Nagy a te kereszted ereje, Uram!

EMLÉKALBUM

AZ UNGVÁRI UNIÓ LÉTREJÖTTÉNEK 375.,
A MUNKÁCSI GÖRÖGKATOLIKUS EGYHÁZMEGYE
MEGALAPÍTÁSÁNAK 250. ÉVFORDULÓJÁRA

Nagy a te kereszted ereje, Uram!

EMLÉKALBUM

AZ UNGVÁRI UNIÓ LÉTREJÖTTÉNEK 375.,
A MUNKÁCSI GÖRÖGKATOLIKUS EGYHÁZMEGYE MEGALAPÍTÁSÁNAK 250. ÉVFORDULÓJÁRA

EMLÉKALBUM AZ UNGVÁRI UNIÓ LÉTREJÖTTÉNEK 375.,
ÉS A MUNKÁCSI GÖRÖGKATOLIKUS EGYHÁZMEGYE
MEGALAPÍTÁSÁNAK 250. ÉVFORDULÓJÁRA

Az idézeteket válogatta
Marosi Anita

Felelős szerkesztő
Marosi István

Fotó
Varju Zoltán, Bodor Dominik

Tördelés
GaborPrint

Nyomda

© Ortutay Elemér Görögkatolikus Szakkollégium

© Minden jog fenntartva, beleértve a mű bővített, illetve rövidített változata kiadásának jogát is. A jogtulajdonos előzetes írásbeli engedélye nélkül tilos a teljes művet, annak részét, a képeket, térképeket minden formában és módon másolni, tárolni vagy továbbadni, legyen az elektromos, vegyi, vagy mechanikus, beleértve a fénymásolást, fényképezést vagy filmfelvételt, televíziós vagy rádiós megörökítést, interneten való közzétételt vagy bármely információtárolási vagy szolgáltatási rendszert.

Az emlékalbum megjelenését támogatta:

Készült a Magyar Kormány támogatásával
Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkárság
Bethlen Gábor Alap

Kárpátaljai Magyar Görögkatolikus Szakkollégium, Beregszász
Ortutay Elemér

Bendász István Görögkatolikus Könyvtár és Levéltár

Emlékalbum

az ungvári unió létrejöttének 375., és a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye megalapításának 250. évfordulójára

Beregszász
2021

Kedves Olvasó!

A 2021-es év nagyon különleges a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye számára, mert a fejlődését és történelmét érintő szép évfordulókat ünnepeljük. Mindenekelőtt az ungvári unió létrejöttének 375. évfordulóját méltatjuk, amely az apostoli fővárossal való egység helyreállítását jelentette, és fordulópontot hozott Egyházmegyénk fejlődésében és felvirágoztatásában. Másodszor, ebben az évben van a 250. évfordulója annak, hogy XIV. Kelemen pápa 1771. szeptember 19-én hivatalosan is egyházmegyévé nyilvánította a Munkácsi Egyházmegyét. Ez a kétségtelenül örömteli esemény jelentette a csúcspontját püspökeink, papjaink és híveink erőfeszítéseinek, türelmének és lelki hőstetteinek, hogy jogot szerezzenek identitásuknak, valamint közvetlen kapcsolatukhoz az Apostoli Szentszékkel. Harmadik jubileumunk Romzsa Tódor püspök születésének 110., boldoggá avatásának 20. évfordulója. Emellett ünnepeljük a 100. évfordulóját annak, hogy a Nagy Szent Bazil Rendi Nővérek szolgálatot teljesítenek egyházmegyénkben, valamint a bazilita szerzetesi közösség reformjának kezdetére is emlékezünk. Végül ezekhez a csodálatos pillanatokhoz fűzzük Szemedi János és Margitics János hitvalló püspökeink születésének 100. évfordulóját.

Ezek az események mindnyájunkat arra hívnak, hogy dicsőítsük Urunkat ünnepi liturgiáinkon, továbbá imáink és szívünk Teremtőhöz való megtérése által. Isten dicsőítése egyben megnyilatkozik szorgalmunkban és gondoskodásunkban a templomaink, kápolnáink, keresztjeink állapota és rendbetétele iránt, a templomok előtt, a keresztutakon, valamint a temetőinkben. Felbecsülhetetlen értékű örökség, amelyet dédszüleink hagytak ránk, amelyet ápolnunk és őriznünk kell, hogy továbbadhassuk gyermekeinknek és a jövő nemzedékeinek.

A kezünkben tartott könyv bemutatja azoknak a kereszteknek a szépségét és változatosságát, amelyeket történelmünk különböző időszakaiban a Megfeszített Urunk tiszteletére állítottak. Üdvösségünk e győztes jelére tekintve elmélyülhetünk gazdag és áldott történelmünkben. Így új módon felfedezve a múlt szépségét, Isten áldását kérjük jövőnkre! Ez a jó munka szolgálja mindannyiunk és a fiatalabb generáció lelki javát! Őszinte köszönetemet fejezem ki mindazoknak, akik hozzájárultak ehhez a csodálatos munkához! Minden olvasóra püspöki áldásomat adom!

Luscsák Nílus püspök,
a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye adminisztrátora

Kedves Olvasó!

Nem mindennapi emlékalbumot tart Ön a kezében. 375 idézet által elevenednek fel előttünk a görögkatolikus egyházi és világi elöljárók Szentlélek által sugalmazott gondolatai hitről, Isten szeretetéről és gondviseléséről, a haza, a nemzet és a Görögkatolikus Egyház melletti kiállásról.

Kárpátalja és a magyarság sorsfordulóival szorosan összefonódott a Görögkatolikus Egyház történelme is. Az ungvári unió óta eltelt 375 év és a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye 250 éve történelmi viszonylatban is számottevő időszak. Számunkra azonban ezek nemcsak számok, történelmi évfordulók, hanem múltunk vallási, kulturális és szellemi mérföldkövei, amelyek jelenünket is nagyban meghatározzák.

Az ungvári unióval létrejött sajátos múltú és szertartású Görögkatolikus Egyház Trianon után – bár országhatárok szakították szét – tovább működött. A sok tűréssel, megaláztatásokkal teli szovjet időszak okozta legnagyobb tragédiáját, hisz az egyház 1949-es betiltása és törvényen kívül helyezése, a lelkipásztorok elhurcolása, a templomok ortodoxszá regisztrálása és a hívek erőszakos áttelelése az ortodox egyházhoz súlyos megpróbáltatást mért rá, ám megtörni még ez sem tudta a Görögkatolikus Egyházat. 1989 után újra talpra állt, papjai, egyházközösségei Kárpátalján és Magyarországon ma is hittel szolgálják az Urat.

Bármerre is tart az utunk szülőföldünkön, otthon érezzük magunkat, ismerős a táj, ismerős a templom, ismerős az útszéli kereszt, amely kereszténységünket jelképezi. Ismerős a múlt, hiszen együtt szenvedett hite és magyarsága miatt a protestáns, a római és a görögkatolikus felekezet. A szovjet haláltáborokban közösen dicsőítették az Urat papjaink. Ma, 2021-ben pedig közösen ajánljuk Isten gondviselésébe hitünket, nemzetünket, sorsunkat.

Az emlékalbum szívhez szóló idézeteit olvasva, a görögkatolikus papság és a hívek megaláztatását ismerve a lenti bibliai idézet jutott eszembe. Emberi hatalom nem veheti el és nem teheti tönkre azt, ami az Istennel lépett szövetségbe. Ebben rejlik kereszténységünk öröme és jövőnk záloga.

Mert a hegyek megszűnhetnek, és a halmok meginoghatnak, de hozzád való hűségem nem szűnik meg, és békességem szövetsége nem inog meg – mondja könyörülő Urad. (Iz 54,10)

Őrizzük híven múltunk és őseink emlékét és bízzunk az Isteni gondviselésben!

dr. Bocskor Andrea
Európai Parlamenti képviselő

Nagy a te kereszted ereje, Uram!

„Nagy a te kereszted ereje, Uram, mert az egy helyen ásatott le a földbe, mégis hatása kiterjedt az egész világra..." – énekeljük a görögkatolikus egyház sztichirájában. Krisztus keresztjének és a kereszténység üzenetének az elismerése jut kifejezésre a kárpátaljai görögkatolikusok 2021-ben tartott jubileumai kapcsán is.

375 éve, 1646-ban jött létre az ungvári egyházi unió, melyben az Apostoli Szentszékkel való egyesülés eredményeként a Magyar Királyság északkeleti részén élő keleti szertartású keresztények ráléptek a szellemi és lelki fejlődés azon ösvényére, amely megteremtette a lehetőségét a görögkatolikus egyház megszervezésére.

250 éve, 1771-ben Mária Terézia kezdeményezésére XIV. Kelemen pápa létrehozta a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegyét, melynek szervezeti kiépítése Bacsinszky András püspök munkásságához kötődik. Olyan egyházmegyét szervezett, mely kiállta az évszázadok próbáját. Mára az „ősi Munkácsi Egyházmegyét" több görögkatolikus közösség is anyaegyházának tekinti. Napjainkban az „ungvári unió egyházaként" tekint magára a Kőrösi Egyházmegye (1777, Horvátország), az Eperjesi Érseksége (1818, 2008, Szlovákia), a Nagyváradi Egyházmegye (1823, Románia), a Hajdúdorogi Érseksége (1912, 2015, Magyarország), a Pittsburgi Érseksége (1924, 1963, 1969, Amerikai Egyesült Államok), a Bácskeresztúri Egyházmegye (2003, 2018, Szerbia).

20 éve, 2001-ben avatta boldoggá Szent II. János Pál pápa Romzsa Tódor püspököt, a kommunizmus áldozatát. A hitéért vértanúhalált szenvedett főpásztor életpéldája a keresztény és katolikus elkötelezettség magas fokon való megélésének képességét mutatja. Boldoggá avatása elismerés az egyházüldözés évtizedeiben őt követő görögkatolikus vértanú és hitvalló papok, továbbá a hívek életáldozatának is.

A jubileumi évben kerestük annak a lehetőségét, hogy szellemi emléket állítsunk a jeles évfordulóknak. Gondolataink ebben az emlékalbumban öltöttek formát. Az alapítástól napjainkig egyházmegyénk püspökeinek, jelentős alakjainak, tudósainak, hitvallóinak, áldozópapjainak és elkötelezett híveinek gondolatait fűztük egybe. Kiegészítettük olyan személyek és egyházvezetők gondolataival, akik a görögkatolikusok küzdelmét elismerték és példaként állították mások számára. Az idézetgyűjtemény a maga nemében egyedülálló kifejezése görögkatolikus hitünknek, öntudatunknak és önértelmezésünknek. Szenvedéseink, örömeink és vágyaink is megfogalmazásra kerülnek benne. Az idézetek közül némelyik az emlékállításon túl az imádság és elmélkedés tárgya is lehet. Így akár „elmélkedési könyvként", görögkatolikus azonosságunk „catena aurea"-jaként, „gondolatláncaként" vehetjük kézbe a kötetet.

Az album illusztrációit a vallásosság legalapvetőbb megjelenési tárgyai, az útszéli keresztek adják. A kereszteket Kárpátalja minden tájáról igyekeztünk lefényképezni, amely egyfajta néprajzi metszetet is biztosít az útszéli keresztállítás ősi hagyományának élő helyi jelenlétéről.

A kereszténység egyetemes szimbóluma a kereszt, kapocs az egyházak között is. Aki egy kereszt előtt megáll, vagy elhalad – vallási és egyházi hovatartozásától függetlenül – Isten jelenlétére gondol.

Arra az Istenre, aki Krisztus kereszthalálán keresztül váltotta meg a világot. Krisztus a kereszten meghalt ugyan, de három nap múlva feltámadt és tovább él. A vallásos ember tudja, hogy a kereszt titka nem a vége, hanem a lehetősége egy jobb világnak.

Görögkatolikus őseink is évszázadok óta állították, híveink pedig napjainkban is állítják a kereszteket istenhitük tanúságaként. Az ősi Munkácsi Egyházmegye területén utak kereszteződésénél, termőföldek mellett, templomok, temetők, kórházak és egyéb épületek udvarán is megtalálhatjuk azokat. Fogadalomból, hálából, örömből, bánatból, vagy vágyaik kifejezéseként helyezték és helyezik el. A kommunizmus idején sokat lebontottak közülük, majd a legalizáció után újra felállították szinte mindegyiket. Több évszázados jelenlétük annak is a bizonyossága, hogy egyházunk püspökei, papjai és hívei magukon viselték és viselik Kárpátalja „keresztjeit" is…

A keresztek fényképezésénél a pillanat megjelenítésére törekedtünk. Nem vettük ki azokat természetes környezetükből, nem használtunk mesterséges beállításokat és fényeket, nem törekedtünk a művészi fotózás paramétereinek megfelelni. Annak érzékeltetése volt a célunk, hogy az útszéli keresztek a kárpátaljai emberek életének részét alkották a múltban és alkotják ma is. Van köztük régi, új és felújított; fából, fémből és kőből készült; művészi, népi és a giccs határán lévő is. Mindegyik ugyanazt a meggyőződést hordozza: „A te kereszted előtt leborulunk, Uralkodó, és a te szent föltámadásodat dicsőítjük!"

Kezdetben aggódtunk, hogy nehéz lesz az évforduló számát jelképező 375 különböző keresztet megtalálni. Végül a bőség zavarával küzdve csak a keresztek töredékét tudtuk lefényképezni és a kötetben elhelyezni. Először arra törekedtünk, hogy csak a görögkatolikusok által felállított kereszteket örökítsük meg, de hamar rájöttünk, az egyházak által felállított és felszentelt keresztek túlmutatnak önmagukon. Nemcsak számukban, de mondanivalójukban is. Az adományozó nem is annyira lényeges, mert minden keresztény egyház Krisztust állítja elénk a hit példájaként és a földi boldogulás kiteljesedéseként. Mennyivel szebb lenne a világ, ha a szinte megszámlálhatatlan emberi tekintet egy pontban, Jézus Krisztusban és az általa hirdetett értékekben összpontosulhatna. Mert a keresztállítás hagyománya szerint az adományozónak nem a kereszt anyaga, hanem a rajta lévő Krisztus példaként való állítása a célja minden időben. Szép lenne, ha Kárpátalján és a Munkácsi Egyházmegye egykori joghatósági területén egyaránt a közös boldogulásunk lehetőségeként magát Jézus Krisztust láthatnánk magunk előtt.

Köszönetünket fejezzük ki Marosi Anitának az idézetek válogatásáért, Varju Zoltánnak és Bodor Dominiknek a fényképek elkészítéséért!

Hálát adunk Istennek, hogy ünnepelhetjük a jubileumokat! Annak a bizonysága ez, hogy évszázadok óta voltak és vannak olyan személyek a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye ősi területén, akik Isten szolgálatába szegődnek, hogy „lelket oltsanak az evangéliumból… , midőn… vadócba rózsát oltanak, hogy szebb legyen a föld." (Mécs László)

Marosi István
igazgató
Ortutay Elemér Görögkatolikus Szakkollégium

Nagy a te kereszted ereje, Uram!

250
375

„Én magam, a midőn a kegyelmes királynőnknek az én alázatos személyem, papságom és népem iránt, melynek méltatlanul élén állok, ezen királyi bőkezűséggel tanúsított jótékonyságát, tudniillik lelkészetek ellátását, papnöveldék felállítását, iskolák megnyitását, tanári állások szervezését, helynökségek felállítását, a káptalan rendszeresítését, a püspökség alapítását, amidőn magának ezen székesegyháznak és benne a fejedelmi berendezésnek felséges ajándékát nézem, meggondolom, a leghálátlanabb halandó lennék, ha az oly nagy kegyességet dicsőítők sorában vagy az elsők közt, vagy legelsőnek lenni nem törekedném, ha az ő nagy tetteit valaha hirdetni megszűnném, ha a valósággal nagy Mária Teréziában nem csak úrnőt és pártfogót, mint mások, hanem bizonyos értelemben igazi anyát, ki az orosz népet bizonyos tekintetben újjászülte és hogy úgy mondjam a nem létezőnek lételt adott, nem ismerném el, nem tisztelném, nem hirdetném."

(Bacsinszky András munkácsi megyéspüspök, 1780)
(Zsatkovics Kálmán György fordítása)

„A szegény ínséges ruthén itt tanulta meg imádni az Istent a királyért, az uralkodóházért, a katonaságért és a hazáért. E templomokban tanulta és itt vésődött eltörölhetetlenül lelkébe hűnek maradni és kitartani mindvégig az Isten, király és haza mellett minden kísértés közepette. Majdnem naponként itt száll föl ajkairól a mélabús ószláv liturgikus nyelvű Hoszpodi pomiluj!"

(Hadzsega Bazil
görögkatolikus kanonok, 1918)

„S ha a magyar fájdalom lármás volna, síkságaink felett égbeszakadó halottsiratás harsogna. Búsan, mint a hogy az egyik harang siratja el a másikat."

(Sztojka Sándor görögkatolikus áldozópap, 1917)

„Patakként hullt a vér keresztje tövéhez:
Bűnök gyermekének, ó, mily gyászos kép ez!
Majd szentélyét hagyja az isteni lélek,
S a szent test átadva sírja éjjelének."

(Petrásovszky Leó görögkatolikus áldozópap, 1929)

„Görögkatolikus magyarság igenis van, volt és lesz mindenkor!”

(Szabó Jenő miniszteri tanácsos)

„De sok ember látja művét az Istennek,
És nem hisz tulajdon, saját szemeinek.
Nem vallja erősen, szentül, hogy létezik,
Kinek keze művét mindenek dicsérik.

Istenem! Add látnom, ne legyek vak soha!
Hogy Te vagy mindenek mindenható Ura.
Hogy valljalak Téged szívemmel, tettemmel,
Istenem! Hogy Úr vagy testemmel, lelkemmel.

Add, hogy amint látlak virágban és dalban,
Láthassalak egykor a Te országodban.
S az legyen jutalma hitemnek, tettemnek:
Zenghessek dalt mindig, Néked, Istenemnek.”

(Mondy Miklós
görögkatolikus áldozópap, 1930)

„… az ungi fölvidéken ahány falu volt, annyi, sőt még több is volt a pap és majdnem ugyanannyi templom, mert a legkisebb falucska is állított magának templomot, hacsak megbírta, vagy ha erre már teljesen képtelen volt, legalább haranglábat."

(Hadzsega Bazil görögkatolikus kanonok, 1918)

„… ne panaszkodjunk és ne essünk kétségbe. Hiszen az árnyak, melyek ma szentek, a maguk idejében talán éppen olyan küszködések árán szerezték meg fejük köré a glóriát, mint amily küszködések között vonaglunk ma mi, a késői törpe epigonok. Szabad-e kétségbe esnünk, szabad-e csak aggályoskodnunk is nekünk, akik alig tegnap óta vagyunk szalonképes vallás? Akiknek azelőtt – nem is olyan régen – még csak az előszoba dukált, – ha ugyan nem a tornác alja…"

(Bereghy Albert, Görög Katholikus Szemle, 1929)

„Mi, görög-katolikusok, a keleti ág nyugati oltványa, vagy a gyökér keleti nyúlványának egyenes hajtása, hivatott apostoli híd Kelet és Nyugat között…”

(Prodán János miniszteri tanácsos, 1930)

„Ha majd egyedül… csendes magányban,
Öleld át Krisztus keresztfáját.
S eloszlatja szenvedő lelkedről
A fájdalom vérző virágát.

Senki, senki e lármás világban
Nem vigasztalja árva szíved,
Csak a hatalmas Alkotó, nem más,
Kulcsold össze hát buzgó kezed!”

(Vajdics Kálmán, Görög Katholikus Szemle, 1931)

„És elsősorban a jövőben ne szégyelld, hogy görögkatolikus vagy. Ne gondolkozz azon: hm, melyik vallásra is térjek át, hogy érvényesülni tudjak? Ha nem is tudtak vagy nem tudnak érdekedben tenni az öregek, ne ítéld meg őket, hogy gyengék. […] Küzdj, hogy másféle légy. Tied a jövő. Terád vár, hogy kivívjad a görögkatolikus becsületet. Hisz őseid miatt sem szégyellheted magad. Kölcsönözd tőlük az erőt, hogy ne légy kénytelen alázatosan csúszva kilincselni, de emelt fővel vívd meg a harcot az élettel. Teneked és a te társaidnak kötelessége megteremteni az egységes, erős görögkatolikus intelligenciát."

(Görög Katholikus Szemle, 1931. július 26.)

„A ma élő görög szertartású katolikusok olyan eseményeknek voltunk szemtanúi, melyeket századok alatt lehet egyszer-egyszer elérni s amelyek újabb századokra jelölik meg a fejlődés irányát. A változó életnek parancsoló szava hozta létre azokat az eseményeket, s azok elől, ha élni akarunk, nem térhetünk ki."

(Mosolygó József görögkatolikus áldozópap, 1929)

„A görög-katolikus eszme élő valami: az atyák lelke, ami eltölti a fiakat. Jelent a papnak oltárt és kenyeret, a híveknek hitet, az íróknak témát. Olyan, mint az élet, mely ha gyengül, véle pusztul az öntudat s az összetartozás érzése."

(Görög Katholikus Szemle, 1930. november 7.)

„Ilyen hát […] a görögkatolikusok élete Biharban. Élnek és dolgoznak csöndben. De ha igaz az, hogy csöndben csiszolódik a lélek, akkor feltétlenül csiszolódik a bihari görög katolikusok lelki élete. Csiszolódik és fejlődik az élet: Isten dicsősége, egyházunk szeretete, magyar hazánkhoz való ragaszkodás, ez minden görög katolikusnak vágya, lent, ott a vártán, nemcsak a végeken!"

(Völgyi Miklós, Görögkatolikus Élet, 1940)

„A magyar görögkatolikusság intelligenciája az északkeleti Felvidék és a hozzá kapcsolódó Alföld népeinek, a magyarnak és a rutén gens fidelissimanak két alma matere keblén, Ungváron és Eperjesen szívta magába a Rákóczi, Kossuth-szellemű hazafiasságnak édes anyatejét, amely éppúgy, mint egész Magyarország kultúrájának többi északkeleti végvárában, Máramarosszigeten, Beregszászon, Kassán vagy Munkácson, testvéri közösségbe tudta olvasztani a két nép intelligenciájának, polgári társadalmának tagjait."

(Bilkei Endre,
Görög Katholikus Szemle, 1929)

„Ma liturgikus világban élünk. A liturgia művelése világjelenség. Ebben nekünk, görögkatolikusoknak kellene elől járnunk, mert nekünk van legszebb és legpatinásabb liturgiánk az egész világon. Azért, ha itt-ott sok áldozattal és munkával sikerül egy-egy liturgikus tárgyú dolgunkat a kor színvonalán megjelentetnünk, ápoljuk és terjesszük azt, mert megérdemli."

(Krajnyák Gábor
görögkatolikus áldozópap, 1931)

„Halkan osonnak lépteim
nagy messze-messze földeken…
Tornyok csillannak alkonyi fényben.
Ezer torony. Ezer kereszt. Ezer harang.
És ének rezdül, égbe ívelő
és lágy, mint gyermekálmainkon át
suhanva szálló angyalkórusok,
és benne Kelet minden szent szerelme
s két ezredév."

(Cselényi István
papnövendék, 1937)

„Ami összetart minket valamenynyire, ahol néha összejövünk, találkozunk, beszélgetünk: az egy Máriapócs. Ez isteni ajándék.

(Simon György
görögkatolikus áldozópap, 1932)

„Ne legyünk mi görög-katolikusok a mai kor, a mai divat emberei. Legyünk mi ősi vallásunkat követő, Istenünket szerető, hithű emberek. Érezzük át szívvel, lélekkel szent vallásunk magasztos mivoltát s abból megtanuljuk az Istent szeretni, megtanuljuk azt, hogy a mai nehéz időkben az élet ezer és ezer viszontagságai között az Isten az, akiben remélnünk kell. Az Isten az, aki fölsegélhet bennünket szegény mivoltunkból, az Isten az, aki egyházunk és édes hazánk ügyét is jobbra fordíthatja."

(Gebri János görögkatolikus kántortanító, 1929)

„Ha valamikor, úgy a mai idők megtaníthattak bennünket arra, hogy a magyar görögkatolikus hitben és életfelfogásban való továbbélésünk nemcsak a mi sajátos érdekünk, de egyúttal nagy jelentőségű érdeke az egész magyar nemzeti összéletnek is. Görögkatolikus népünk szolidsága, tiszta családi élete, takarékos józansága, mind olyan jellemvonások, melyeknek a magyarság jövő életsorsában fokozottan kell érvényre jutniok."

(Ifj. Gróh István, Görög-katolikus Szemle, 1931)

„Mi szebb, mikor angyalok békére hívnak,
Ragyog ól és jászol,
Vagy a nagy éj, melyen a kövek is sírnak,
Amely Istent gyászol?
Kisded bölcső volt kezdete jónak, újnak
És átkosnak vége,
A kín által, melyből malasztok csordulnak,
Lettünk az üdv népe.
Mi szebb, amikor ránk borul kegyelemnek
Fehér, lágy palástja,
Vagy, amikor hollószárnya félelemnek
Száll le a sziklákra?
A csillag volt jele a nagy advent után
Az Új Szövetségnek,
Nagypéntek felhőin, fekete borúján
Húsvéttüzek égnek."

(Petrássi Pál,
Görögkatolikus Élet, 1937)

„Nevelnünk kell ízig-vérig katolikus szellemű ifjúságot, odaadó hitoktatás, gyakorlati útmutatások és jó példa által elsősorban a szentmise értékelésében. Így lesz öntudatos katolikus és görögkatolikus nemzedék és boldogabb jövő."

(Simon György
görögkatolikus áldozópap, 1932)

„S ez mi vagyunk, görögkatolikusok, akik élünk, akik megyünk előre, terjedünk és parókiákat szervezünk egymás után. Ha ti igazán szeretitek ősi szertartástokat és azt meg is akarjátok tartani, akkor ne várjatok, ne késlekedjetek, de jöjjetek hozzánk!"

(Szász László görögkatolikus áldozópap, 1931)

„Hogy a te életed hol tart, te mondhatod meg, testvérem, de előbb ebben a szent időben jól tekints magadba! Aztán tekints fel a keresztrefeszített Krisztusra! S hiszem, hogy lelkedből fakad majd a feltámadás éneke:»Tegnap veled temetkeztem el… «"

(Rohály Ferenc görögkatolikus áldozópap, 1937)

„A kereszt áll, a Messiás rajta,
Ki isteni lelkét már kiadta.
A föld megremeg, az ég elborult,
A káromlók ajka is elnémult.

Még ott áll a keresztfa Golgotán,
Már elhalt a szó az Úr ajkán.
A hívők állnak könnyes szemekkel,
Mert elköltözött tőlünk a Mester.”

(Bukovszky Mihály,
Görög-katolikus Szemle,
1933. május 14.)

„Azért én ma a magyar márciussal a kereszt márciusát hirdetem. A keresztét, mely ott csillog Róma tornyán, s ott ragyog Szent István koronáján! A keresztét, mely kis magyar falucskák határmezsgyéin, fehérre meszelt szobácskák falán, főúri kastélyokban és szegényes munkáslakásokban egyformán őrködik.”

(Kiss Andor
görögkatolikus áldozópap, 1934)

„Legyen minden görögkatolikus magyar család és egyházközség erős pillére egyházmegyéinknek és társadalmunknak. Az ily pilléreken nyugvó egyházmegye és annak katolikus öntudattal telt hívei, ha megméretnek, nem fognak könnyűnek találtatni."

(Medvigy István bíró, a Görög-katolikus Szemle szerkesztője, 1931)

„Ábrándozó, megférő nép voltunk mindig mi görögkatolikusok, és hűséges azóta is, hogy szerteszélesztette Rákóczi népét a szatmári béke a nyírségi homokon."

(Gróh István, a Görög-katolikus Szemle főszerkesztője, 1933)

„Bár Kelet egyházai, nagy kiterjedésüknél fogva is sok népfajt egyesítenek kebelükben, a különféle népfajok sok-sok tulajdonságával, minden népénél megtaláljuk a közös nevezőt, az egyháznak mindenütt egyforma, s Kelet népének lelkületéhez alkalmazkodó lelki formáló és nevelő eszközét, a liturgiát. Azt a liturgiát, mely a keleti szertartású ember életét teljesen átfogja, mert ez nemcsak kollektív lelki életének egyetlen megnyilvánulási formája, hanem egyéni lelki életének is fő nevelője."

(Rohály Ferenc görögkatolikus áldozópap, 1934)

„A világ közömbösségével szemben is csak a kereszt jegyében, a kereszt erejével és a belőle fakadó hősies áldozatkészséggel lehet az Istentől elfordult és bűnökbe süllyedt világ romjai fölött megépíteni a boldogabb földi jövendőt, és megszerezni a soha el nem múló örök boldogságot. Öleljük hát magunkhoz mi is a megváltói áldozatra induló Krisztussal együtt az ő szent keresztjét, hogy általa bűneinktől megtisztulva, győzedelmes erejével megacélozva az idők megpróbáltatásait hősies nyugalommal elviseljük, és áldozatkész bátorsággal teljesíthessük kötelességeinket Isten, az Egyház és a haza dicsőségére és javára."

(Dudás Miklós hajdúdorogi megyéspüspök, 1942)

„A mi múltunk és jelenünk minden vonatkozásban tiszta; lobogónk, melyet küzdelmünkben magunk előtt képzelünk, folt nélküli, legfeljebb mártírjaink és hősi halottaink vércseppjei teszik azt még magasztosabbá."

(Medvigy István bíró, a Görög-katolikus Szemle szerkesztője, 1931)

Püspök Urunk Őméltósága trónfoglalásának húszéves évfordulójára

Rezdüljön ma kétszázezer
Ős görögnek szíve.
Tegyen vallást, mondjon imát,
Akinek van hite.
...
Ezt a napot, melyen Atyánk,
Kegyes István püspök
Húsz éve, hogy világít már.
Mint egy fénylő üstök.
Húsz éve, hogy kormányozza
Új egyházmegyénket,
És szerető gonddal, híven
Ápolja hitünket.

A húszéves évforduló
Mindnyájunk ünnepe.
És mi mostan büszkék vagyunk,
Fenkölt püspökünkre.
Két évtized viharán át,
Ezer bajjal, vésszel
Szembenézett s előrement
A kis grékus néppel.

(Gebri János görögkatolikus kántortanító, 1933)

„Óh, Szent Jozafát, a kereszténység egységéért egész életeden át dolgoztál és érette véredet a legkegyetlenebb kínok között kiontottad. Esedezünk hozzád: eszközöld ki Istentől számunkra azt a kegyelmet, hogy mi ne csak arra törekedjünk, hogy mindenkor hűséges fiai maradhassunk a katholikus egyháznak, hanem hogy példánkkal, imáinkkal és áldozatainkkal, erőnkhöz képest az isteni szív eme legnyilvánvalóbb kívánságát: »hogy mindnyájan egyek legyünk«, megvalósítani segítsünk. Ámen."

(Keleti Egyház folyóirat, 1934. március)

„Kell, hogy a mai görögkatolikus társadalom minden egyes tagja találja meg magában azt az embert, aki nem csak azért él, hogy saját jólétét, kényelmét szolgálja, vagy szűkebb családjának sorsát igazgassa, hanem hogy minden erejével részt vegyen a nemzeti közösség szolgálatában. A csupán önmagunkért való munkálkodás ideje elmúlt."

(Papp Béla görögkatolikus tanító, 1942)

„Hajdúdorog az egyetlen, megingathatatlan kőszál, amelyre a görög katolikusság mindenkor építhet. Itt buzogott – ősidők óta – az anyagi, erkölcsi és szellemi erők ősi görög katolikus forrása, igazolva a szállóigét: Hajdúdorog nélkül nincs görög katolikus magyar jövő!"

(Görög-katolikus Szemle, 1933)

„Elég róla Miksa herceg véleményét említenünk, aki szerint az előremegszentelt áldozat miséje legszebb nemcsak az össze görög szertartások közt, hanem tán a világ összes szertartásai között is. Egész menete, a sokszor ismétlődő leborulás, mind a bűnbánat érzését és az Oltáriszentség iránti mélységes hódolatot fejezik ki. […] Az énekek szövege, a dallamok magasztossága, az előírt papi imák szárnyalása annyira a Fölséges Isten közelségét sejtetik, hogy minden test és lélek önkéntelenül is megtelik az Oltáriszentségben jelenlévő Úr Jézus iránti áhítat és hódolat köteles érzelmeivel."

(Bubnó Andor görögkatolikus áldozópap, 1934)

„Nagy tévedés volna azt hinni, hogy a liturgikus ember lelki törekvése rubrikák magyarázatában, előírások pontos megtartásában, szép liturgikus mozgásban, csengő énekben, fényben, pompában éli ki magát. Távol legyen! Hiszen ez csak külső formaság. Fontos ugyan ez is mind, mert ez a keret, de csak keret. A lényeg a lelkiség. Megszabadulás az individuális önteltség túltengésétől s beolvadás a szentek közösségének kollektivitásába."

(Rohály Ferenc görögkatolikus áldozópap, 1936)

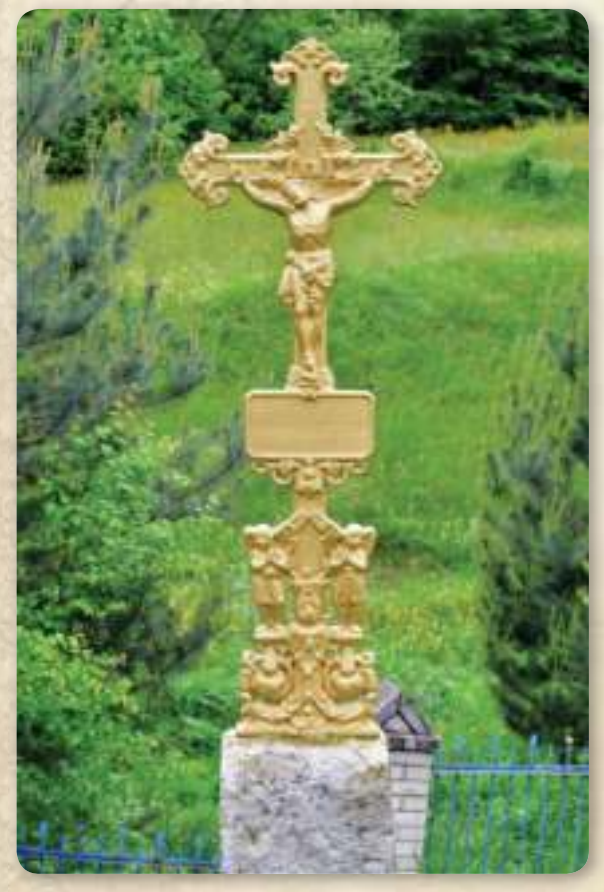

„A görögkatholikusoknak a Küzdő Egyház hadseregében az utászok szerepét kell betölteniük. Fel kell építeniük a Keletet a Nyugattal összekötő hidat. Ennek a hídnak innenső pillérét azonban az egész katholikus Egyháznak kell munkába vennie, és a megértő szeretet erejével meg kell építenie."

(Papp György püspöki tanácsos, 1941)

„Szeressük hitünket, ragaszkodjunk ősi szép szertartásainkhoz, s járjunk ebben elöl jó példával. Dolgozzunk! Alakítsuk ki magunkból a jövő emberét, aki erős akarattal halad kitűzött céljai felé s munkás kezekkel, szilárd hittel rakja le alapjait a jövendőnek."

(Spiry Elek görögkatolikus lelkész, 1933)

„Az unió ismét egyesítette Keletet az Egyházzal, újra beoltotta az élő szőlőtőbe. Megindult az élet, a nedvkeringés, nem maradhatott el tehát az élet külső jele, a fejlődés sem. Szakított-e ezzel a keleti Egyház a múlttal? Világért sem! Az ősi szertartást megőrizte úgy belső tartalmában, mint lényeges és sajátságos külső formáiban. Nem hozott magával sem casulát, sem kovásztalan kenyeret, és egyetlen szertartást sem alakított át nyugati mintára. Csak egyet tett. A hatszázéves letargia mulasztásait pótolta."

(Keleti Egyház folyóirat, 1934. szeptember)

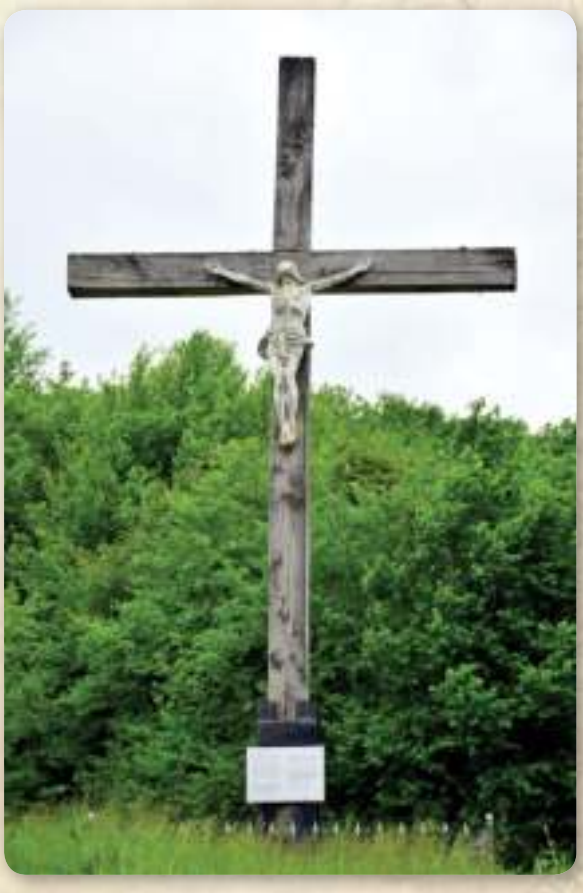

„Itt az alkalmas idő, amikor a mi erőközpontunk – Máriapócs – a nyári búcsúk fényében egyre több és több embert vonz magához. Most az igazi otthonból az égi Édesanya ölelése hívogat bennünket, fáradt testű és megpróbált lelkű embereket. Menjünk csak a fárasztó munka után oda. Mert amit keresünk nyugtalanul, csak ott találhatjuk meg."

(Vándor Albert,
Görögkatolikus Szemle, 1942)

„A keletiek valamennyien legyenek bizonyosak afelől, hogy törvényes liturgiájukat és fegyelmi rendjüket mindenkor megtarthatják, s meg is kell tartaniuk, és csak sajátos, szerves fejlődésük érdekében változtassanak rajta. Mindezt tehát éppen maguknak a keletieknek kell igen hűségesen megtartaniuk; szertartásukat napról napra jobban meg kell ismerniük, és egyre tökéletesebben kell átültetniük a gyakorlatba. Ha pedig attól helytelenül eltértek volna a korviszonyok vagy személyi körülmények miatt, igyekezzenek visszatérni az ősi hagyományokhoz."

(A II. Vatikáni Zsinat
Orientalium Ecclesiarum kezdetű dekrétuma
a keleti egyházakról, 1964)

„Görögkatolikus vagyok. Azzá tesz egyházam szertartása, mellyel megvallom Istenemet a világ előtt. Azzá tesz az egyháznak ez az ősi szertartása, melyet a Szentírás nyelvén írtak és szerkesztettek egyházunk legjobbjai. Ők hagyták drága örökségképen reám, kik egyházam legelső tudósai és védői voltak, mint Szent Miklós, Nagy Szent Vazul, Szent Gergely, Aranyszájú Szent János, Damaszkuszi Szent János és mások. Ezt a dicső és nagy múltú szertartást követem, hol a pap a hívekkel közösen végzi a szívhez szóló, a lelket az égberagadó legszentebb isteni szolgálatokat."

(Szmandray János görögkatolikus áldozópap, 1942)

„Előkelő szerepet kell betöltenie az uniós gondolatnak nemcsak nálunk, görögkatholikusoknál, hanem latin szertartású testvéreink lelkében is. Észre kell ezt vennünk és észre kell vennünk azt is, hogy míg a latin egyház a maga liturgiájában az egyetemesség kötelékét látja, az egyetemes hit szépségét illusztrálja: van az egyháznak egy másik szertartási ága is, mely az isteni kinyilatkoztatást, az evangéliumot, az üdvösségre szükséges kegyelemeszközöket szint oly bőségesen nyújtja, mint a latin szertartású egyház. Mi szükséges tehát? Az, hogy építsük meg, s tegyük erőssé, szilárddá azt a hidat, melyen át Kelet és Nyugat találkozni fog. […] Az imádság lesz e híd pilléreinek téglája, mely minden kereszténynek, elsősorban minden katholikus embernek lelkéből Istenhez száll, akár latin, akár görög szertartású. […] Szeretettel kell végeznünk ezt a munkát, hogy szeretetet ébresszünk a másik oldalon is."

(Dudás Miklós hajdúdorogi megyéspüspök, 1939)

„A római Apostoli Székkel közösségben élő keleti egyházak sajátos feladata, hogy ápolják az összes keresztény, főleg a keletiek egységét, az ökumenizmusról szóló zsinati határozat elvei szerint: elsősorban imádsággal, példás élettel, az ősi keleti hagyományokhoz ragaszkodó kegyeletes hűséggel, egymás kölcsönös és jobb megismerésével, együttműködéssel, egymás ügyeinek és lelkületének testvéri nagyrabecsülésével."

(A II. Vatikáni Zsinat Orientalium Ecclesiarum kezdetű dekrétuma a keleti egyházakról, 1964)

„Szemléljük Istent a kereszten. Szegezzük szórakozott pillanatainkat az üdvösség ezen szent eszközére, melyet oly gyakran látunk, de oly ritkán, vagy talán soha sem szemlélünk! Tekintsünk a hit szemeivel e szent jelre, s töredelmes szívvel, őszintén bánjuk meg bűneinket, és az Üdvözítő példájából tanuljuk meg zúgolódás nélkül elviselni a földi bajokat…"

(Roskovics Emmánuel görögkatolikus áldozópap, 1888)

„A ruszinok, átlépve a Kárpátok gerincét, szakítottak a keleti kultúrkörrel, teljesen a Nyugathoz simultak és minden eredményét igyekeztek átvenni és hasznosítani, megtartva keleti örökségükből a keleti misztikus és megragadóan mélyértelmű szertartást, de belsőleg teljesen nyugativá válva egészen beilleszkedtek a szintén nyugati kultúrkörbe kapcsolódó szentistváni birodalomba, melynek mindig hű és kötelességtudó fiai voltak, azok ma is, és meggyőződésem: azok lesznek a jövőben is."

(Szulincsák László gimnáziumi igazgató, 1942)

„Tehát minden törekvésünk oda irányuljon, hogy a mi görög katholikus magyar intelligencia kialakulóban van, – mert ifjaink számából ítélve a közeljövő már szép arányszámot fog mutatni – ez feltétlenül görög katholikus legyen, szertartásához ragaszkodó, azt szerető, azt terjesztő, azért bárminő nagy áldozatot is hozni kész elem, amelynek ez a szellem nem is annyira közérdekű, mint inkább egyéni érdekű legyen, hogy minden egyes szükségét lássa, hogy hű és lelkes görög katholikus legyen. És ha már egyszer megteremtjük magunknak ezt az életerős intelligenciát, akkor már automatice jön a sor az iskolák, internátusok, intézmények alapítására. Mert mindezekhez pénz, sok-sok pénz kell, de az az erős intelligencia megtermi majd a jövő Szabó Jenőit, és ezek majd magukkal ragadják a különben jótékonyságáról és adakozó szelleméről ismeretes görög katholikus nép százezreit is."

(Boksay János görögkatolikus áldozópap, 1911)

„A mi népünk tiszta ősmagyar, vallásos, a magyar liturgiát már csaknem félszázad óta használja, fejleszti. Innen indult hódító útjára nyelvünk, mert aki egyszer a dorogi templomban hallgatott magyar misét és éneket, az többé el nem felejti; csak ihletet és lelki gyönyörűséget visz magával. S így történt, hogy mindig több, több templomba lett a magyar nyelv használata behozva. Nyugodjunk bele tehát mindnyájan és fogjunk össze, a magyar papság, tanítóság, kántorság és értelmiség, valamint a hívők összessége; s igyekezzünk rajta, hogy a magyar püspökség Hajdúdorog székhellyel minél előbb felállíttassék, magyar nyelvünk az oltáron szentesíttessék, s a Gergely naptár használata behozassék."

(Farkas Győző
hajdúdorogi főjegyző, 1911)

Midőn ma felzendül az ének
Ajkán sok százezernyi népnek,
Felvivén az Úr trónusáig
A hívek forró óhajtásit:
Némán a mi ajkunk sem marad,
Imádság mibennünk is fakad,
Hálából szőve, mély fohászból;
Sokáig éljen a jó pásztor!
…
Nagy szem ő, mely mindenre figyel,
Egy nagy szív, mely csodákat mivel,
Egy nagy szem, mely köztünk mindent lát,
S mély szeretettel fog mindent át;
Nyájának örökké hű őre,
Aki szeretetből van szőve
S az egyházért, nemzetért lángol,
A mi főpapunk e jó pásztor.
…
Áradjon hát örömünk szerte,
Örvendjen ma a hívők serege!

(Firczák Gyula munkácsi püspök áldozópapságának
50 éves jubileumára írta Molnár István
református főgimnáziumi tanár)

„… Bacsinszky András nagynevű püspökünk, ki a de Camillis püspök által Munkácson létesített magyar iskolában nyerte az első oktatást, s ki mint volt hajdúdorogi lelkész át tudta érezni a hívek kívánalmának igazságos voltát, 1762. évben egyházmegyéjében a magyar lakta vidékeken a magyar szentbeszédek, imák és énekek gyakorlatba vételét pásztorlevéllel elrendelte. Ő maga is fordított magyarra egy pár imát és éneket, de fel is hívta egyházmegyéje papságát a görög szertartású katolikus egyházi könyveknek magyarra való fordítására. Azonban a közbejött politikai viszonyok nemes irányú törekvését sikerre jutni nem engedték; de az elvetett eszme nem enyészett el, hanem ha lassan is, de folyton élesztgette élő szikráit úgy, hogy később aztán a változó viszonyokkal lángra kaphatott, s oly tápanyagot talált, melyet kioltani és elfojtani már lehetetlenné vált."

(Jaczkovics Mihály görögkatolikus vikárius, 1911)

„A magyar görögkatolikusok Rákóczi és Bocskai vitéz hajdúinak, az 1848-as szabadságharc és az elmúlt világháború hőseinek utódai. Ott vannak ők most is más vallású magyar testvéreikkel egyvonalban a messze távoli harctereken, ahol a kereszténységért, az európai művelődésért és a magyar haza megszentelt földjéért kell küzdeni, de nem maradnak el – a nép nagy részének szegénysége mellett sem – az áldozatkész hazaszeretetben a belső fronton sem."

(Gönczy Miklós, Görögkatolikus Szemle, 1942)

„Mert Pankovics Istvánban nemcsak az egyház gyászolja jeles főpapját, hanem az ország is egyik ritka hasznos tevékenységű fiát. A püspöki szék, melyet ő betöltött, egyike volt azoknak, melyek nemcsak vallási, de politikai tekintetben is nagy fontosságúak. […] A nagy nehézségek daczára azonban Pankovics, bízva saját erélyében: nem rettent vissza feladatától. Mindenek előtt igyekezett barátot, közömböst és ellenfelet egyaránt lekötelezni; közbenjárt, hogy ez hivatalt, az czimet, javadalmat és rendjelt kapjon; nagylelkűen megbocsátott, sőt támogatást nyújtott annak, ki sárral dobálta volt, ha szerencsétlenségében bűnbánatot mutatott, vagy tettetett; s kifejtett erélyt, sújtott, hol jósága sikertelen maradt. […] De sem a csalódás, sem egyes lépéseinek sikertelensége nem volt képes őt lankasztani, s hazafias tevékenységét, nagylelkű jótékonyságát folytatta halála napjáig.”

(Magyarország és a Nagyvilág hetilap, 1874)

„Olt, hol a mi kedves Kárpátjaink az égbe nyúlnak, s a tova szálló szellő ős rengeteg koronái közt búg sejtelmesen, hol a szarvas párját hívó bőgése összevegyül az óriás sziklákon tajtékozva rohanó kristálytiszta patak zúgásával, – ott búvik meg a kék hegyek tövében Bükkös, kicsiny orosz falucska. Amilyen kicsi a falu, oly csekélyek vallásos, becsületes, szegény lakóinak igényei. Megszokták már századok óta, még azt a kevéske terményüket is, mit a mostoha, de holtig szeretett anyaföld ad, s a zord időjárás el nem pusztít, védeni a vadak ellen, tiszta szerény ruhájukat maguk szőni. Leányaik nem czifrálkodnak, mégis szépek, érintetlen lelkükün-testükön rajta van az Isten csodás alkotó keze. Nem járnak ezek az utczán éjfélekig danolva, kurjongatva, hanem ha a heti nehéz munka után eljő a szép vasárnap, legdrágább kincsük, a hegyoldalon hársfák körül messze fehérlő Isten házában dicsérik szép hangjukkal a Teremtőt.”

(bilkei Gorzó Bálint görögkatolikus áldozópap, 1900)

„Az egyházmegyét ért gyász e szomorú napjaiban felidézzük dr. Firczák Gyula nagy alakját, ki mint pap, mint püspök, buzgón gondozta a lelkeket; mint a hegyvidéki akció eszméjének felvetője, mentette a népet az erkölcsi, az anyagi romlástól, s kezében a tudomány fáklyájával a tudatlanság sötétségéből azt kivezetni iparkodott oda, hol a valláserkölcsi alapon álló kultúra áldásos forrásai fakadnak… Életműködése az Északkeleti-Kárpátok vidékén folyt le, hol az Eperjes-Tokaji- és a Vihorlát-Gutin hegyláncolat déli lejtőin a hazai nyelvhatárok vonalai húzódnak. […] Nem sokan szereztek csendesebben, hivalkodás nélkül, a feltűnést kerülve, több hasznot és értékesebb dicsőséget a magyarnak, mint az a szelíd lelkű, tudós főpásztor, akit meggyászolni is ünnep számba megy a szerető hazafi s vallásos szívnek.”

(Az Ungvári Királyi Görögkatholikus Kántortanító Képzőintézet értesítője az 1911/1912-ik tanévről)

„Csengnek-bongnak a nagyboldogasszonyi pócsi harangok. Keresztülsuhan hangjuk mezőkön, akácsorokon, zsúpfedeles házikókon és nagyvárosok kőrengetegein. Éterbevesző hangjuk varázslatos munkát végez. Titokzatosan lelkeket gyújt és emlékezést és vágyakat kelt. Meggyújtja azt a Pócs utáni lelki vágytüzet, melyet csak mi, görögkatolikusok tudunk igazán érezni. Napok óta nyugtalan a lélek. Vonz minden igaz görögkatolikust a nagybúcsúra Máriapócs. Sokszorosan érzik ezt a szórványba szakadt testvéreink. És megélénkül az ország útja. Menetel fiatal és öreg, gazdag és szegény. Szentek e Pócsra vezető utak – sok és mély gondolatot, elhatározást gyújtanak. Ezen meneteltek őseink és fognak menetelni unokáink. Mi változunk – csak az ott várakozó Szent Szűz ugyanaz. Viselkedésünk is ugyanaz előtte, évszázadok óta: könnyek és közelsége leheletétől megmelegített lélek.”

(Görögkatolikus Szemle, 1942)

„Ünnepi előkészületek zaja tölti be Szent István birodalmát, hármas ünnepre készül a magyar katholicismus: a magyar kereszténységnek, a magyar királyságnak és a szent koronának kilenczszázados ünnepére. Az ünnepségek a legelső magyar király szent alakja körül fonnak dicskoszorút, Szent Istvánt dicsőíti milliók ajka, aki az Árpád által vérrel szerzett drága hont a keresztény vallás szilárd alapjára fektette s ezáltal annak létét és fennmaradását az európai népcsaládban biztosította. […] Szent István országának mi is édes gyermekei voltunk és vagyunk. Amint egyek voltak őseink a magyarokkal a honfoglalásban és a hazaszeretetben, egyek voltak a pogány nép elleni küzdelmeknél a szent kereszt megvédésében: úgy egyeknek kell lennünk jelenleg is az államfenntartó katholicismus dicső ünneplésében is.”

(Firczák Gyula munkácsi megyéspüspök, 1900)

„… hogy tanításotokat sikeres eredmény koszorúzza, hogy híveitek mély tisztelettel párosultan őszintén szeressenek, és e szeretet nyomán irántatok nem színlelt, de valósi bizalommal, a bizalom azon fokával viseltessenek, melynél fogva édes örömest kitárják előttetek kebleiket, mindenek előtt kell: hogy tinmagatok élete szenny nélküli legyen, és ti tündököljetek a hit, vallásosság, erkölcsiség – és erényekben a mindeneket új életre hozó legtisztább napfény sugarai gyanánt.”

(Pankovics István munkácsi megyéspüspök, 1867)

„A kereszténynellenes bölcselet nemcsak az egyes ember hitét ingatja meg, hanem egész nemzeteket sodort a végromlás örvényébe, a keresztény szellem azonban ezeréves múltunkban államalkotó és államfenntartó erőnek bizonyult, miért is azt ápolni, fejleszteni és erősíteni vallásos és hazafias kötelesség egyaránt!"

(Melles Gyula görögkatolikus áldozópap, ungvári tanítónőképző-intézeti és polgári leányiskolai igazgató, 1911)

„Hol megújul az egyed, megújul a köz, a társadalom; hol megújul az egyes görög katholikus, megújul az egész; hol megújul a pap, megújul az a nép is, melyet boldogabb jövő felé vezetni legelső sorban a pap van hivatva. Kötelesség és jog correlativ fogalom, szerencsésebb lényegi összeforradás másutt nem találtatott mint a papban – a katholikus papban. Mert ő hordozója az örök gondolatnak, az isteni tervnek, a Teremtő örök akaratának. A pap nemcsak egy lélekért, a maga lelkéért számol, de ítélet alá jő ezrek életének a resultatumáért, ítélet alá jő – nemcsak azt a kis parochiát számítva – de a katholicismus minden érdekéért."

(Hacskaljó Mihály görögkatolikus áldozópap, 1900)

„Isten egyházában úgy, mint azon kívül, tehát mindenütt a lelkipásztor olyannyira ékesítő szerénység- és szelídséggel, önmegtagadás- és alázatossággal, bizalom, egyetértés- és kölcsönös szeretettel, tevékenység és hasznos foglalatossággal, ildomos és kellemes társalgási modorral utánzásra méltó s vonzó példát adni, édes kötelességetek legyen."

(Pankovics István munkácsi megyéspüspök, 1867)

„Mi is buzgó imáinkkal hálát adunk a gondviselő Istennek: hogy a szeplőtelen Szűzanyánk oltalma alatt álló magyar hazánkat és egyházmegyénket egy ezredéven át fenntartotta. Valóban csodával határos, hogy görög szertartású katholikus híveink annyi vész és balszerencse közt nemcsak léteznek, de őseiktől nyert drága örökségüket: Isten és egyháza iránti hűségüket, az apostoli király iránti ragaszkodásukat, a magyar haza iránti szeretetüket és keleti szent rítusuk iránti törhetetlen ragaszkodásukat csorbítatlanul meg is őrizték. Fő feladatom lévén e drága lelki kincseket megőrizni, azon meggyőződésben vagyok, hogy e magasztos feladatnak csak úgy felelhetünk meg, ha a keresztény katholikus oktatást és nevelést biztosítjuk; de emellett egyszersmind a keleti szertartásunk iránti buzgóságot is híven ápoljuk."

(Firczák Gyula munkácsi megyéspüspök, 1897)

„Mária-Pócs. Csodás ereje van ennek a szónak. Felemelő, lelkesítő már maga a gondolat is, hogy Mária-Pócs a mienk. […] Szertartásunk fiai közül ugyan ki nem volt már Mária-Pócson, vagy legalább ki az közölünk, aki forrón ne kívánná, hogy éltében legalább egyszer legyen Mária-Pócson? Évről-évre mily sok ezer a hívőknek látogatja itt Szűz Anyánk, a Boldogságos Szűz Mária csodatevő képét? Ott térdel a szentkép előtt az aggastyán, a galambősz aggastyán, hálát ad a jó Istennek, hogy még egyszer eljöhetett e boldogító helyre, és ott jár térdén a kegytemplom körül az öreg családanya is, ki gyermekeire és unokáira itt kéri ki a mennyei Védőanya pártfogását. Kinek nehéz a sorsa, irgalmat ide jő kérni és kinek örömet adott az Úr, hálát adni itt szokott. Még az is, kinek szívéből a világ romlottsága kiűzte az áhítat erejét, ide jön tanulni imádkozni, ide jön áhítatot keresni, kikérni a Szent Szűztől azt, amit a világ elvett tőle. […] Itt találkoznak szertartásunk szeretetében alföldi magyar híveink a Kárpátok szegény ruthénjeivel, a hit, a tisztelet és szeretet itt közös szent imába olvad össze, közös szent énekké vegyül."

(Görög Katholikus Szemle, 1900. október 21.)

„Azért jelentsük ki Isten és a világ előtt, hogy mi katholikusok, még pedig magyar görög szertartású katholikusok vagyunk, és azok maradni is kívánunk, és éppen ezért törekvésünk nem pillanatnyi fölhevülés eredménye, nem hiú ábránd, nem vallási rajongás, vagy újítási viszketeg, hanem lelkünkben már félszázad óta kiirthatatlanul gyökeret vert, szilárd és rendíthetetlen meggyőződésünk kifolyása, melyet a hit, a vallásos buzgóság és a hazafiúi bölcsesség szent célja vezérel. Jelentsük ki, hogy mi csak akkor leszünk boldogok és nyugodtak, ha mindnyájan egy magyar jellegű görög szertartású püspökség fönnhatósága alatt leszünk, mert akkor örök időkre biztosíthatjuk templomainkban édes anyai magyar nyelvünk jogosultságát.

(Jaczkovics Mihály görögkatolikus vikárius, 1911)

„Isten és szentegyháza után első gondotok legyen az iskola, mert valamint a kicsiny és gyönge fa gondos és jó ápolás mellett csakhamar terebélyes és ízletes gyümölcshozóvá leszen: úgy a kicsiny és gyenge gyermekekből jó nevelés, oktatás és ehhez jó példaadás által vallásos, erényes szülők és hasznos polgárok válnak."

(Pankovics István munkácsi megyéspüspök, 1867)

„Be kell ismernünk, hogy az a kétszázezer magyar görögkatolikus hívő még kevés arra, hogy a szentszék egy oly nagyméretű reformot, minő egy új liturgikus nyelv behozatala, szentesítsen. De reméljük, hogy a jövő a miénk, reméljük, hogy a közeljövő, miként azt hazafias püspökünk egyik főpásztori levelében hangoztatta, a magyarul beszélő honpolgárok számát híveink köréből ezrekkel és ezrekkel fogja szaporítani. Minden új ezer erősebbé tesz bennünket, közelebb visz a győzelemhez, és addig? Addig meg fogunk maradni ama határok között, melyeket már Simor herczegprimás kijelölt nekünk, melyek között a hívők nyelvét latin testvéreink is érvényesítik, vagyis rajta leszünk, hogy kéznél legyen és magyarul menjen az, amit a nép énekel és a pap fennhangon mond, a többiben pedig marad a régi liturgikus nyelv."

(Melles Emil görögkatolikus esperes, 1897)

„Csak egyedül a papi pálya az, mely még Istenhez hív és Istenhez ragaszkodik. Istennel kezd, Istennel akar végezni is. A hitetlen világ igyekszik ugyan az Isten iránti szeretetet kiirtani a fiatalság szívéből, különösen a mai korban és sajnos nagyon sokszor sikerül is. De mindamellett akadnak jó gyermekek, derék ifjak, akik a szülők által elvetett s gondosan ápolt hitbeli liliomot megőrzik a kísértések között is és nem csak saját, de mások szívében is akarják azt plántálni s Isten kertészeivé lesznek. Méltán nevezhető a pap kertésznek, mert valamint az megtisztítja a fákat a hernyóktól, hogy gyümölcsöt teremjenek, a virágokat a gyomtól, úgy a pap is megtisztítja az emberek lelkeit a bűn hernyóitól, hogy aztán jócselekedetek, erények által jó, s üdvös gyümölcsöt teremjenek."

(Görög Katholikus Szemle, 1900. december 30.)

„Firczák Gyula tehát 50 éve pap és 20 éve magyar püspök s ennek az ötven évnek minden imája és óhaja, vágya és sóhaja, minden cselekvése és reménye, minden fáradozása és könnye, bánata és gondja, fájdalma és búja az Istené és a magyar hazáé, a híveké, a lelkészkedő papságé, különbség nélkül minden emberé, az özvegyeké és árváké s jól tudom e városé, e vármegyéé. Ünnepeltünk ez alatt az ötven év alatt nem várt, nem kért földi jutalmat, de azért érdemei elől egyházi téren a római pápa, állami téren a magyar király nem zárkózott el, mert e királyi kegy osztályosa tett és cselekedett, segített és vigasztalt, istápolt özvegyeket és árvákat, templomokat emelt, iskolákat épített, fáradozott ott és akkor, ahol s amikor Krisztus szelleme s finomult lelkének hívó szava intette, embertársainak s híveinek kérő hangja szólította."

(Blanár Ödön, Ungvár város képviselő testületi tagja, 1911)

„A templom előcsarnoka az iskola. Akié az ifjúság, azé a jövő. Az anyaszentegyház kezdettől fogva nagy gondot fordított gyermekei nevelésére. S ha valaha, úgy napjainkban érkezett el annak szükségessége, hogy a zsenge, gyermeki szívbe a valódi keresztény, katholikus felfogásnak, a hitnek magvait a legnagyobb gonddal beplántáljuk, hogy az erős gyökeret verjen ott és képes legyen daczolni az élet viharaival."

(Firczák Gyula munkácsi megyéspüspök, 1897)

„Mivel munkácsi püspökség alatt levő görög papokat magok személyek, házosok házok népe és minden nével nevezendő s akarhol található ingó és ingatlan jószágok iránt vettük kglmes protectionk alá, parancsolyuk azert fen megnevezett lovas és gyalog tiszteinknek, directiojok alatt levő hadainknak, ugy más hiveinknek, mind személy szerint, min közönségesen serio és igen keményen, látván és értvén említett papokhoz jarult ebéli kglmességünket, magok személyekben háborgatni, házokban és ott levő és ahhoz tartozandó, sot akárhol találhato ingó és ingatlan jószágokban kárositani, felverni és felveretni se magok tiszt hiveink meg ne próbályák, sem penigh alattok valóknak elkövetni meg nem engedjék, külömben valakik e parancsolatunkal nem gondolván, az ellen tselekedni comperialtatnak, érdemek szerint való kemény aminadversiánkat és méltó büntetéseket semmiképen el nem kerölik."

(II. Rákóczi Ferenc fejedelem levele, melyben oltalma alá veszi a munkácsi püspökség papjait, 1705)

„Krisztusban kedvelt fiaim! Ifjúság, nevelés, iskola! Ez azon triász, melyért e kultúr században rajong az emberiség; ez azon tüzpont is, melynek melege és fénye bejárja, megtermékenyíti és élteti a társadalom rétegeit. Mindennap lépten-nyomon látjuk, halljuk és tapasztaljuk, hogy a nevelés majdnem mindenhatónak van kikiáltva. »A kié a nevelés, azé a jövő« – ez a jelszó uralkodik manapság. Ily viszonyok között pedig nekünk sem szabad hátra maradnunk, de haladnunk kell a népnevelés útján kettőzött erővel, rohamos léptekkel, hogy eddigi mulasztásainkat helyrehozhassuk."

(Firczák Gyula munkácsi megyéspüspök, 1900)

„… A ruthén vallásos nép itt bizonyára már századokkal előbb emelt falujának határában, szokása szerint feltűnőbb magaslaton, szép fekvésű dombon vagy lejtőn fából szerény imolát, melyeket később a hívek szaporodtával, sajátságos orosz ízlés szerint stilizálva, díszesebbé alakítottak, elől, nyugatról tornáccal, s hol harangra tehettek szert, zsindellyel vagy pikkelyes falemezekkel fedett toronykával ellátták, míg a szegényebb egyházak, s különösen a templom nélküli fiókközségek megelégedtek kongó fatáblával is, melyet két póznára függesztettek s harangozás helyett kalapáccsal kongattak."

(Lehoczky Tivadar munkácsi uradalmi főügyész, történész, 1904)

„Ott az emberi szív mélyén, ahová csak a kifürkészhetlen és mindentudó Isten lát bele, van egy lángoló érzés, egy hő vágyakozás, melyet kioltani nem lehet, s amely önkéntelen készteti az Isten képére teremtett embert, hogy egész bensőséggel ahhoz emelkedjék föl gondolatával és fohászával, aki mint a mindenség ura, egyedül képes az embert megérteni. Ez az érzés a hit, a vallásosság, amelyről azt mondja a költő, hogy nincs a világon fönségesebb, mert ez a Teremtőnek a viszonya a teremtménnyel…”

(Romanecz Aladár görögkatolikus esperes-lelkész, 1905)

Feszületkép előtt

A nap lement, éj fátyola borong a föld felett;
Eszméknek éje tölti el borongó lelkemet.

Feszület mellé térdelek e vészes éjjelen,
S vélem: a képen fény ragyog az Istenemberen.

Oh fény világíts énnekem és űzzed szerteszét
A kétkedést, a vágyakat, szívemnek éjjelét!

Mert, mintha a sötét pokol még vigyorogna rám,
Mert, mintha a szent jelben én nem is győznék talán?!

Körülöttem, mint a méhraj, zsibong az éj hada,
Előidézi újra azt, ami elmúlt vala.

Oh szentek szentje Jézusom, győzelmes Istenem!
Akaratom s az ördögök tusáin légy velem!

A csodás fény ragyog felém, biztatgat nyájasan,
S a szívnek és léleknek ím' megenyhülése van.

Sötét hatalmak innen el, itt a kereszt ragyog!
Fogadj Megváltó Istenem, én a tied vagyok!

(Máthé Miklós, az ungvári papnevelde II. éves hallgatója, 1887)

„A lelki pásztornak nem lehet nagyobb öröme, midőn templomában egyházi ténykedéseket végez, mint az, ha a templom visszhangzik az áhítatra gerjesztő szép énektől. Legfőbb gondját képezi tehát minden hivatását szerető lelki pásztornak, hogy lelkészetében az egyházi közének kedvvel, buzgó lelkesedéssel s e mellett a műízlésnek megfelelőleg kezeltessék. És valóban, ha valahol, úgy különösen a mi görög katholikus egyházunkban kell erre ügyelnünk, mert hisz egyházunk sem orgonát, sem más egyéb hangszert nem használ, csupán csak az Isten által adott természetes hang szolgál az Isten dicsőítésére. Minden erőnket, minden tehetségünket fel kell tehát használnunk, hogy ezen énekünk méltó legyen a legfelségesebb Urunk nevének dicsőítéséhez."

(Görög Katholikus Szemle, 1900. szeptember 23.)

Búcsúhangok Nagyságos Firczák Gyula nagyprépost és országgyűlési képviselő úrhoz, az ungvári papneveldéből való eltávozása alkalmából (Részlet)

Ő volt az, akiben áldva birtuk »a főt«,
Kiben megtaláltuk az igaz résztvevőt,
És legjobb barátot.
Aki hozzá fordult és segélyét kérte,
Ha hatalmában állt, mindent megtett érte.
Mindig jó volt hozzánk, soha meg nem bántott.

Ő volt az, ki értünk mindenre kész vala,
Ő volt az intézet kedves őrangyala,
Ő volt ama vezér,
Ki tizenkét évig együtt küzdött velünk,
Hogy letiporhassuk álczácott ellenünk,
Mely kinyújtá kezét Krisztus egyházáér'.
...
Csak eredj küzdeni és vívj nagy csatákat!
Győzd le, ki egyházunk, hazánk ellen támad!
S a gárdát ne feledd!

(Csurgovich György, az ungvári papnevelde II. éves hallgatója, 1888)

„A hit, a vallás és az erkölcs talpkövein nyugvó tanítás és nevelés mellett az iskola legfontosabb feladata a nemzeti nevelés. Ismerje meg a leendő polgár, a gyermek, nemzetének érzésvilágát és gondolkozásmódját; ismerje meg a nemzeti nyelv törvényeit, a zengzetes magyar nyelv szépségeit, a nép szájján élő mondákat, legendákat; ismerje meg a nemzet dicsőséges múltját, hagyományait, történetét; ismerje meg hazája négy folyós és három halmos vér áztatta földjét, a népélet megnyilvánulásait; magyar honpolgári jogait és kötelességeit, hogy ezeket megismerve, a hazaszeretet magasztos érzése szívét, lelkét átjárja, abban kiírthatatlan gyökeret verjen."

(Matyaczkó Tivadar görögkatolikus kanonok, tanfelügyelő, 1906)

„Istenért, Királyért, Hazáért!" Ez volt az ősök jelszava egy ezredéven át: tehát ugyanezen jelszóval, ugyanazon ősi erényekkel lépjük át a második évezred küszöbét is. És ha Isten oltalma velünk leszen, akkor a második ezredévben is képesek leszünk megtartani, fölvirágoztatni és boldoggá tenni szeretett magyar hazánkat; képesek leszünk megoldani azon nehéz problémát: hogy az ország összes polgárai Szent István koronája alatt, az igazság, méltányosság és a felebaráti szeretet alapján úgy egyesüljenek egy hatalmas nemzetté, amint egy óriási márvány sziklában a különböző színű csíkok és sávolyok egy tömör testté egyesülnek."

(Firczák Gyula munkácsi megyéspüspök, 1896)

„S ha hazánk ezeréves fennállásának erkölcsi okait fürkésszük, nem üres szavú bókolást, hanem történeti igazságot mondok, hogy e kedvező tüneményt első sorban a magyar nők azon ékes koszorújának köszönhetjük, kik keresztény erkölcseik, mély vallásosságuk erényeivel nemcsak példányképei voltak az igazi hazaszeretetnek, hanem egyúttal nevelői is nemzeti életünk legnagyobb, legdicsőbb alakjainak, bátorítói, vigasztalói a csüggedés és megpróbáltatások oly sokszor megismétlődött szomorú korszakainak."

(Gebé Péter görögkatolikus áldozópap, intézeti hitszónok, 1900)

„Minden szertartású katholikusok, minden nemzetnek fiai elmennek Rómába, hogy onnan Ő Szentségének áldásával és buzdító szavaival megerősítve térjenek haza, lelkesedve küzdeni a keresztény hitnek és erkölcsi tisztaságnak diadaláért ugy a köz-, mind a magánéletben. Csak mi, görög katholikus magyarok pihentünk eddig a közönyösség párnáin! Csak minket nem ismernek még a szent városban. A mi hanyagságunk és szegénységünk az oka, hogy Róma és a nagy világ nem tud rólunk. Már pedig, szeretett hittestvéreink, nekünk görög katholikus magyaroknak Isten és az egész világ előtt be kell bizonyítanunk, hogy az egyház egységének központjához, Rómához való ragaszkodásunk élő hite, tiszta meggyőződésen és odaadó szereteten alapul és felette áll minden kétségnek"

(Emlékkönyv a görög szertartású katholikus magyarok római zarándoklatáról, 1901)

„Mi a katholikus anyaegyház nagy testével annyira eggyé forr-tunk, hogy különösen ez utóbbi században sem papságunk, sem hívőink körében a hitbeli ingadozás vagy hűtlenség semmi jele sem volt észlelhető. Bennünket kedves hívek a latin szertartású katholikusoktól csak az oltári nyelv, az egyházi szertartás különbsége s a világi papok nőtlensége választ el…”

(Mondok János görögkatolikus kanonok, 1877)

„75 esztendő az Anyaszentegyház közel két évezredes gazdag történelmében csekély idő. Ennek az egyházkormányzatilag önállóvá lett maroknyi közösségnek azonban egész életét, minden törekvését, kudarcát és Isten kegyelméből elért fejlődésének minden tényét magába foglalja.”

(Timkó Imre hajdúdorogi megyéspüspök, 1987)

„A papi szent gyakorlatok az egyházmegyére nézve elsőrendű fontossággal bírnak. Mert általuk Isten szól hozzánk, a Szentlélek útmutató ujja figyelmeztet teendőinkre, kötelmeinkre. Az isteni kegyelem a szent gyakorlatok által kiemeli a világi élet posványába elmerült embert a természetfölötti hivatás tisztább látásába s most csakugyan a szent gyakorlatok után megfigyelvén lelkünket, igenis konstatálnunk kell, hogy elevenebb, bátrabb, rugékonyabb az, mint eddig volt."

(Görög Katholikus Szemle, 1900. szeptember 16.)

„A magyarországi bizánci katolikusok az egyházmegyét alapító bullában méltán kapták a »Christifideles Graeci« kitüntető megnevezést. Ugyanakkor azonban felszólítást is kivehetünk belőle: megszabja – mindig újra és újra megújítandó – lelkiségünk alapirányát. Ez pedig nem más, mint az állandó megtérés (metanoia), odafordulás Jézus Krisztushoz, akiben megjelent a mi emberszerető Istenünk jósága."

(Fodor György görögkatolikus áldozópap, teológiai tanár, 1987)

„A görög szertartású isteni tiszteletnek derék részét, a tulajdonképpeni liturgiát a szent drámának megfelelően úgy szerkesztették össze a görög szentatyák, hogy az nem egyéb, mint a pap és a hívők között párhuzamosan folyó drámai elbeszélés, amelyben ezek váltakozva egymásnak adják az énekhangra fogott szót. Ebben tehát a hívőknek, szasztottan úgy, mint az euripidesi drámában a karnak, tevőleges részt kell venniök."

(Sztripszky Hiador ruszin származású néprajzkutató, irodalomtörténész, 1912)

„… törekvésem az, hogy a szemináriumi nevelésnek és a teológiai oktatásnak a zsinat által meghirdetett és azóta is sürgetett reformját tantársaimmal együtt megvalósítsam. Olyan nevelési és oktatási rend kialakításán akarok fáradozni, amely a ma és a holnap papját alkalmassá teszi arra, hogy az örök érvényű igazságot a ma és holnap embere számára érthetően és elfogadhatóan adja elő. Olyan lelkipásztorokat akarok nevelni az előljárókkal és tanárokkal együtt, akiknek szolgálata és tettei bizonyságot tesznek hitvallásuk hitelességéről; olyan papokat akarok majd küldeni az én népemhez, akik az emberi dolgokban, az ember közös haladásának munkálásában békességszerzők, és békességben együtt építők."

(Timkó Imre hajdúdorogi görögkatolikus püspök, 1975)

„Mély vallásossága a magyarországi görög katholikusoknak megteremtette a maga karácsonyi énekeit, és énekli azokat legkülönfélébb változatokban. A máramarosi ruthén, a zempléni tót, a szabolcsi és a hajdú megyei magyar egyaránt kántál karácsonykor. És kántálásukon meglátszik az egy közös szertartásnak jellege. Ősi szokás a kántálás a szent karácsony alkalmával, mutatja az énekeknek naivsága és eredeti hangja, azoknak egyszerűsége és az egyszerű vallásos gondolkozásmódja.

(Flenykó János görögkatolikus lelkész, 1900)

„Lelkiségünk soha ki nem apadó forrása a Liturgia. Az atyák felfogása szerint a Liturgia teljessége olyan túláradó »hogy sem távolabbra menni, sem bármit is hozzátenni nem lehet« (N. Kabaszilasz), mert egybefogja a teljes üdvgondozást."

(Fodor György görögkatolikus áldozópap, teológiai tanár, 1987)

„Talán mi, magyar görögkatolikusok, éreztük át leginkább, hogy mekkora csapás volt a trianoni békeszerződés: a létszámunk megtizedelődött, a felekezet 91 százaléka az elcsatolt részeken élt. A legnagyobb egyházmegyék, érsekségek az újonnan húzott határok mögött ragadtak. 1920 után a történelmi Magyarország nyolc görögkatolikus egyházmegyéjéből mindössze egy maradt meg: a Hajdúdorogi Egyházmegye, ami maga is elveszítette a parókiáinak felét. A Munkácsi és az Eperjesi Egyházmegye Csehszlovákia, a Gyulafehérvár-Fogaras, Nagyvárad, Lugos és Szamosújvár egyházmegyék Románia, a Kőrösi Egyházmegye pedig Jugoszlávia részévé vált."

(Orosz Atanáz miskolci megyéspüspök, 2020)

„A betegség alkalmával különböző mélységeket élhetünk meg, lehetnek enyhe, könnyen viselhető pillanatai, lehetnek nehezebbek és lehetnek szinte kilátástalan pillanatai is, amikor úgy érezzük, nincs számunkra esély. Talán pont ilyenkor érint meg minket is Krisztus pokolra való alászállása, ahogyan megérinti a reményteleneket, és boldogító erővel tölti be őket, megértetve velük, hogy van feltámadás, van örök élet, van remény. Ott lent, amikor az ember mindent elveszített, ott érti meg, mi az igazán fontos és értékes az életében, milyen az, amikor Krisztus nyújt neki segítő kezet. Igazán akkor érti meg az ember, hogy az élete, amint az egészsége is mulandó. Nem az egészség, a pillanatnyi gyógyulás, hanem a feltámadás, az örök életre való eljutás az igazi cél. Az egészség és a gyógyulás, amikor megadatik, az csak a feltámadás és az örök élet előképe. Annak a boldogító örömnek, hogy az életünk nem csak szenvedés és betegség, a semmiből a semmi felé tartó lét, hanem a földi életből az örök élet felé."

(Szocska Ábel nyíregyházi megyéspüspök, 2021)

„Légy nyugodt, testvérünk! A hajdúdorogi magyar nem jobb hazafi a hidegpataki ruténnál, a megmagyarosodott szabolcsi rutén éppen oly magyar, mint a magyarosodó máramarosi. Az egyik magyarul beszél, a másik magyarul érez."

(Görög Katholikus Szemle, 1900. szeptember 30.)

„A kegytemplom égbe nyúló tornyainak megpillantása tüzet gyújt a lelkekben: ősi hitünk magasztos lángjai csapnak fel, szép énekeink dallamai a lelket magasba ragadják és a nagy tömeg hullámzása között szívünkbe kimondhatatlan nyugalom költözik, talán életük legboldogabb óráit élik át e szent helyen. A búcsú elmúltával is még sokáig hallják fülükben az ércesen csengő hangokat, az ezerféle énekből újra és újra előtörő nevet: Mária. Pócs neve összeforrt Mária nevével…"

(Szavicskó János görögkatolikus áldozópap, 1987)

„Az elmúlt évtizedek arról szóltak, hogy hidat építsünk egymás felé, mivel minden határon túli görögkatolikus egyház be volt tiltva az egész szocialista-kommunista korszakban, illetve Szlovákiában annak az időszaknak a felében. Ezek a közösségek, nemzetiségtől függetlenül tudják, hogy évtizedekkel ezelőtt a hajdúdorogi görögkatolikus püspök tudott először segítő kezet nyújtani az erdélyi, a partiumi, felvidéki, kárpátaljai titkos, vagy a katakombákból éppen előjövő püspököknek. A mi papságunk a szentelés pillanatától fogva a hídépítéssel kapcsolódott össze: szlovák, román, ruszin görögkatolikusoknak, amennyit csak tudunk segítsünk ahhoz a feltámadáshoz, amire nekik nagy szükségük volt. Fiatalabb papjaink pedig már a határon túliakkal együtt kapták képzésüket a szemináriumban, ahol életre szóló barátokká is válhattak."

(Orosz Atanáz miskolci megyéspüspök, 2020)

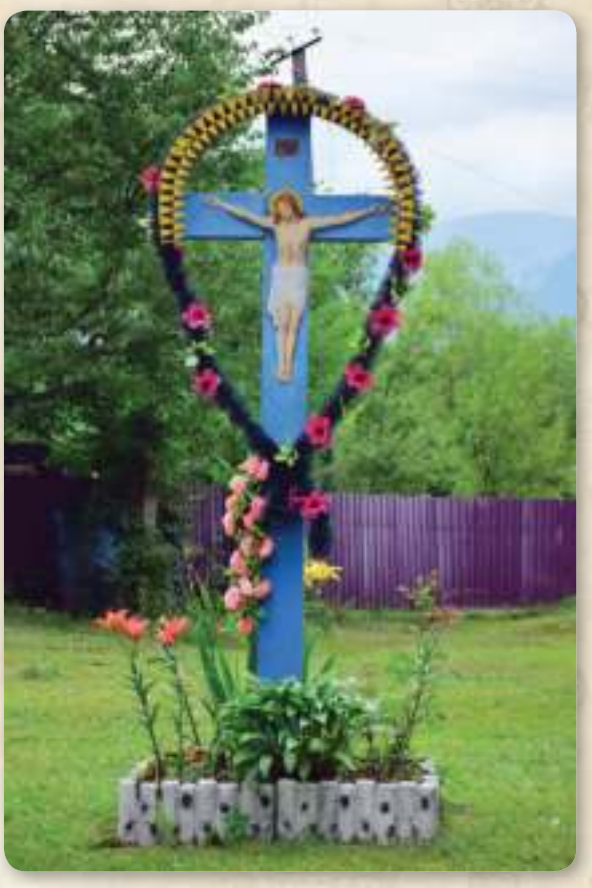

Ősz

A Mindenségben imádság remeg…
csodálatos nagy utolsó kenet:
csodálatos szent őszi hervadás.

A kertben már virágok haldokolnak
s valami titkos, nagy fekete csolnak
suhan az égen, a csillagok között.

A hold ragyog és lassan lejt tova
s a szél, mint kopott húrú orgona
valami furcsa, sötét dalt dalol–

s a fák a földre ejtik lombjukat,
– mint színes szőnyeg szegik az utat –
s felfogják az ősz tünő lépteit.

(Tartallyné Stima Ilona költő, 1928)

„Az elmúlt időszakban hazánkban is többször feltettük a kérdést, hol van a halál, és hol az ő fullánkja. Gondolatainkba, beszélgetéseinkbe észrevétlenül is bekúszott a haláltól való félelem, az egymásra és magunkra való fokozott odafigyelés. Az elmúlt időszakban több mint százezer embernek kopogtatott az ajtaján a halál, és sebezte meg a lelkét. Volt közöttük görögkatolikus metropolita, afrikai éhező, ázsiai buddhista fiatal és rengeteg idős ember. Ilyen körülmények között inkább talán félve tennénk fel Szent Pál kérdését, de ő mindezt bátran mondta. Vajon honnan vette ehhez a bátorságot és magabiztosságot? Krisztus keresztjéből, ami által megtapasztalta a szenvedést és a halált, mindannyiunk közös sorsát, ami elől senki nem tud elmenekülni. Krisztus keresztje azonban egyben a föltámadás elővétele is”.

(Jaczkó Sándor görögkatolikus áldozópap, 2020)

„Sokféleképp részesedünk Krisztus feltámadásának kegyelméből. A szentsírból áradó élet és az onnan kisugárzó fény, Krisztus soha le nem alkonyodó világossága a szívünkbe jutott. A kiindulópontunk ugyanaz, mint az apostoloké: tudniillik hogy Krisztus valóban feltámadt. Testileg is feltámadt és ebben van a mi feltámadásunk ígérete is. Nincs okunk aggodalomra. A halál már nem ok a félelemre: a halál az örökkévalóság kapuját nyitja meg előttünk; amikor eljön az ideje, a teremtő Isten hangja újra felhangzik, és mindannyian testben és lélekben feltámadunk, és az öröm, az ünnep és a hála örök énekét fogjuk zengeni az Úrnak.”

(Orosz Atanáz miskolci megyéspüspök, 2019)

„Amikor azt halljuk, Isten szeretete titok, ez sok embert elbizonytalanít. Azt szeretnénk, hogy Istennel és az élet nagy kérdéseivel kapcsolatban mindent tudjunk. Ha pedig ez nem lehetséges, sokan úgy érzik, semmit sem tudnak. A hitbeli ismeret a kettő között van. Egyrészt igaz, hogy Isten titka felülmúlja az emberi értelem felfogóképességét, másrészt Isten nem hagy bennünket teljes bizonytalanságban sem. A lelkiismeretünk révén és a teremtett világból felismerhető teremtő okán elégségesen biztos ismerettel rendelkezünk Isten dolgaival kapcsolatban. Elégséges bizonyossággal ahhoz, hogy életünket rá tegyük. A hit, a remény és a szeretet alapja ennek a racionálisan megalapozott bizalommal teli ráhagyatkozásnak."

(Janka György görögkatolikus áldozópap, teológiai tanár, 2018)

Ma Máriától jönnek a szivek,
Ma Mária-kép minden durva lábnyom.
Szivemben sír a pócsi Mária
Egy őszies, emlékes délutánon.

»Óh, Mária« - mindig új-új csapat
Énekel a poros, tarlott mezőkön,
Ezek hozzák magukkal a hitet
S porfelhőben fölöttük ez a nő jön.
...
Ma egyszerűbb, emberibb a dolog,
Ma már tudom, hogy nem nagy csoda élni:
Egy Mária, még hogyha pócsi is,
Pogányokkal is tudhat jól beszélni.

(Részlet Ady Endre A pócsi Mária című verséből, 1910)

„Rendkívüli napokat élünk, ezért minden, ami eddig természetesnek tűnt az életünkben, az is rendkívülivé válik. A számunkra legmeghatározóbb napok előtt állunk, a nagyhét és a föltámadás ünnepére készülünk, és bár évszázados, évezredes hagyományaink adnak eligazítást, hogy hogyan is ünnepeljünk, most ezek mintha cserben hagynának bennünket. Nyilván nem a hagyományos elemek adják a lényeget, de hozzásegítenek ahhoz, hogy megértsük, megérezzük, megéljük az ünnep titkát. A rendkívüli helyzetben vannak olyan elemek, amelyeket el kell elengednünk, s vannak, amelyeket másként kell kezelünk, mint eddig. Ennek ellenére rajtunk múlik, a lelkületünktől függ, hogy idén is átélhetjük-e a föltámadást vagy sem."

(Kocsis Fülöp
hajdúdorogi érsek-metropolita, 2020)

Sárgult levelű őszi alkonyatban
Robog Pócs mellett vélem a vonat,
Nem látni füstös ablakából
Csak akácokon túl kettős tornyodat.
Mely alatt súlyos ívek rejlenek,
Könnyező kegykép: Pócsi Mária.

De emlékeim már közelebbre jönnek,
És utolérnek a csattogó sínen,
Betörnek a vonat ablakán át,
Már látom a vonat ablakán át,
Becsukott szemmel is … lelkem mélyiben:
S elmondják nekem, beszélik nekem,
Hogy mit izen a Pócsi Mária:

Emlékszel fiam? Hogy eljöttél elém,
Összetört szíved hoztad remegéssel
Reménységednek végső cérnaszálán.
S hogy mentél haza? Boldog nevetéssel
Mert könnyeidből új hited fakadt,
Meggyógyított a Pócsi Mária!

(Részlet Békés Géza
A pócsi Máriához című verséből, 1946)

„Ugyanis a keletiek rítusa megőrzésének nagyobb a jelentősége, mint hinnénk. Az a felséges ősiség, amely megnemesíti ezeknek a rítusoknak különböző fajtáit, az egész Egyház tündöklő ékességére válik és a katolikus hit isteni egységét erősíti. Ugyanis azáltal, hogy Kelet főbb egyházainak apostoli eredetét bizonyítja, egyúttal nyilvánvaló és szembeötlő ezeknek a Római Egyházzal való, kezdettől fennálló teljes kapcsolata."

(ORIENTALIUM DIGNITAS, XIII. Leó pápa apostoli levele a keletiek fegyelmének megtartásáról és védelméről, 1894, Hollós János pápai prelátus fordítása)

„Keleten a liturgikus imádság nagyon alkalmasnak mutatkozik arra, hogy az emberi személyt a maga teljességében vonja be az imádságba: a misztériumot annak magasan kifinomult tartalmában éneklik meg, de ugyanakkor az érzelmeknek azzal a melegségével, amelyet ez éleszt a megváltott emberiség szívében. A szent cselekményben az ember testisége is be van vonva a dicséretbe, és mindenben megnyilvánul a szépség, amely Keleten az egyik legkedveltebb név az isteni harmóniának és az átváltozott ember mintájának a kifejezésére: megnyilvánul a templom formájában, a hangokban, a színekben, a fényekben, az illatokban.
A szertartások hosszasan elnyújtott ideje, a könyörgések ismétlése, mindez végül is kifejezi az egész személyiség fokozatos azonosulását az ünnepelt misztériummal. És így az egyház imádsága már a mennyei liturgiában való részesedés, a végső boldogság elővételezése."

(Orientale Lumen, II. János Pál pápa apostoli levele, 1995)

„Krisztus egész műve, amit értünk tett, voltaképpen egy nagy szerelmi dráma. Isten mindannyiunk iránti határtalan szeretetének megnyilvánulása. Isten egyszülött Fia belevetette magát bűntől lángoló világunkba. Nem méricskélt, nem latolgatott. A végsőkig elment. A halálig. Mert ő maga mondta, nincs senkinek nagyobb szeretete, mint aki életét adja barátaiért. De a halál nem tarthatta hatalmában, hiszen Őbenne Élet volt. Legyőzte halállal a halált, és nekünk, sírban lévőknek, Életet ajándékozott! Járjon át mindnyájunkat ez az öröm!”

(Sivadó János görögkatolikus áldozópap, 2020)

„Semmink sincs, mivel dicsekedhetnénk, hacsak nem az Anyai könnyekkel, melyek természetfeletti erő működéséből két ízben omoltak a Legáldottabb Szűz Istenanya képének szeméből a Mária-Pócsi templomban.”

(Szilvay Iván görögkatolikus áldozópap, 1906)

„A lelkipásztor híveire javítólag befolyhat a templomban és a templomon kívül is. A templomban befoly azáltal, ha a szoros értelemben vett hitéletet emeli, hogy t. i. minél többen, minél többször járuljanak a szentségekhez, hogy rendesen és pontosan járjanak az isteni tiszteletre és teljesítsék minden egyéb keresztényi kötelmeiket. Minél többet tesz ezen tekintetben, annál inkább befoly az erkölcsök javítására, mert ahány bűnt elhagyat híveivel, annyi erény fakad azok helyett. E czélra szolgálnak a papi ténykedések minél buzgóbb végzése, a szentbeszéd, a tanítás, oktatás, ha kell feddés. […] Teljesen áll ez a lelkipásztor működésére a templomon kívül. […] Minden tényében legyen pap és híveinek atyja. Viselje híveinek vallási, erkölcsi, társadalmi, politikai és anyagi javát mindenkor, valóban, egyaránt a szívén, mint valódi atyjok. Vegyen híveinek minden ügyében, örömében és bajában egyaránt részt, de mindenkor, mint híveinek atyja és mint pap is."

(Hadzsega Bazil görögkatolikus főesperes, 1900)

Könnyező képedhez jöttünk, Édesanyánk,
Térdre hullva kérünk, tekints le mireánk.
Áldj meg minket kegyes Szűz Mária,
Pócsi templom ékes, szép virága.
…
Ezer éve vetted hazánk oltalmadba,
Ó, ne hagyd most néped ily nagy árvaságba!
Szűz Anyánk, Mária, esdve kérünk,
Távoztasd el tőlünk ellenségünk!
…
Csodás képed előtt, szívből megfogadjuk,
Bűnös életünket most már megjavítjuk.
Csak légy velünk, tiszta, szűz Pátrónánk,
Védd és oltalmazd meg szegény hazánk!

(Ének a pócsi Szűzanyához, részlet)

„Amikor a világon valamilyen ismeretlentől való félelem uralkodik, amely fenyegeti az emberi életet, mint ez az új járvány is, sok ember pánikba esik, és elveszti a reményt. Mi, Isten gyermekei, Jézus Krisztus testvérei, ne veszítsük el a reményt! A nagyböjt során az egyház buzdít bennünket az Isten szavának befogadására, és a fáradhatatlan imádságra. Ennek az iránymutatásnak mintegy mindennapi kenyérré kell válnia számunkra. Buzdítunk tehát benneteket a fáradhatatlan imádságra azért, hogy Isten keze óvjon meg bennünket mindenkor, minden járványtól. Hangoztassuk együtt: »Járványtól, éhségtől, tűzvésztől, háborútól ments meg minket, Urunk!« Isten szavának hallgatása segítsen nekünk reményünket Jézus Krisztusba helyezni, mert Ő legyőzte a világot »minden támadásával« együtt."

(Milán Šašik munkácsi megyéspüspök és Luscsák Nílus segédpüspök, 2020)

A pócsi kegykép előtt

Magyarok Asszonya, pócsi Szűz Mária!
Miért kellett megint könnyednek hullnia?
Nagy árvaságunkat, azt siratod talán,
Amely végig vonul most a magyar hazán
Mert saját testvérink fordultak ellenünk
Odaadták prédának nyelvünk és nemzetünk.
Mily sok nyelv meggyaláz, mennyi láb megtapod
Megsiratni való hazám ez a napod!
...
Mentsd meg könnyeiddel ezt az árva népet,
Melyet annyi balsors, annyi bú megtépett.
Miért sírsz jó anyánk? csak a vak nem látja:
Az Isten ujja ez, az Isten csodája!

(Részlet Dömötör György tiszalöki plébános verséből, 1906)

Világosság derült széjjel,
Angyalnál is fényesebb.
Jézus Krisztus, édesanyja Munkács
Hegyén szálla meg.
Ó Mária üdv neked,
Mennyben Földön tisztelet,
Te küldj égi fényt nekünk
Kiket kín és gond levert.
…
Te most e szent Csernek-hegyen
Dicsőségben fölragyogsz,
S nemzetünkre szent malasztot
Árasztani bőven fogsz.
Ó, Mária, üdv neked…
…
Szent Szűzanya, segíts minket
Megőrizni hitünket
S igaz hitre téríteni
Szerencsétlen népünket.
Ó, Mária, üdv neked…

(Ének a munkácsi Istenanya tiszteletére, 1926, részlet)

„… a pap van hivatva arra, hogy a hívek, a közönséges hívő keresztényeknek folyton világító példaképe, fáradhatatlan tanítója és vezetője és önmegtagadó s áldozatkész atyja legyen. Mert hisz, mely hívő ne vonzódna és ne sóvárogna igaz tanító, vezető után, és melyik gyermek ne kivárnia igaz atyával bírni.
S mily szükség van e szeretetre ép napjainkban! Mennyire szükséges ép napjainkban, a hitetlenség, a vallási közöny, a hitbeli gyávaság, az erkölcsi és vallási lealjasodás és bomlás e napjaiban, midőn a bűn fölemelt homlokkal jár szemtelenül körül, az erény pedig lesütött fejjel gyáván, szégyenlősen somfordál tovább! Mennyire szükséges tehát épp most, hogy a pap szíve igaz szeretettel teljék meg, hogy égőn szeresse Istenét, papi hivatását és embertársait, a halhatatlan lelkeket!”

(Hadzsega Bazil görögkatolikus főesperes, 1902)

„Sírsz hazád és egyházad sorsa felett? Menj el Máriapócsra, nézz fel arra a könnyező Mária képre, s jól jegyezd meg magadnak a könnyek intő szavát: hogy neked nem sírnod, hanem tenned kell, hogy ha még egyszer látni fogja a világ azon a képen a könnyeket, azokból ne a fájdalmat, hanem az örömet érezze ki."

(Mikita Sándor munkácsi székesegyházi őrkanonok, c. prépost, 1906)

„Nagyterjedelmű ősi egyházmegyénk kormányzását 1892. évi május hó 1-én a jó Isten áldó és segítő kegyelmének leesdése mellett az Ő szent nevében kezdtem meg. Éreztem már akkor felelősségteljes állásom súlyát; tudtam, hogy az isteni Gondviselés nehéz feladat megoldására hívott föl; mert messze terjedő egyházmegyénk igazgatása, híveink lelki szükségleteinek lelkiismeretes gondozása, papságunk szellemi és anyagi jólétének előmozdítása, intézeteink, árváink és özvegyeink gyámolítása nem kis erőt igénylő feladatot képeznek. Törhetetlen volt azonban bizalmam az isteni Gondviselésben és erőt merítettem azon hű ragaszkodásból és szeretetből is, mely részetekről Krisztusban kedvelt Fiaim több alkalommal megnyilvánult."

(Firczák Gyula munkácsi megyéspüspök, 1902)

„Külön egyház vagyunk, de hitben egyek a római katolikusokkal. Hiszekegyünk is ugyanaz, csak más fordításban. S biztosak vagyunk abban, hogy egyházunk – melynek többek között olyan neves történelmi személyiségek voltak a hívei, mint Sarolta, Szent István édesanyja, aztán Gyula, a nagy király nagybátyja vagy Ajtony, a lázadó vezér – élni tud a most kínálkozó lehetőségekkel, és remélhetően gyarapodó számú hívei számára képes megmutatni az Isten felé vezető utat."

(Mosolygó Marcell görögkatolikus áldozópap, 1990)

„Máriapócs a mi centrumunk, a mi erőforrásunk. Oda zarándokolunk el mindnyájan, kicsinyek és nagyok, szegények és gazdagok, gyöngék és hatalmasok, egyszerűek és kiválóak."

(Gombos József, 1943)

„Midőn minden biztosítéka megvan ma egy boldogabb jövőnek, mi is szilárd hittel várjuk, hogy egyszer beköszönt a jobb lét a Kárpátok aljára is, s az a nép, mely Istenbe vetett törhetetlen bizalmával megingathatatlan szeretettel csüng hazáján, mely vérével s verejtékes munkájával mindig a nemzeti szabadság szolgálatában állott, egyszer már megnyeri azt a megérdemelt jutalmat, mely minden polgárt megilleti."

(Görög Katholikus Szemle, 1906. április 15.)

„A magyar görögkatolikusok ügye egyetemes magyar nemzeti ügy. Tanúsítsunk megértést azokkal szemben, akik megértők hozzánk, de mutassunk erélyt ott, ahol szándékosan nem akarnak megérteni vagy éppen ellenségeskednek velünk szemben. Ébresszük fel minden magyarban annak tudatát, hogy itt a Kárpátok övezte, Duna-medencében erős görögkatolikus magyarságra van szükség, mert ezen keresztül áramlik majd vissza sok görögkeleti is a katolikus egyházba. Győzzük meg az egyházi és a világi hatalom birtokosait is arról, hogy nemcsak sziget vagyunk, mely Keletet Nyugattól elválasztja, hanem egyúttal híd is vagyunk, mely Keletet a Nyugattal összeköti."

(Sárdy Károly hadbíró-alezredes, 1943)

Mise
Hallgatom: ide száll az ének:
A templomban holtért miséznek.
Az ablakon ólmos borongás,
A toronyban fekete kongás.
Öreg nénék imát rebegnek:
A Másvilágra így izennek.
Mária oltalmát kikérik,
Érintve kő-köntöse szélit.
S mely alatt sokszor összeestek:
Megcsókolják a bús keresztet.

(Tartallyné Stima Ilona költő, 1932)

„Heteken, sőt hónapokon át elszomorított bennünket a járvány, a saját gyöngeségünk, embertársaink halála és saját bűnös nyomorúságunk. Tehetetlenségünk egyre nyomasztóbb lett, mintha örökre be lennénk zárva a karanténba. Mintha már sohasem valósíthatnánk meg azt, amit éneklünk: hogy »egymást mint testvérek öleljük«. Ne adjuk át magunkat a borúlátásnak! Most már fényes és derűs arccal keressük a feltámadt Krisztus arcát és jelenlétét! Sok bajunk közepette is merjük derűlátással továbbadni a felismert fényt, az újraindulás reményét! A világjárvány idején most is a föltámadott Jézus Lelke pártfogol és az újjászületés ígéretével támogat bennünket."

(Orosz Atanáz miskolci megyéspüspök, 2021)

A hitet szomjazom

Mondjatok nagy, győző igéket,
Mondjátok, hogy vétek a vétek!

Tanítsatok meg térdepelni,
Mint aszkéta tud, vezekelni,

Ne érjenek hozzám a vágyak,
Fekete bűnök, fekete szárnyak,

Piros szavak és meleg mesék,
Az én lelkemet ne sebezzék!

Szent énekek lángjában égjek,
Hódoljak Jézus öt sebének,

Verjem a mellem: szánom-bánom
S az életem Néked ajánlom;

Néked Uram! S fejem alázva
Görnyed eléd az út porába.

(Tartallyné Stima Ilona költő, 1923)

„Mint Krisztus Urunknak édesanyja, hozzája
Áldását kérően bizalommal járulhatsz.
Ránk hagyott könnyeddel s csodáiddal jelezted,
Itt maradsz hű görög katolikus népeddel.
Ajándék a kegyed alázattal kérőknek,
Pócson is segítesz bajaikban lévőknek.
Óhajtjuk, könnyeid szárítsák fel miénket,
Csillagunk, hogy szívből énekeljük tenéked:
Üdvözlégy, Mária, Pócsnak ékes csillaga!”

(A máriapócsi Istenszülő akathisztosza)

„Egy egyházmegye művészete ritkán alkot olyan könnyen körülhatárolható egységet, amely önállóan is vizsgálható. A történelmi munkácsi egyházmegye művészete mégis kínálja magát az egyházszervezeti kereteken belüli kutatásra. A püspökség sajátos földrajzi, egyházpolitikai helyzete és nem kevésbé egyedi történelme révén, a keleti és nyugati egyház és több nemzet kultúrájának találkozási területét öleli fel, de nyitottsága mellett özanosságát, hitét és rítusait őrző tömbként jelenik meg Magyarország kultúrájában."

(Jankáné Puskás Bernadett művészettörténész, egyetemi tanár, 2008)

„… püspök úr közremunkálása által tíz papnövendék soroztatta be magát a honvédeink közé az haza szent ügyének védelmére fegyvert fogadnók. Az ügy, mellyért harczolunk – az kivívott alkotmányos szabadság és a haza függetlenségének biztosítása – közös; s a siker jótékony gyümöltseiben az honnak minden polgára egyformán osztozandik: méltán megvárhatja tehát a haza, hogy minden polgár megismervén kötelességét, az haza ügyét teljes erejéből előmozdítsa. Az ösztön, melly azon tíz lelkes ifjat az haza szolgálatára elhatározta, ön műve püspök úr; s igen szép példa arra, hogy az orosz ajkú nép hon és szabadság szeretete – melly eddigelé a nemzet elismerését kiérdemlette – jövendőre nézve is fenntartassék, és azon népnek buzgó részvétele az közös ügy végett viselendő harczban, továbbra is biztosíttassék. Önnek ezen hazafias tett nyilván bizonyítja azt, hogy ön az hazát szereti, korunk nagyszerű feladatát elismeri, és annak szellemében főlelkipásztori hivatását teljesíti is."

(Kossuth Lajos levele Popovics Bazil munkácsi megyéspüspöknek, 1849. március 17.)

„A történelem bebizonyította, hogy e klérus és nép századokon keresztül, a megpróbáltatások legnehezebb korszakában is, midőn magyar hazánk hajója viharoktól hányatott, a szabadság és alkotmányos hazája iránt való tántoríthatatlan hűségének és ragaszkodásának tettekben nyilvánításával egy népfaj által sem engedte magát megelőztetni. Így volt ez a múltban és így lesz a jövőben is. De e klérus és nép egyik nemes vonásához tartozik, hogy jótevői iránt szívében a hála érzelmeit állandóan ápolja, innen ered a Rákóczi-kultusz, mely mellett a Kossuth-kultuszt is örök időkre, utódról-utódra átadva fenn fogja tartani."

(Deskó János beregi főesperes, görögkatolikus lelkész köszöntése Kossuth Lajosnak, 1889)

Riadj magyar örömre fel!
Kín álmaid enyésztek – el
Enyésztenek keserveid
Szabad hazám – bús éjjelid –
Riadj azért örömre fel
Te szenvedő magyar kebel!
…
Derű hasadt borulaton,
Enyészet a zsarnokokon.
Sötét sírok ürege már
Nép-zsarnokot ölelni vár.
Riadj azért örömre fel
Te szenvedő magyar kebel!

Le zsarnokot, a sírba le
Szabad hazánk és nemzete!
Uralni téged Ausztria –
Esküszik, hogy nem fog soha!
Riadj azért örömre fel
Te szenvedő magyar kebel!

(Rabár János papnövendék, 1849, részlet)

„A legismertebb európai zarándokhelyeken mind megfordultam, de nekem Máriapócs az első. Ha elvárom, hogy más zarándokok jöjjenek, akkor nekem is menni kell. Mindegyik zarándokhely más, és ahhoz, hogy a saját szülőhelyem becsülni tudjam, meg kell ismerni más helyet."

(Ihnáth János görögkatolikus áldozópap, 2019)

„Ha valami képessé teheti a keresztény katolikus embert, hogy szellemben, lélekben felülemelkedjék a mindennapiságon, hogy a mindennapi gondokat, fáradalmakat, sokszor kínlódást és nyomort felülszárnyalva lelkének üdvösségét, a végtelen boldogság kútfejét és kiapadhatatlan forrását keresse még erejének megfeszítésével is: úgy ez eszközök, e módok között tagadhatatlanul kiváló helyet foglal el a böjt, az önmegtartóztatás, az egyház parancsai iránti engedelmességből eredő egyes ételektől való megtartóztatás."

(Firczák Gyula munkácsi megyéspüspök, 1893)

„Ha minden időben szüksége volt, mint a történet tanúsítja, hogy az egyház az emberi nemet oktassa, tanítsa, menynyivel inkább szükséges e tanítás, ez oktatás manap, midőn idestova már a legzsengébb kortól nagyon sok helyütt és nagyon sokan egész rendszeresen azon vannak, hogy kiírtsák az igaz vallásosság és erkölcsiség elveit az emberek szívéből, s helyökre saját hitetlen, korszerű, de alapjában pogány hitelveiket és a valódi erkölcsiségnek csak külső mázával, csillámával bíró erkölcsi elveiket ültessék."

(Firczák Gyula munkácsi megyéspüspök, 1893)

Siri csend van a faluban,
Éjfél körül jár az idő:
A toronyban egyhangúan
Kalapál a kelepelő.
…
Félhomályban bánatosan
Száll az ének, – mind szomorúbb:
Jézus teste még a sírban…
De ím! Ott van már a Cherub!

Felgördíti a nagy követ…
A mély sírból – Jézus kiszáll!
Holtaknak ad üdvöt, éltet…
Legyőzve az örök halál!

Az angyalok földre szállnak
És a néppel egyetemben
Éneklik a megváltásnak
Dicsőségét körmenetben.

A templom fő ajtajánál
Megáll a nép mint egy oszlop:
A pásztora dallamánál
»Krisztus'urunk feltámadott«.

(Részlet Boksay Bertalan A falu húsvétja című verséből, Görög Katholikus Szemle, 1902)

„Korunk egyik legszomorúbb jelensége az a sok fiatal-öreg, az a sok fiatal hitetlen, ki büszkén vallja magát felekezeten kívülinek, ki önérzetes büszkeséggel tartja magát bölcsnek akkor, midőn Istent tagadja, midőn annak létét kétségbe vonja, midőn neveti vallásos társait, s rágalmazza a papokat. S ezen fiatal-öregek azok, kikre a magyar hazának számítania kell, kikre vár a nemzeti munka s a kikre lesz bízva a későbbi kor nevelése. […] De jegyezzük meg, hogy új, szebb élet mindaddig nem lesz, míg ahhoz az elhagyott Istenhez vissza nem térünk, mert Isten az élet, az erő, a becsület, a jellem. Legyen a család az a szentély, melyben a vallásos bélyeg mindenen ott ragyog! Hozzuk be oda a családi közös imát! Adjon példát életével az apa fiának s az anya leányának! Tanítson a tanár és tanító vallásos szellemben… !”

(Görögh Katholikus Szemle, 1903)

„A mai naptól kezdve a mi ősi munkácsi egyházmegyénk lelkileg jegyesemmé vált, melyhez eddig is hálatelt szeretet köteléke fűzött, ti pedig, kedves híveim, szellemi nyájammá lettetek, melyről egykor nekem, mint főpásztorotoknak, szigorú feleletet kell adnom az Úr Jézus második eljövetele alkalmával, hogy miképp vezettelek titeket az élet útjain az örök üdvösség célja felé.”

(Papp Antal munkácsi megyéspüspök, 1912)

„Kineveztetésem, megerősítésem és székfoglalásom által Krisztusban kedvelt Fiaim, amint tudjátok, ezen nagy görög szertartású megyének, az ősi munkács-egyházmegyének a kormányzása lett vállaimra téve. E megyét, e megyének híveit és papjait vezetni, igazgatni és kormányozni a lelkiekben, a hitéletet és az erkölcsiséget, a tudományt és igazi haladást előmozdítani, viszont távol tartani mindazt, mi a hitélet és erkölcsiségnek ártalmára lehetne, másodsorban a megye, a papság és mindennemű intézményeink anyagi érdekeit is szemmel tartani és pártolni képezik feladatomat, mellyel az isteni gondviselés megbízott, és amely feladat egyszersmind szigorú kötelmemet is képezi."

(Firczák Gyula munkácsi megyéspüspök, 1893)

„Minél tovább halad az idő, minél tovább és tovább halad a tudomány, minél nagyobb és bölcsebbnek tartja magát az ember, annál boldogtalanabb az emberiség. […] noha megvan mindene, noha már villámmal utazik, noha napsugárral rajzol, gépekkel végzi a mezei munkát […] mégis boldogtalan, mert mindezen sok találmány nem teszi a boldogságot […] Hiányzik tehát a mi századunknak valamije, hiányzik az Isten eszméje, a vallás szelíd nyugalma, s a haladás szárnyáról ekként le van törülve a himpor, mely a magasratörés egyetlen eszköze, mert ezt az űrt sem a lángész, sem a tudomány, sem a dicsőség, sem az ékesszólás, sem az élvhajhászat be nem töltheti soha. Az Istent az ember nem nélkülözheti, mert Isten nélkül nincs boldogság… "

(Görög Katholikus Szemle, 1902. augusztus 3.)

„A kereszttől az emberiség megújult, megváltozott. […] A valódi önismeret, az igazi emberi ösmeret itt a keresztnél kezdődik. A keresztnél ismeri meg az ember, hogy mi ő. […] A keresztnél ösmeri meg az ember, hogy ő a végtelen tökéletes és jóságos Istennek a teremtménye, olyan gyermeke tehát Istennek a legkiválóbb értelemben, mint az atyának az ő fia. […] Itt a keresztnél tanulta meg az ember, hogy mi és milyennek kell lennie az emberi életnek. […] Ott tanulta meg, hogy az emberi életnek szabad akarattal oda kell irányulnia az Isten akaratának a valósodására, hogy saját öntudatos emberi méltóságunk megőrzése mellett megadjuk Istennek és embertársunknak a magáét. […] A kereszt adja meg minden dolognak, minden lénynek igazi nevét, igazi becsét és értékét is. A kereszt mutatja ki és adja meg mindennek az igazi célját és használatát is."

(Hadzsega Bazil görögkatolikus kanonok, 1903)

„A rettenetes világháború nehéz küzdelmeinek elviselésében mi görög-katholikusok semmiben sem különbözünk polgártársainktól. Egyek vagyunk jóságos ősz királyunk iránti odaadó hűségben, egyek szeretett magyar hazánk védelmében, egyek a háború által követelt súlyos áldozatok hozásában. Együtt örülünk és együtt sírunk, együtt vérzünk és együtt győzünk."

(Papp Antal munkácsi megyéspüspök, 1916)

„Ti pedig Krisztusban kedvelt Fiaim! ti lelkészkedő papság, akikhez most szavaim intézem, ti képezitek püspöki atyai hatalmamnak alávetett papság zömét, s szemmel láthatólag ti viselitek a nap terheit és fáradalmait az Úr szőlőjében közvetlenül. Ti vagytok, kik élteteket úgy szólva egészen arra áldozzátok, hogy az egyszerű híveket tanítsátok, oktassátok, a lelkiekben neki szolgáljatok, és őket az üdv útján vezessétek a bölcsőtől úgyszólva a sírhalomig."

(Firczák Gyula munkácsi megyéspüspök, 1893)

„Az idő ellenállást nem ismer, a viskót és palotát egyaránt dönti le; a százados emlékművet, ha megkímélte a villám, rálép falára az idő, s neki semmi sem alacsony, semmi sem magas, semmi sem erős, semmi sem tartós! […] Az idő e mindent felforgató hatalmával együtt jár a feledés is. […] Van azonban egy név, melynek az idő mit sem árt, mert e név előtt »ezer esztendő annyi, mint a tegnapi nap, mely elmúlt«; egy név, melyet az idő az emberek szívéből és emlékezetéből kitörölni nem képes, sőt csodálatos, a századok múlásával e névnek emléke s dicsősége folytonosan tovább és tovább terjed. És e névvel kapcsolatban van egy emlékjel, melyet az idő szintúgy le nem dönthet, és a nagy századok érckeze fel nem forgathat. E név az emberiség legnagyobb jótevőjének, Jézus Krisztusnak imádandó szent neve; és e legszentebb névvel kapcsolatban van egy emlékjel, mely […] Jézus szent nevének dicsőségét hirdeti a földkerekség minden pontján, s ez a Jézus szent vére által megszentelt keresztfa."

(Gebé Péter görögkatolikus áldozópap, 1902)

„Krisztus az emberek mellé szegődik, kísér minket utunkon. S türelmesen, csendben és alázatosan vár, s hallgat, meghallgat minket. Sokszor egészen addig, míg ki nem beszélünk magunkból minden fájdalmat, minden sérelmet, minden nehézséget, mert ő már így is gyógyít. […] Krisztus mellé szegődik azoknak, kiknek útjuk rossz irányba vezet, mellé szegődik azoknak, kik a tanítványoktól, az egyháztól távolodnak, s velük megy. Segíti, tanítja őket, s biztos vagyok benne, hogy az alkalmas időben – lehet, hogy csak akkor, mikor már életük útján is esteledik – de fel fogják ismerni őt, Jézus pedig megfordítja az útjukat."

(Szabó Tamás görögkatolikus áldozópap, 2016)

„Minthogy a légoltalmi sötétítés miatt a feltámadási szertartást nem tudjuk Szentegyházunk előírása szerint éjfélkor megtartani, ezért az Úrban elrendelem, hogy ez évben a feltámadási szertartást húsvét első napján reggel öt órától végezzék el Szentegyházunk előírásai szerint. Egyebekben szeretettel kérem a Nagytisztelendő Papságot és az ájtatos híveket, hogy a húsvéti szent ünnepek alatt buzgó imában kérjék a halottaiból feltámadt Krisztust, hogy minél előbb ajándékozza meg hazánkat és egyházmegyénket a dicsőséges békével!"

(Sztojka Sándor munkácsi megyéspüspök, 1943)

„Ha a mai korban annyira fontos a szószék, annyira szükséges Krisztus hirdetése, akkor nyilván következik, miszerint a tanítás, oktatás, szóval az iskola nem kevésbé fontos és szükséges. Hisz a gyermeki szív, a fiatal lélek olyan, mint a viasz, melyet kezeinkkel kényünk, kedvünk szerint alakíthatunk, s ha nem csepegtetjük bele az igaz vallásosság és erkölcsiség elveit, akkor nagyon is könnyen eltévelyedhetik."

(Firczák Gyula munkácsi megyéspüspök, 1893)

„Legyetek istenfélő népünknek bölcs tanítói, akik nemcsak a szószék megszentelt magasságából hirdetik az isteni kinyilatkoztatás örök igazságait, hanem a mindennapi élet kicsiny és nagy kérdéseiben is Krisztus evangéliuma szellemében nyújtanak eligazítást a nyájnak és irányítják őt Isten és az emberek iránti kötelességei teljesítésére.
A papnak kell az evangélium világosságát népe előtt hordoznia a templomban és azon kívül is, nehogy a nyáj csalóka lidércfények után indulva földi romlásba, vagy örök kárhozatba rohanjon.
Legyetek népünknek igazi papjai, akik nemcsak az Úr oltáránál mutatnak be áldozatokat a népért, hanem saját önfeláldozó életükkel arra nevelik a népet, hogy megadással vállalja, türelemmel viselje az Istentől reá mért kereszteket, és ha az Úr úgy óhajtja, áldozatot is tudjon hozni hitéért, Egyházáért és azért az emberi közösségért, melyben Isten akaratából élünk."

(Dudás Miklós hajdúdorogi megyéspüspök, munkácsi apostoli kormányzó, 1944)

„… Ajánlom ezért, elsőben is, hogy a begyökerezett rosszaságokat s minden gyülölségeket szivekbül ircsák s gyomlálják ki, és a keresztényi felebaráti szeretetben s Isteni ájtatosságban, s az Anya Szent Egyház parancsolatainak köteles megtartásiban közakarattal a közelebb való Nemes Városoknak is különös példájokra magokat foglalják.”

(Bacsinszky András munkácsi megyéspüspök levele a hajdúdorogi egyháztanácsnak, 1793)

„A szeretetkapcsolat szárnyakat ad. Ez még a böjtben is igaz. Ha a böjtöt valakiért fölajánljuk, ez mindjárt könnyebbé teszi a lemondásokat. Vajon miért? Mert nemcsak a lemondásra, annak anyagára, a félretett eledelekere gondolunk, hanem elsősorban a szeretett személyre, akivel ezáltal rejtett módon közelebbi kapcsolatra juthatunk. A zarándoklatoknál élünk át hasonlót, amikor nem magunkért, hanem másokért, szeretteinkért zarándokolunk.”

(Kocsis Fülöp hajdúdorogi érsek-metropolita, 2018)

„Mindannyian érzünk olykor egy olthatatlan szomjat, amelyet maradéktalanul semmi földi dolog nem tud megszüntetni, de még csak enyhíteni sem, legföljebb ideig óráig. […] Egyedül az »ismeretlen nagy úr« tudja Önmagával teljesen megszüntetni szomjúságunkat. Azt a szomjúságot pedig azért oltotta belénk a Jóisten, hogy rátaláljunk, és ne elégedjünk meg a földi élet dolgaival, amelyek csupán ideiglenesen képesek szomjunkat oltani."

(Legeza József görögkatolikus áldozópap, 2016)

„ A lelki életben megtapasztalt könnyek megindulása magával hoz egy egészen mélyről fakadó békét és nyugalmat. Azt a biztos tudatot, hogy megtaláltam az Istenhez vezető utat. […] Láthatjuk, hogy szentjeink tanítása alapján a vigasztalás nem azt jelenti, hogy gyorsan abbahagyjuk a sírást és belevetjük magunkat a földi örömökbe, mélyre eltemetve mindazt, ami kiváltotta a szomorúságot. Sokkal inkább egy megküzdött út végén fogjuk megkapni Teremtőnktől az Ő vigasztalását."

(Kiss Attila görögkatolikus áldozópap, 2017)

„A szolgálat ha igazi, akkor kölcsönös, kétirányú: Isten szolgálja az embert, és az ember szolgálja az Istent. Megdöbbentő ezt mondani: Isten szolgálja az embert – mégis igaz. Hiszen a valódi szolgálat nem más, mint szeretet. A szeretet pedig nem érzelem, hanem a másik, a többiek javának önzetlen, ingyenes segítése, védelme, szolgálata. Nem ezt tette és teszi isten folyamatosan és mindannyiunkkal? Milyen csodálatos misztériummal találkozunk itt is!"

(Oláh Miklós görögkatolikus áldozópap, 2018)

„Igazi öröm és boldogság egy van: Krisztus öröme és boldogsága – amiben megkerülhetetlen a kereszt. Nagypénteken sok minden meghalt még Krisztussal, többek között az öröm bizonyos fajtái is – és húsvétkor sok minden feltámadt Krisztussal, többek között az öröm is. A mindent beteljesítő fény, perspektíva a feltámadásé: olyan örömöt kaptunk, amit már semmi és senki sem rombolhat le."

(Papp Miklós görögkatolikus áldozópap, 2014)

„A papi élet állandó meghívást jelent. Nem csak a kezdetit, melyre igent mondva elindulnak az úton, s azon baktatnak végig – ameddig bírják. Állandó hívás ez elsősorban a lelki életre, a Lélekben való életre, a krisztusi életre, s csak ez után ebből fakadóan a szolgálatra. A papságot leggyakrabban szolgálatnak tekintjük. Igen helyesen, hiszen lényege az egyház, az emberek, de még inkább Krisztus szolgálata."

(Kocsis Fülöp hajdúdorogi megyéspüspök, 2010)

„Rákóczi népe, melyet a nagy fejedelem leghívebb népének nevezett, dédunokáira is örökségképpen hagyta azt a lángoló szeretetet és törhetetlen hűséget, mellyel a szabadságharcra hazatérő fejedelmet bércei között fogadta és összes csatáiban híven kísérte. Rákóczi harcainak emléke ma is él hiveink szívében, neve ma is varázsige előttök, mely lelkesítő érzéssel tölti el mindnyájukat."

(Firczák Gyula munkácsi megyéspüspök, 1906)

„Illés próféta egész élete a bálványimádás elleni küzdelemről szólt. S ma vajon mennyire lépünk fel ez ellen – vagy inkább engedjük be az életünkbe? Jelen van a friss sztároknak a bálványozása – szinte imádata! Jelen van a pénz uralma: mindent a pénz mozgat, és ez a világ azt sugallja, hogy csak az érvényesülhet, akinek pénze van – hiszen a pénzzel minden boldogság megvásárolható. […] Rengeteg média-eszközből csak a szenny folyik, s a gyermekeink felvilágosítása sem a keresztény tanítás szellemében történik már, így nem meglepő, ha életük boldogtalan lesz, mert önző módon, a kicsapongásban látják a boldogságot – amely viszont nem fogja megadni nekik még a földi életben sem az igazi és teljes boldogságot; a túlvilágon pedig még kevésbé. De lehet a dohányzás, drog vagy alkohol rabságába is kerülni, amely mind az istenképiségünket rombolja. Érdemes egész életünkben küzdeni a bálványok ellen; a mi korunkban pedig különösen is a modern bálványok ellen."

(Ivancsó Bazil görögkatolikus áldozópap, 2015)

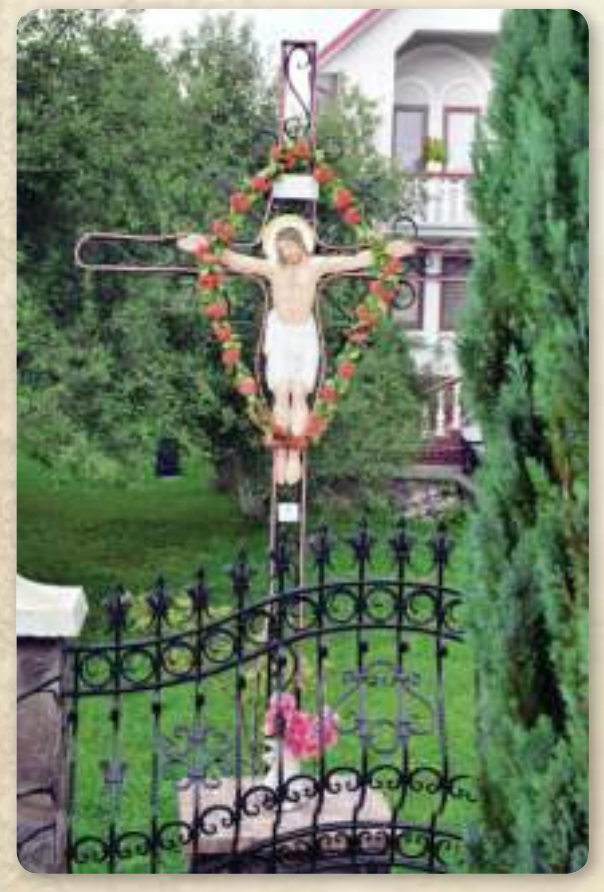

„Sajnállak Babykám! S úgy fáj az a gondolat, hogy miattam éltek ilyen sanyarú helyzetben és állandó rettegésben a kitelepítést illetőleg. Fáj ez nekem édes Babykám! De másképp nem tehettem. Aposztata, hittagadó nem tudtam lenni. Ha meg is tettem volna, rajtatok nem segítettem volna, magam pedig élő-halott lettem volna, a lelkiismeret-furdalás már rég sírba vitt volna. Gyermekeimre pedig valamikor ujjal mutogattak volna: »ezeknek is hittagadó, áruló apjuk volt, ezeknek az apja sem volt hajlandó szenvedni hitéért.« Szenvedésem bár nagy, de megtörni nem tud, lelkileg erős vagyok. Így tettem és így tennék ma is. Ha bele is pusztulok, de tudom, hogy foltot nem hagytam sem magamon, sem rajtatok. Titeket pedig vigasztaljon az a tudat, hogy részesei vagytok az én hitvallóságomnak. […] Titeket is nagyon szerettelek, de Istent is nagyon szerettem. Nehéz volt dönteni, de Isten javára döntöttem, ezt nektek is meg kell érteni."

(Bendász István görögkatolikus áldozópap levele a szovjet lágerből feleségének, 1951)

„Sok vértanút adott az Úr a görögkatolikusoknak – és nekünk, a vértanúk utódainak. Mindent meg kell tennünk, hogy ne felejtsük el, sőt felmutassuk vértanúinkat, hogy elősegítsük boldoggá avatásukat. Segítsen bennünket ebben a nagy munkában a Gondviselő, és járjanak közbe értünk és megkezdett munkánk sikeres befejezéséért Kárpátalja vértanúi!"

(Puskás László görögkatolikus áldozópap, 2010)

„Az Egyház Illés próféta karaktereit hordozza magán. Néha tüzes szavakra van szükség, melyet a Szentlélek melegít át, néha egyszerű, halk hangra, hogy a világ minden részére eljusson. Hirdetni az örömhírt a magvető optimizmusával, hogy a bűnbánat ekéje által felszántott jó termőföldd váljunk, ami képes befogadni Isten Igéjét, hogy bennünk-értünk, mint a jó mag, elhallva újjáélessze az életet."

(Pacsai János görögkatolikus áldozópap, 2016)

„A Biblia a legszebb könyv, Isten gondolatainak csodálatos és titokzatos világa, ami állandó felfedezéssel és állandó ámulattal jár. […] A Biblia számomra az igazi imádságnak egyetlen hiteles forrása és tárháza. A Biblia az isten szava, az minden részében lehet imádság. A Biblia a maga gondolataival befolyásolja az imádságot. Az egyház hivatalos imádsága azért olyan veretes és azért olyan szép, mert hitelesen merít a Bibliából, mégpedig a keresztény évezredek tapasztalataival olvasott és imádkozott Bibliából. Azt is érezzük, hogy értéktelenebbé, selejtesebbé, hígabbá válik a liturgia és az imádkozás, amikor a Bibliát mással akarjuk helyettesíteni."

(Keresztes Szilárd nyugalmazott hajdúdorogi megyéspüspök, 2009)

„Sokszor tele van a kezünk, mint a kisgyermeknek, aki mindent fel akar venni. Egy idő után azonban le is kell tenni azt, ami felesleges, hogy az értékeset, a fontosabbat felvehessük. Isten annyira szeret minket, hogy úgy tesz, mint a szülő a gyermekével. Időnként elveszi az értékesnek hitt dolgainkat, hogy felismerjük és átvegyük azt, ami sokkal fontosabb, hogy megtanuljunk az élet minden helyzetében fölfelé nézni."

(Polgári László görögkatolikus áldozópap, 2008)

„A keresztény ember annyiban más a természetes közegben élő embertől, hogy gyermeki kapcsolat köti össze Teremtőjével. Ez a kapcsolat az Isten kezdeményezéséből jön létre, aki ajándékként gyermekévé fogadja az embert a keresztségben. Ennél nagyobb méltóságot nem is lehet szerezni az életben. Az Isten nemcsak gyermekévé fogad bennünket, hanem végig is kísér az életünkön. Kegyelme által jelen van minden pillanatban, és segít bennünket, hogy ezt a kapcsolatot mi is élő kapcsolatként tudjuk megtartani. A keresztény ember élete és cselekedetei ezért isteni hivatással is rendelkeznek. Azon túl, hogy egy etikai vagy egy erkölcsi mérce szerint él, feladata, hogy a mindenkit szerető istent is megjelenítse a világban. Hűségében az Isten hűsége mutatkozik meg, szeretetében az Isten szeretete nyilvánul meg."

(Lipcsák Tamás görögkatolikus áldozópap, 2008)

„A pap legfontosabb feladatát úgy is megfogalmazhatjuk, hogy a szeretet emberévé kell válnia. Isten szeretetével kell szeretnie, és erre kell elvezetnie a rábízottakat is."

(Kiss Attila görögkatolikus áldozópap, 2010)

„Krisztus szerint szeretni azt jelenti, hogy a másikat jobban szeretjük magunknál. Azt jelenti, hogy hiszünk benne, noha ő már nem hisz semmiben. Ez a szeretet valóban félelmetes, s eleinte minden tiltakozik bennünk ellene. Élni akarunk, vagyis igazolni, érvényre juttatni magunkat, elvenni, szerezni és kapni. Mennyire ezzel ellentétes mintát ad számunkra a mennyei Isten Krisztusban! Benne annak az Istennek a képe tárul fel, aki úgy szeretett minket, hogy egy lett közülünk: sebezhető, kiszolgáltatott, megvetett, meggyilkolt és teljesen visszautasított."

(Jeviczki Ferenc görögkatolikus áldozópap, 2016)

Mint az örök élet, oly szép az ígéret:
örök terveidben
helyem van az égben:
amíg szeretsz, Uram, én csak addig élek.

Magad vagy az Isten, de enyém egészen.
Fejemet lehajtom,
S őszintén megvallom:
irgalmad nagyságát, jó Uram, nem értem…

És egész valómat eltölti a vágyam:
csöndes életemmel,
boldog törekvéssel
hogy szent tetszésedet, Uram, megtaláljam.

(Részlet Keresztes Sarolta Bazilia OSBM nővér Jézus című verséből, 2006)

„Számomra az Irgalmasság Éve két feladat megélésében nyilvánul meg: a befogadásban és a továbbadásban. Egyrészt Isten végtelen irgalmának a befogadásában, amely nagyon szépen megnyilvánul a kereszten függő bűnös, de mégis bűnbánó rabló Krisztushoz való közeledésében. Másrészt az irgalmasság testi-lelki cselekedeteinek a felebarátaink iránt történő gyakorlásában, továbbadásában.

(Szocska A. Ábel OSBM, nyíregyházi apostoli adminisztrátor, 2016)

„Ahhoz, hogy Isten szeretete az ember szeretetével összeforrjon, nem elég csodálni Istent, nem is elég tudni róla, hanem mélyen meg kell őt tapasztalni. Isten irgalmasságával áll legközelebb az emberhez, vagyis az ember legbensőségesebben akkor tapasztalja meg Istent, amikor Isten megnyitja, megindítja saját szívét az ember felé."

(Gyurkovics Miklós görögkatolikus áldozópap, teológiai tanár, 2017)

„Krisztus csodái az evangéliumban megmutatják az emberek legkülönbözőbb magatartásformáit, hitüket és az Isten üdvösséget ajándékozó szeretetének befogadását illetően. Krisztus csodái az Isten titka, az Ő országának csodája felé fordítják az emberek, a rászorultak, a meggyógyítottak, de egyszerűen minden tanú és bámészkodó figyelmét, Isten felé, mely az embertől önmagukba tekintést, önismeretet és megtérést, folyamatos tisztánlátást kér."

(Seszták István görögkatolikus áldozópap, teológiai tanár, 2008)

„… A keresztény nevelés fensége kiváltképpen azáltal tűnik ki, hogy az ókor négy jellemző bűne ellenében oda állította a kereszténység négy erkölcsös jellegét, t.i. a tiszta hitet a bálványozás, a szeretetet a viszálykodás, az igazságot a gyilkosság, és a tisztaságot a romlottság ellenében. […] A keresztény nevelés megerősíti a hitet, gyakorolja az erkölcsöket […] a keresztény nevelés szüli a bölcs és lelkes hazafiakat s adja a jó családapákat. Igen, a keresztény nevelés szüli a martyrok légióit, a keresztény nevelés ad ihletet az apologétáknak, a hitvédőknek, a keresztény nevelés csodálatos ereje teremti elő az Ágostonokat, Aranyszájú Szent Jánosokat, Nagy Bazilokat, Jeromokat, Gergelyeket, Cyrrilleket és a többi ragyogó csillagait a keresztény világnak."

(Kaminszky Géza görögkatolikus áldozópap, tanítóképezdei igazgató, 1896)

„Valójában a vajhagyó vasárnap egy csodálatos buzdítás az újrakezdésre, a megtisztulásra, arra, hogy ne csüggedjünk el gyöngeségünk ellenére sem. Mélyen megsebzett bennünket az eredeti bűn, de nem lett »velejéig romlott« a természetünk. Fenntartva Isten kegyelmének elsőségét, éppen a mi természetünket fölvevő böjtölő Krisztus példáján mi magunk is együttműködünk a kegyelemmel. És ha ezt a böjtöt van merszünk kipróbálni úgy, amint Jézus javasolja, megtapasztalhatjuk a szabadság és a harmónia csodálatos élményét."

(Papp Szabolcs görögkatolikus lelkész, 2016)

„A böjtben az a bizonyosság vezessen és őrizzen minket, keresztényeket, hogy a mindvégig hűséges és nagylelkű Isten Fiának, Jézus Krisztusnak életében és sorsában való osztozás, az Ő Szentséges Lelkének és lelkületének megismerése és követése a legnagyobb és legkívánatosabb dolog, amire csak törekedhetünk a földi életünkben."

(Kruppa Tamás görögkatolikus áldozópap, teológiai tanár, 2017)

„… A hívő ember életében minden egyes csoda, minden megmagyarázhatatlan jelenség nem más, mint kívülről érkező segítség. Mintha a végességét legmélyebben átérző embernek kaput nyitna, és rövid pillanatra belépést engedélyezne a végtelen. A csodák idején a földi élet folyamának eseményei közepette megélünk, átélünk egy olyat is, amely látszólag egyáltalán nem tartozik és nem illik bele. […] A csodák olyan jelek, amelyek megszólítják a szem és fültanúkat is, ezért olyan végtelen értékesek az egyház életében. […] A csodákban felismerjük a jóságos Atyát, és felfedezzük a természetfeletti ajándékok mindenkihez való címzettségét."

(Vincze Krisztián görögkatolikus áldozópap, teológiai tanár, 2008)

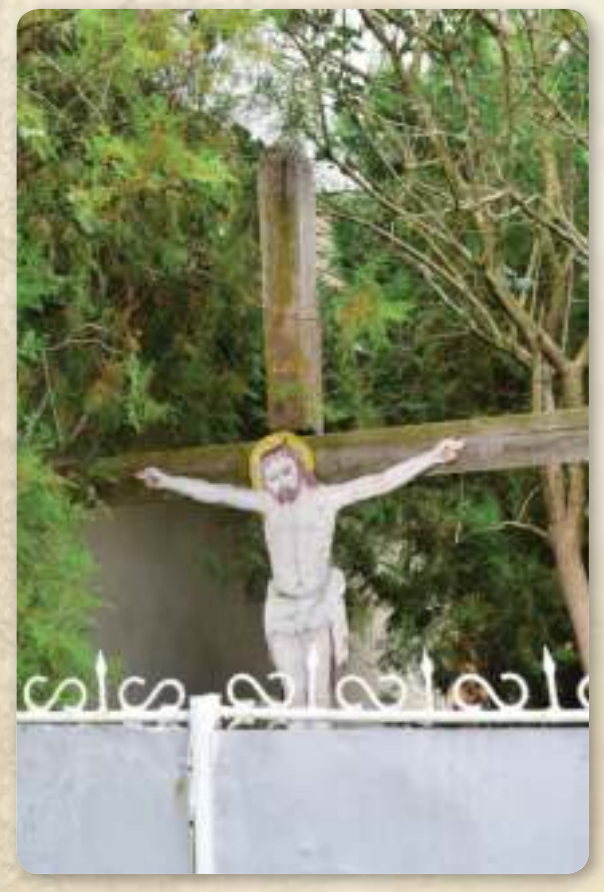

„Talán éppen azért állított engem az Úr életem fiatalságában egyházmegyénk élére, hogy ifjúságom minden energiáját és a tőle nyert adományokat arra használjam ki, hogy egyházmegyénk belső kiépítésének, a szükséges intézmények megalkotásának legyek építőmunkása. Minden igyekezetem arra fog tehát irányulni, és annak szentelem minden erőmet és időmet, hogy […] népünk hitéletét elmélyítve öntudatossá téve és a szükséges intézményeket kiépítve, egyházmegyénket úgy papságában, mint híveiben és intézményeiben Isten dicsőségére tökéletessé tegyük."

(Dudás Miklós hajdúdorogi megyéspüspök, 1939)

„ A szentség Lelke, Isten igazságának Lelke azért jön el, hogy megtisztítson minket a bűneinktől. […] A Léleknek arról kell minket meggyőzni, hogy – mert erre az ember magától nem jön rá –, hogy minden bűn mögött egyetlen dolog van: bűnös az, aki nem fogadja el Jézus Krisztust, a megfeszítettet és feltámadottat. Bűnös az, aki Jézus szavaiban, parancsaiban, ígéreteiben válogat, a boldogságokat elfogadja, az utolsó ítéletet elfelejti.
A Szentlélek azért jön el, hogy ezt a Krisztust ne felejtsük el. A Léleknek nem csak a külső világ felé kell tanúságot tennie, hanem a mi lelkünkben kell ébren tartania a bűn marcangoló tudatát, hogy megérezzük a bűnbocsánat valódi boldogságát.”

(Keresztes Szilárd nyugalmazott hajdúdorogi megyéspüspök, 2016)

„Az egészséges ember, a maga erejének a teljességében olyan, mint egy felkiáltójel: élek, egészséges vagyok, kézben tartok és irányítok mindent! Míg a beteg ember olyan, mint a kérdőjel: meggörbül a terhek alatt, meghajlítja, próbára teszi a szenvedés. S valóban, a betegséggel együtt megjelennek a kérdések is: miért, meddig, van segítség, hogyan tovább?”

Laczkó Zsolt görögkatolikus áldozópap, kórházlelkész, 2017)

Mikor Kálváriát jártál,
Akkor régen nagyon sírtál
Mennyek Boldogasszonya!
Pócson háromszor is sírtál,
Minden bajban velünk voltál
Mint igaz édesanya.

Pócsi Templom Ékessége!
Emberi nem Menedéke!
Ó, Könnyező Szűz, Anyánk!
Mély szemednek tiszta fénye,
Együlöttedre ha nézne,
Oly kegyesen nézzen ránk!

(Részlet Járási János
görögkatolikus áldozópap
Megkérdem a pócsi Máriát című verséből, 1997)

„Szülőföldünk, Kárpátalja gyönyörű föld. De nemcsak vadregényes tájaival és váraival kápráztatja el az idelátogatókat, de valami csodálatos, varázslatos vonzerővel is. Ezt a földet nemcsak a természet, a víz, a tiszta levegő táplálja, de a föld hőseinek, hitvallóinak, vértanúinak vére és áldozatos élete termékenyítette meg. Nálunk, Kárpátalján a hit, a vallási és magyar nemzeti öntudat nem üres melldöngetésben és középkori szőrszálhasogató vallási vitákban mutatkozik meg. Mert mi, öregek, idősebbek megtanultunk őszintén imádkozni és gyermekeinket is megtanítottuk erre. És életünk példájával és őseink élete példájával megtanítottuk őket arra, hogy Istent és nemzetünket szolgálni […] ez szent feladatunk és kötelességünk.”

(Ortutay Elemér
görögkatolikus áldozópap,
teológiai tanár, 1994)

„A családot Isten az élet és a szeretet bensőséges közösségének szánja; ebből fakad méltósága és hivatása, ami nem más, mint a szeretet őrzése, kinyilvánítása és közlése. A család alapvető feladatai, hogy nyugodt életteret, belső biztonságot, érzelmi feltöltődést nyújtson tagjainak, és hogy létrehozza és felnevelje, a társadalomba való beilleszkedésre előkészítse a következő nemzedéket. A család valóságosan családegyház: kicsi missziós közösség, amely – ha tagjai a szentségek által egységben vannak Krisztussal és egymással – magával a létével hirdeti az evangéliumot."

(Terdik János görögkatolikus áldozópap, 2016)

„Az Istent jó szeretni, hozzá ragaszkodni, fohászkodni, mert ebben erő, öröm, vigasz rejlik. … Ragaszkodj erőforrásodhoz, ragaszkodj Istenedhez!"

(Kiss László görögkatolikus áldozópap, egyetemi lelkész, 2017)

„A zarándoklat az egyházban születik, és az egyház garantálja annak hitelességét. Isten népe sokféle: a fiatalok hevessége, a betegek szenvedése, a kirekesztettek nyomorúsága, a jegyesek boldogsága, a családok gyöngéd békéje, a reményvesztettek kisemmizettsége: ez mind az egyház élő teste. Mindenki saját lépteivel zarándokol, de mindenkinek egy találkozóhelye van. Isten népe a püspök vezetésével halad a cél felé, amit nagy áron szerzett Megváltónk."

(Keresztes Szilárd nyugalmazott hajdúdorogi megyéspüspök, 1993)

„Haszontalan szolgák vagyunk
Te tégy jobbá Úr Jézusunk!
Tedd szentté a családunkat,
Egyesítsd szétszórt nyájadat,
Add, hogy másokat szolgálva
Együtt jussunk Országodba!
Könnyes pócsi Édesanyánk,
Segíts meg és vigyázz reánk!
Gyógyítsd meg a betegeket,
Hozd haza mind, kik elvesztek!
Amen."

(A tiborszállási templom előtti kereszt felirata)

„Azt nem tudjuk, hogy hányszor hajol le hozzánk Krisztus szelíden, hányszor tapint meg minket, és irányítja életünket szeretetteljes erejével, azt viszont igen, hogy mindezt kivétel nélkül minden emberrel megteszi!”

(Gyurkovics Miklós görögkatolikus áldozópap, teológiai tanár, 2017)

Dicsőség Jézusnak! Áldassék szent neve,
Hogy ez uj esztendőt megérnünk engedte;
Őt imádja szívünk minden dobbanása,
Dicsőítse ifju, öreg, gazdag, árva…

Ki a végnélküli időt kiméri,
S kinek egy ezredév röpke pillantásnyi:
Buzgón Hozzád eseng, ím’ hálát ad Néked
Görög szertartásu katholikus néped!

(Részlet Melles Gyula görögkatolikus áldozópap, ungvári tanítónőképző-intézeti tanár 1903-ban írt verséből)

Te adtad, oh hatalmas, nagy Isten,
Te adtad a dús hóköpenyt télen,
Takarója alatt Te őrzéd meg
Terményünket kikeletig szépen!
Te fakasztád életre a tavaszt,
A nyár heve, langy fuvalma ősznek,
Üde harmat, permetező eső…
Áldott Atyánk, min Tetőled jőnek!

Fogadd ezért gyermeki hálánkat!
De egyuttal hallgasd meg fohászunk',
Melyet ez új évnek pirkadásán
Buzgó szívvel színed elé tárunk:
Áldj meg minket, segíts meg munkákban,
Gyámolítsd a gyengét, ha eltéved.
Áraszd reánk bőven szent kegyelmed,
S mindnyájunknak adj boldog új évet!

(Részlet Melles Gyula görögkatolikus áldozópap, ungvári tanítónőképző-intézeti tanár 1907-ben írt verséből)

Óh kérjed őt…

Ha csalódom, ha szenvedek,
Ha bú vérez, űz a bánat,
Bus lelkemben mindamellett,
Édes remény, öröm támad.
Elszáll minden,
A mi bántott,
Te adsz nekem
Boldogságot:
Mária.
…
Óh, légy áldott, tiszta harmat,
Áldjon Téged ez a világ,
Dicséreted zengje minden,
Az ajk, a szív, a dal, virág.
Te szent forrás
Te, kegyelet,
Vándor éltem
Útja mellett:
Mária.

(Részlet Brinszky Zsigmond görögkatolikus áldozópap verséből, 1905)

„Isten igéje a Szentírásban nem változik. Ahogyan leírták Mózestől a Jelenések könyvéig, úgy marad, mert a könyvek kánonját lezárták, azon már nem változtatnak. Helyette mi magunk és az életünk változik. Érünk és idősödünk, változik a felfogásunk, változnak a problémák. Akár napról-napra, óráról-órára új dolgok jelenhetnek meg az életünkben. Ezzel együtt pedig egyik pillanatról a másikra teljesen új értelmet nyerhetnek azok a szavak, amiket a szent írók pergamenre vagy papiruszra vetettek évezredekkel ezelőtt."

(Iván Gábor görögkatolikus áldozópap, 2017)

„Görög szertartásu katholikus népünket általában örvendetesen jellemzi, hogy a hitéhez és ősi szertartásához való buzgó ragaszkodás. […] Szinte örül az ember lelke, hogy vasár- és ünnepnapjaink alkalmával templomaink – még a legszorgalmasabb munkaidőt sem véve ki – oly szépen telve vannak a buzgó hívek tömegével… Hogy a hitélet a Kárpátok bérczei között teljes mértékben megfelel a hitbuzgó ősöktől átöröklött tradicióknak, ezen legkevésbbé sem csodálkozunk […] ott a mi szertartásunk hívei egy tömegben, osztatlanul élvén, nincsenek kitéve lelki zavaroknak, rossz példáknak a vasár- és ünnepnapok megszentelését illetőleg. […] De hogy az aranykalásszal behintett rónaságon is ugyanezt tapasztaljuk … az isteni Gondviselés kegye mellett egyedül a hívek buzgóságának kell érdemül betudnunk. […] Mert Hajdu-Dorogon az Isten diszes hajléka nem csupán a büszkeség tárgya, hanem egyszersmind a lelki életnek élő forrása, melyből a hat napi fáradalom után ifjú és öreg egyaránt meríteni igyekszik."

(Véghseő Mihály görögkatolikus áldozópap, 1903)

„ A húsvét titka segít helyesen felfognunk az emberi élet nagy kérdéseit. Összekapcsol születést és halált, kezdetet és véget, felépülést és leépülést. Szétválaszt világosságot és sötétséget, édeset és keserűt, igazat és hamisat, és Isten ölelésre kitárt karjai felé irányítja a botladozó embert."

(Soltész János görögkatolikus áldozópap, teológiai tanár, 2015)

Máriapócson

Üdvözlégy Mária, egyetlen jó Anya;
Te életem ékes, aranyos hajnala,
Köszöntlek e helyen, a hova oly régen,
Hova oly epedve vágyott el a szivem:
Pócsi Szűz Mária.

Te virágot bontó, gyémántos harmatszem,
Mig csodállak Téged, megremeg a lelkem,
Mig a szent üdvözlés néma ajkamon ül,
Jóságod rám omlik égő gyönyörül:
Pócsi Szűz Mária.

Áldva légy hát ezért, hogy megtetted nekem,
Hogy itt e szent helyen dicsérhet a lelkem;
Mert úgy vágytam ide, mint pálmák árnyára
A puszták elfáradt, eltikkadt lázárja:
Pócsi Szűz Mária.

(Részlet Brinszky Zsigmond görögkatolikus áldozópap verséből, 1905)

A templomok szent csarnokában
Ma nagyszerü fénytenger ég:
A föld hálát rebeg az égnek
S a földnek csókot oszt az ég.
...
Feltámadás! az égi hitnek
Te legnagyobb csodája vagy,
Nincs érv, amely előtted állna
S tény nincs nagyobb az ég alatt.

Jertek hivők Isten dicsérni,
Ki a halált legyőzte ma:
Feltámadván a zordon sírból,
Mert fel kellett támadnia!
...
Jertek hivők! a templomoknak
Szent ívei vigadjanak,
A mindenség nagy Istenét ma
Dicsőítse minden ajak.

(Részlet Máthé Miklós görögkatolikus áldozó-pap Feltámadás ünnepén című verséből, 1900)

Óda Firczák Gyula munkács-egyházmegyei püspök tiz éves jubileumára
...
Dobbanjon meg a szív minden hiv kebelben,
Minden ajkon boldog hálaszó rebegjen,
Zúgja a hármas bérc és a tenger habja:
Éljen a Szentegyház jubiláris papja!
...
Felvidék mozgalmát te indítottad meg,
A te szavad esdett Róma szent foglyánál,
Zarándoklók sergét buzgón te vezetted,
A te kezed műve, hogy oly sok oltár áll.
Te törölted le a síró nyomor könnyét,
Téged sohsem feled a szegény ruthén nép,
Téged magasztalnak az özvegyek, árvák:
A hit, haza, nyomor jóságodat áldják!
...
Dobbanjon meg a szív minden hiv kebelben,
Minden ajkon boldog hálaszó rebegjen,
Zúgja a hármas bérc és a tenger habja:
Éljen a Szentegyház jubiláris papja!

(Részlet Szepessy László 1901-ben írt verséből)

Hymnus Firczák Gyula Őméltóságához,
tíz éves püspöki jubileumára
…
Száll az ének bérczről völgyre
– Szájról,szájra,
Mely a dicső koronás főt
– A népet és a hitvédőt –
Áldva áldja.
Firczák Gyula, dicsőségünk,
Tartson az Ég soká nékünk!

Tartsd meg Urunk, védd meg Urunk
Sokáig Őt,
Adva neki lankadatlan
Ifju erőt, –
Hogy az ősi Munkács-megyét
Alkotási naggyá tegyék.

Áldd meg Urunk két kezeddel
…
Hogy nagy neve, hogy emléke
Minden szívbe íródjék be.

(Részlet Csurgovich György görögkatolikus áldozópap verséből, 1903)

„Nem vagyok ugyan magyar-orosz képviselő, de azt mondom, hogy a legkisebb bakter is olyan felelősséggel viselkedjék Kárpátalján, mintha nagy állami funkciót töltene be. Mert szeretetre van szükség, minél többre, hogy a húszéves szenvedés után megbékéljenek a lelkek."

(Ortutay Jenő görögkatolikus áldozópap, 1941)

„… kell egy forma, mely képes kiragadni véges mivoltunkból, mely által mintegy elfeledjük egy perczre emberi voltunkat, átszellemülünk, s csak Istennek és az ő dicsőségének engedjük át minden gondolatunkat, szívünk minden idegének érzelmét. Ez az alakzat, ez a forma: az ének. Nem lehet képzelni szebbet, magasztosabbat, mint ha a templom egész népe szíve teljes odaadásával egyesül egy egyházi énekben, beleöntve abba agya minden gondolatát, lelke egész erejét."

(Egreczky Emil máramarosszigeti görögkatolikus kántortanító, 1903)

„Jogom van életet élni. Jogom van szeretni feleségemet, férjemet, családomat, vallásomat, nemzetemet… De e jog felelősségtudattal és kötelességeink lelkiismeretes teljesítésével kell, hogy járjon."

(Szent II. János Pál pápa, Máriapócs, 1991)

„Napjainkhoz hasonlókat ugyanis eddig még nem látott a világtörténelem. Az erkölcsi, szellemi és anyagi pusztulásnak mértéke pedig még megközelítőleg sem tekinthető át. Ennél borzalmasabb csak az lesz majd, amikor a világ végén az utolsó ítéletkor az égi testek szakadnak le majd ránk. S fokozza a helyzet súlyosságát, hogy Istenen kívül senki sem tudja, mikor és milyen vége lesz ennek a világháborúnak. És bár bokáig gázolnak az emberek egymás vérében s az emberi hullák már a hegyek magasságával versenyeznek, vajhagyó vasárnap után ez évben is kezdetét veszi a szent nagyböjt, amelyről olyan szépen énekeljük édesanyánkkal az Egyházzal: A böjt idejét ünnepélyesen kezdjük meg, a lelki harcnak alávetve magunkat, mossuk meg lelkünket, tisztítsuk meg testünket s valamint bizonyos eledelektől böjtöljünk, ugy a lelki indulatoktól is tartózkodjunk, erényekben gyönyörködtetve szellemünket…”

(Sztojka Sándor munkácsi megyéspüspök, 1942)

„Hiszen nem idegenből jövök én hozzátok. Én is az egyházmegye szülötte vagyok. Bölcsőm a nektek is oly drága és szent helyen, Máriapócson ringott, amikor az még ehhez az ősi munkácsi egyházmegyéhez tartozott. A könnyező pócsi Szűzanya csodatevő képe előtt nőttem fel és ott ismertem meg Kárpátalja népének mélységes hitét és Mária iránti gyermeki szeretetét, amely most is oly elevenen él lelkében, hogy az idők minden viharán tul ma is úgy érzi, hogy ő is Máriapócshoz tartozik, Máriapócson ő is otthon van.”

(Dudás Miklós hajdúdorogi megyéspüspök, apostoli kormányzó, 1944)

„A szó legteljesebb értelmében vett világháborús karácsonyunk van, olyan, amilyenre még nem volt példa a világtörténelemben. Szentséges Atyánk szerint: a halál árnyéka borul e világra. És így első tekintetre bizony nehéznek is látszik a betlehemi Angyal mézédes szavaival ma így szólanom Hozzátok: »Nagy örömet hirdetek Nektek, mely leszen minden népnek, mert ma született Nektek az Üdvözítő… « Ma ugyanis úgyszólván az egész világ vér és füst szagú. Az emberiség világháborús gyászban van. ezen a karácsonyon talán még a könnyeink is kicsordulnak a betlehemi Angyal kántálásának hallatára: … és a földön béke az embereknek."

(Sztojka Sándor munkácsi megyéspüspök, 1941)

„Gyarló emberi mivoltom dacára is világítótorony szeretnék lenni a kárpátok tövében, hogy szakadatlanul szórjam köztetek az isteni kinyilatkoztatás, az evangélium fényességét és az emberi szenvedélyek lelki és szellemi sötétségében megvilágítsam a kibontakozás, a boldogulás útját. Lángoló tűzoszlopként akarok köztetek járni, hogy a mostani idők nehézségei és veszedelmei között elvezesselek titeket az ígéret földjére, a kiegyensúlyozott, testvéri egységben nyugalmat és békét adó földi élet után, a boldog örök élet ígéretföldjére."

(Dudás Miklós hajdúdorogi megyéspüspök, apostoli kormányzó, 1944)

„Vajon mit érezhetek én, akit Isten, Fia keresztha-lála és feltámadása által a bűn szolgaságából Isten fiainak a szabadságába vezet át? A bűn a gonosznak való alárendeltséget, a gátlástalan, normák nélküli világot és az Istentől való távollétet jelenti. Vajon nem érzem-e magam zsákutcában, amikor előttem a megtérés lehetősége, és mögöttem a Sátán hadserege? Vajon milyen érzés kavaroghat a fejemben, amikor szeretnék menekülni a bűntől, és látom ketté válni Isten irgalmának tengerét? És ami lehetetlennek tűnt, lehetségessé válik. Mit érezhetek akkor, amikor a felettem tornyosuló akadályokat: rossz szokásaimat, bűneimet, hiábavaló beszédeimet, ítéleteimet? Talán legszívesebben visszafordulnék. Sajnos hányan visszafordulnak… Mert inkább szeretik a sötétséget, mint a világosságot. De vannak, akik tovább mennek, és visszatekintve látják, mint pusztítja el Isten irgalmának tengere az őket üldöző Sátán seregét, hogy aztán meglássák a szabadságot.

(Demkó Ferenc görögkatolikus áldozópap, esperes, 2011)

„A mai világban Krisztus születése egyre inkább a boltok és szupermarketek ünnepévé válik, amelyek csillogó kirakata eltakarja az Isten jelenlétének a titkát, aki meghív bennünket az egyszerűségre, az alázatosságra és a szeretetre, ami annyira hiányzik emberi kapcsolatainkból. A Hit évében térjünk vissza ismét a betlehemi jászol fényéhez, amely egyedül képes eloszlatni a sötétséget és reménytelenséget, ezzel adva értelmet az életünknek. legyen krisztus születésének a szép ünnepe Isten igazi megjelenésének a napja szívünkben, és hozzon családjainkba szeretetet, békét és egyszerűséget, amely a boldogság és az igaz élet forrása."

(Milan Šášik munkácsi megyéspüspök és Luscsák Nílus kinevezett püspök, 2012)

„Ráérősen gondolkodunk Istenről, megtérésről, bűnbánatról. Majd eljön az ideje – mondjuk –, amikor majd hiszek Istenben, elvégzem a szentgyónásomat, tékozló fiú módjára visszatérek az Atyához. Az Istennél nincs majd. Az Istennél most van. Most van rád szüksége! Isten nem távoli, hanem jelenvaló. Láthatatlan, mégis látható. Távol vagyunk Istentől, és mégis közel, mert az imádságban hozzá kapcsolódunk. […] Isten szeretetében megfürödve leszünk képesek Istent nem távolinak, hanem közelinek megismerni.

(Pősze Roland görögkatolikus áldozópap, 2013)

„Egy ember élete kívülről nézve vízszintes vonalnak hat, mely a születéstől a sírig él. Életünk valósága azonban a magasság és a mélység függőleges síkján zajlik, vagyis egyszerre két síkon. Sokszor halunk meg, és sokszor támadunk fel életünk során egy felismerés, egy igazság, egy öröm, egy bánat átélésekor."

(Vincze Krisztián görögkatolikus áldozópap, teológiai tanár, 2014)

Egyszerre csak kondul
Az alkony harangja:
Nyugodt lesz az égbolt
Minden kis csillagja.

Titokzatos csönd lesz…
S földön és az égen
Az áldás Urához
Imádkozik minden.

A csendes imában
Én is osztozkodom
Összekulcsolt kézzel
Én is imádkozom.

(Részlet Brinszky Zsigmond görögkatolikus áldozópap Este című verséből, 1904)

„A Szomorú Pászkát Nagypénteken, az Örömteli Pászkát pedig a rákövetkező vasárnap ünnepeljük. Aki nem ünnepli átérzéssel a Szomorú Pászkát Nagypénteken, az nem tudja átélni az Örömteli Pászka lényegét sem. Ezért fontos, hogy két Pászkát ünnepeljünk: az egyiket szigorú böjttel és sajgó szívvel, a másikat pedig bőségben és örömben. […] Minden ember életében ott van a Szomorú Pászka és az Örömteli Pászka. Egyik az élet földi fázisában, a másik pedig a mulandó világ elhagyása után vár ránk. Aki Szomorú Pászkáját megéli a földön, aki megtér és megbánja bűneit, arra az örök Örömteli Pászka vár. Aki pedig csak a földi örömöket hajhássza és bűneiben megrögzött, annak a Pászka csak az örök szomorúságot jelentheti. “

(Szolánszky Ágoston görögkatolikus áldozópap, teológiai tanár, 2016)

„A karácsony legyen számunkra az Isten szeretetének az ünneplése a templomban és az otthonainkban, a testünkben és a lelkünkben, az oltárnál és a családi asztalnál, hiszen ez a legfontosabb, hogy a karácsony szent napjaiban találkozzam a bennünket végtelenül szerető Istennel. Imádjam Őt, mint az angyalok, boruljak le előtte, mint a pásztorok, vigyem el ajándékba bűnbánatomat, mint a napkeleti bölcsek ajándékaikat, szemléljem a megtestesült Istent, mint a boldogságos Szűz Mária, aki el-el gondolkodott a történteken és szívében forgatta az Isten szeretetének titkát."

(Csirpák József görögkatolikus áldozópap, 2018)

„… Az új hazához mi sem tértünk vissza üres kézzel. Visszahoztuk régi imádságos lelkünket, amellyel meg fog nagyobbodni az imádságos lelkületű és istenfélő Magyarország erkölcsi értéke Isten és az ember előtt. Hatalmas tölgyeinket és karácsonyfáinkat is visszahoztuk magunkkal, folyóink most még gyorsabban fognak szaladni a szép nagy magyar alföldre, hogy annak áldott földjét öntözzék. Megnyitjuk az új haza előtt sóbányáink keblét, s onnan az élethez edző és konzerváló erőt visszük az új hazába, amelytől viszonzásul szeretetet, kenyeret és nemzeti hagyományaink megbecsülését kérjük."

(Sztojka Sándor munkácsi megyéspüspök, 1939)

„Az a lendület, amit a Firenzei Ökumenikus Zsinat (1439) adott, nagyon hamar elérte a Kárpátokat és – legyőzve néhány kezdeti akadályt – tételesen megfogalmazódott az ungvári unióban. Ez volt az evangélium mustármagja, amely Munkács termékeny földjében elvetve, végül fává növekedett, amelynek árnyéka a bizánci tradíció híveinek számos csoportját gyűjtötte össze. Figyelembe véve mindezt 1771. szeptember 19-én XIV. kelemen pápa az Eximia regalium principium kezdetű alapító bullájával jóváhagyta a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegyét, amelynek székhelye a közeli Ungvárra lett áthelyezve néhány évvel később…”

(Szent II. János Pál pápa, 1996)

„… dicsőségesen uralkodó apostoli királyunk Ő felsége legmagasabb kinevezése, és szentséges Atyánk XIII. Leó Pápa legkegyesebb megerősítése által mint az ősi munkácsi egyházmegyének törvényes püspöke, be lettem vezetve a keresztény katholikus világegyházba. […] A püspöki állás fennkölt magaslatáról végig tekintek a katholikus egyház óriási, az egész világot magában felölelő, nagy rendezett táborán, melyben a hívek nagy tömege vezetve papjaik által mindnyájan kellő alávetettséggel a látható fej, az uralkodó Pápa, Krisztusnak látható helyettese és az egyház legfőbb kormányzója iránt, bámulatra keltő, de egyszersmind utánozhatatlan látványt nyújt…”

(Firczák Gyula munkácsi megyéspüspök, 1893)

„Az utóbbi időkben, sajnos, a Munkácsi Egyházmegye, sok tagjával együtt az üldöztetésben újra elhivatott együtt járni Krisztussal a kálvária fájdalmas útját a börtönökben és saját életének legnagyobb áldozatában. Ezt a tanúságtételt, amely vérrel pecsételődött meg, az egyházmegye főpásztora, Romzsa Tódor püspök maga tette, aki nem habozott feláldozni életét juhaiért."

(Szent II. János Pál pápa, 1996)

„Az Isten igazsága és keresztény értékeink fontossága nem választási kampány vagy népszerűségi verseny kérdése. A kereszténység abban a tudatban él, és kötelességtudata abból forrásozik, hogy ez a tanítás biztosítja a legmagasabb szintű tudást és életminőséget. S ezen még az sem változtat, hogy az egyházak egyes tagjai – papok és hívek – nem tudják maradéktalanul teljesíteni az előírásokat, hogy hibákkal és gyengeségekkel küzdenek. Az emberi hiba nem tudja lerombolni az Isten művét és az Isten országát. Csak az emberi felismerést és boldogságot teszi hiányossá."

(Marosi István görögkatolikus áldozópap, 2021)

„A bűnbánat Isten ajándéka, ő akar megbocsátani, mi csak alkalmat adunk neki erre, ahogy a tékozló fiú is alkalmat adott atyjának erre. Az atya mindig várta, mikor is egyszer végre visszafogadhatta. Előtte is ki-kijárt, leste várakozó szemekkel. Bennünket is vár, néz az Isten, mikor térünk már meg, mikor érkezünk haza. Minden szentgyónás, bűnbánattartás után »örülni kell és vigadni« (Lk 15,32), érezni kell kezünkön az új gyűrűt, lábunkon a sarut, orrunkkal a tiszteletünkre megsütött hizlalt borjú illatát, és arcunkon az Atya csókját. Amikor lerogyunk a gyóntatószékben, a bűnbánatban, akkor emelkedünk fel az Istenhez. Ezekért a pillanatokért érdemes élni."

(Legeza József görögkatolikus áldozópap, 1993)

Csak egy kis láng vagyok gyertyáid közt, Uram,
de lángom kevéske melege tiéd;
és most hadd lobbanjon szeretetem, Uram,
mint a gyertya lobban, mielőtt elég.

Hogyha egyszer tudnék oly szépen dalolni,
hogy imává válna csöndes énekem,
nem is volna többé egyéb kívánságom:
add érte Magadat cserébe nekem!
…
Hogyha egyszer tudnék úgy szólani Véled,
hogy szómmal életem adjam át Neked,
nem volna boldogabb nálam e világon,
csöndben elrejtőzve így élnék Veled.

S hogyha egyszer tudnék oly nagyot kívánni,
amit csak kegyelmed megadhat nekem,
azt az egyet kérném esdekelve, híven:
a Te dicsőséged legyen életem! ÁMEN

(Részlet Keresztes Sarolta Bazília OSBM nővér Hogyha tudnék… című verséből)

„A lelkivezető segíti a biztos haladást a tökéletesedé útján és megóv a félresiklástól. […] Rámutat a bűnre annak szélességében és mélységében. […] Borotvaél választja el a jellemességet a makacsságtól, az alázatosságot az álalázatosságtól… Meg kell különböztetni a következetességet az önzéstől, az engedelmességet az elvtelenségtől. Nélkülözhetetlen benne a lelkivezető. […] Lelkivezető nélkül a lelkihegyről is szakadékba lehet zuhanni, lelkivezetővel a padlóról is fel lehet állni."

(Obbágy Miklós görögkatolikus áldozópap, 1993)

Egy nap még s a követ elgurítják,
összerakva ott a sírlepel,
alleluját visszhangoz az éter,
s minden ember vígan ünnepel.

Egy nap még, s felszabadult bánat
mindenkiben testvérre talál,
s éjfekete kriptájába zárva
legyőzötten gubbaszt a halál.

Egy nap még, s az istenáldott földön
elűz a dicsőség felhőt és ködöt,
és mi is kérdezzük: miért keresitek
az Élőt a halottak között?
…
Már csak egy nap, de lehet, csak egy óra,
s számadáson már jelentkezem;
és most fáj az, hogy Jézus vállára
a keresztet oly gyakran teszem.

(Részlet Keresztes Sarolta Bazilia OSBM nővér verséből, 1965)

„Jézus felszólít minket, lépjünk ki e sötét, fénytelen világból. Biztat, ne vonuljunk vissza bűnös és önző világunkba, hanem hagyatkozzunk rá, kövessük őt, éljünk az ő tanításának fényében. Építsünk arra a reményre, amelyet ő ajánl fel nekünk, amelynek legyőzhetetlenségét húsvéti feltámadása igazolja."

(Király Ernő görögkatolikus áldozópap, 1994)

„Az unióról való megemlékezés nem választható el a máriapócsi kegykép első könnyezésének az ünneplésétől, hiszen számunkra a máriapócsi kegyhely a legfontosabb jele és gyümölcse annak a megújulásnak, amelyet az unió indított el. [...] A sok kezdeti nehézséggel járó és később még több vitát kiváltó uniót az Isteni gondviselés nem látványos sikerekkel akarta koronázni, hanem egy kis szabolcsi falu templomában a Mária-kép kitartó könnyeivel. [...] Isten így akarta elmondani, hogy Fiának Édesanyja által is szereti ezt a népet és ezt az országot."

(Keresztes Szilárd hajdúdorogi megyéspüspök, miskolci apostoli kormányzó, 1996)

„… A fehér magába foglal minden más színt. A húsvét fehérlő fényében ott van egész életünk. A gyász feketéje, a békesség kékje, a reménység zöldje, a bűnbánat, az áldozatvállalás, a vértanúság pirosa. Kitisztul a magány és a céltalanság szürkesége. Ma fehérbe öltözik a hajnal. »Ma mindenek betelnek világossággal: az egek és a föld és az alvilág: ünnepeljék tehát az összes teremtmények Krisztus föltámadását, melyben megerősödnek.«”

(Telenkó Miklós görögkatolikus áldozópap, 1994)

„Csak az Isten tudja, hogy Kelet-Magyarország mit köszönhet a pócsi Szűz Máriának, hogy itt a hit erős volt, a vallásosság, egyházhűség mindmáig fennáll. Hogy a szlovákok, ruszinok, románok hűek maradtak hitükhöz, egyházukhoz az elmúlt 40 év kommunista uralma alatt is. Papjaink százával kerültek Szibériába, vagy otthoni internálásra; üldöztetésben részesültek, és számos pap, püspök és hívő vértanú is lett. A háromszáz éven át a Pócsra járó zarándokok, hitükben megszilárdulva, kegyelemmel felvértezve tértek haza.”

(P. Dudás Bertalan OSBM, 1996)

„Lesz-e jogunk húsvét vasárnapján így énekelni a szent liturgián: »Ez a nap, melyet az úr szerzett, örvendezzünk és vigadjunk azon!« Városainkban a templomok még zárva vannak előttünk. A püspöki rezidencia […] még távoli álom. Falvainkban lassan-lassan megy, halad a templomok átadása. Az emberek mégis szívvel-lélekkel készülnek. Az üres üzletek, a különböző szavazások sem zökkentik ki híveinket abból a készülődésből, hogy nemsokára hittel vallják és köszöntsék egymást: Valóban föltámadt! Mert e hitünket és e hitünkben megingatni híveinket nem képes a Sátán minden csalafinta ereje, furfangja sem."

(Ortutay Elemér görögkatolikus áldozópap, teológiai tanár, 1991)

„És az Istennek háza a mi házunk is, az ima, hódolat és tisztelet helye, hol elménket elvonjuk a világ hiú gondjai és szórakozásaitól s lélekben és igazságban az Úrral társalgunk s ahol bár testikép e szent falak között vagyunk, de szívünk és fohászunkban magához az egek Urához emelkedünk fel."

(Romanecz Aladár görögkatolikus áldozópap, 1907)

„Közületek is, a görögkatolikus egyház kedves Fiai és Leányai, sokaknak vállukra kellett venniük Krisztus keresztjét az üldöztetés keserű éveiben. Püspökök, papok, szerzetesek és világi hívek szenvedtek a keresztény hitért az egyházakat ért támadások következtében. Ma mindnyájan egyesülünk e szentély előtti téren, az egyetlen görögkatolikus szertartású helyi egyházban, amely az üldözés éveiben hivatalosan fennmaradhatott, és hálát adunk Istennek kegyelmi adományaiért, amelyekkel szüntelenül megajándékozott a szenvedés idején is. E sötét időszak elmúlt, s most közösen mutathatjuk be ezt a szentmiseáldozatot Aranyszájú Szent János csodálatos szertartás szerint, annak tanúságául, milyen csodálatosan gazdag az egyház: egymást kiegészítve élnek benne Kelet és Nyugat hagyományai. E szentmisében annak a biztos tudatnak akarok hangot adni, hogy a vértanúk szenvedése mindnyájunknak ösztönző példát ad arra, hogy egyre teljesebben kötelezzük el magunkat a keresztény életre."

(Szent II. János Pál pápa, Máriapócs, 1991)

„Amennyire csak visszatekinthetek családunk történetébe, úgy tudom, hogy valamennyi ősöm, úgy apai mint anyai ágon görögkatolikus pap volt. Magam is a szülői házban és később az elemi iskolában és a középiskolában, valamint az egyetemi tanulmányaim idején a katolikus egyház szellemében nevelkedtem, s ennek az egyháznak – hogy úgy mondjam – anyai ölén értem el mindazt, amim csak van és amire vittem az életben. […] Erre az egyházra büszke vagyok, mint édesanyámra. Hozzá és az ő látható feje, Krisztus földi helytartója, a pápa Őszentsége iránt feltétlen hűséggel és szeretettel viseltetem. A pápa Őszentségétől, katolikus hitemtől, egyházam iránti hűségemtől nem tántoríthat el semmiféle börtön, semmi kínzás, még a halál sem… "

(Chira Sándor görögkatolikus kanonok, 1946)

„A könyvtárak az emberi művelődés kincstárai. Elődeink itt a könyvek által szólnak hozzánk. Elődeink tanulásuk, vizsgálódásuk és tapasztalásuk által gyűjtött kincseiket az utódok számára könyveikbe tették le, s így a könyvek az emberi szellem munkálkodásának közvetítői a múlt és jelen között."

(Roskovics Emmánuel görögkatolikus áldozópap, 1894)

„Krisztus Urunk szeretetének, alázatosságának és szerénységének példája vezéreljen minket e földi élet útjain, ájtatos hallgatóim! Kövessük Jézust a reánk mért kereszteknek és szenvedéseknek békességes tűrése által. Kerüljük a kevélységet és a nagyravágyást. Hiába neveztetünk keresztényeknek, ha nem vagyunk Krisztus követői, aki alázatosokat választott tanítványaiul. Vizsgáljuk és lássuk mindenkor, mily fokán vagyunk az alázatosságnak, mely alapfeltétele az örök üdvösségnek, ajtaja és bemenetele a mennyországnak. Ne feledjük, hogy semmi sem annyira nem ékesíti az embert, mint a mesterkéletlen alázatosság, mely az igazságra vezető első út, a keresztény kötelesség támasza és talpköve. Ha valaki közületek jót tesz, azt Isten kegyelmének tulajdonítsa és nem a saját érdemének. Óvakodjatok a hiú öntetszéstől, vagy a kérkedő és mások fölé emelkedő elbizakodástól és felfuvalkodástól."

(Ifj. Gebé Andor görögkatolikus pap, teológiai tanár, 1904)

„Küzdelem nélkül nincs győzelem. Harc kell a bátor katonának, hogy kitüntesse magát. Harc kell a léleknek, hogy jutalma a mennyország legyen. Küzdelem nélkül nincs győzelem. Az ördög kísértése, minden ármánya csak eszköz a végleges győzelemhez és alkalom a mennyország hervadhatatlan koronája elnyeréséhez. A tűzben edződik az arany és próbálódik ki annak valódisága! A tűzben, a kísértések ostromlása közben edződik acélos keménységűvé a lélek, ellenállóvá minden vész ellen és próbálódik ki a lélek hűsége Urával, istenével szemben."

(Mondy Miklós görögkatolikus áldozópap, 1938)

„Legyek szabad, alkossak szabadon, tanítsak, dolgozzak szabadon. De e szabadság ne felelőtlen szabadosság legyen, hanem hasznára legyen családomnak, nemzetemnek, embertársaimnak."

(Ortutay Elemér görögkatolikus áldozópap, teológiai tanár)

„Minden maturált embernek tulajdonképpen három anyja van: az egyik, aki világra hozta, a másik az anyaszentegyház, a harmadik pedig az alma mater, amely megtanított bennünket magyarul érezni, gondolkodni és beszélni…"

(Sztojka Sándor munkácsi megyéspüspök, 1939)

„Az Isten gondviselő szeretetének »legmagasztosabb« ténye az Úr Krisztus keresztáldozata, mellyel méltatlanságunkat magára vette, hogy azért megszenvedvén minket az Atyához vezessen; az Isten ajándékainak pedig, melyeket naponta közöttünk kioszt, legnagyobbika az Oltáriszentség, melyben a keresztfán kiszenvedett szent testét és szent vérét lelki ételül és italul adta nekünk. Az Oltáriszentség minden malasztok forrása és ez által marad fenn bennünk állandóan a megigazulás állapota."

(Melles Demeter [1829–1917] görögkatolikus áldozópap)

„… a Szentatya nemcsak velünk, magyarokkal szeretne találkozni Máriapócson, hanem mindazokkal, akik ősi idők óta Máriapócsra zarándokolnak… »Legyen augusztus 18. Máriapócson az egymásra találás, a megbékélés ünnepe a különböző népek között! Ezt adjuk ajándékul a Szentatyának! […] a Kárpát-medence magyarjai nem élhetenek elszigetelődve egymástól. Egymásra találásunk azonban csak akkor lehet igazi, ha az a Kárpát-medence többi népének megbecsülésével és tiszteletével párosul."

(Pregun István görögkatolikus áldozópap, teológiai tanár, 1991)

„… mindenki, aki a katolikus egyházban a tanítás bármilyen feladatában részt vesz, az egyház tanításához hűen kell, hogy beszéljen és éljen, bármilyen körülmények között is van. Ehhez a korábban megtanultakon túl mindig szükség lesz a forrásokig való visszanyúláshoz, a továbbképzés egyéni vagy közösségi lehetőségeinek felhasználásához. Tudatában kell lenni annak is, hogy a tanító élete példája is mindig fontos, mert »kirakatban« van. Ezt a felelősségteljes hivatást az emberi gyengeségeken felülemelkedve, csak a Szentlélek erejében, Isten kegyelmét felhasználva lehet hatékonyan megvalósítani. Segítse az imádság az Istennek való elkötelezettség olyan fokának megvalósítását minden »tanítóban«, hogy általa Isten uralma a földön csak növekedjék."

(Soltész János görögkatolikus áldozópap, teológiai tanár, 2012)

„Minden egyes lelkipásztor legelső és legnagyobb kötelessége, hogy a kisgyermekeket, eszmélésük kezdetétől egészen addig, amíg csak azok önálló jövendőbeli élete meg nem szilárdul [...] úgy törekedjen tanítani, hogy a szent gyónásra képessé vált gyermekek a számukra fontosabb részeket emlékezetből tudják; ezt követően pedig, amíg a házasulandó korig el nem jutnak, a többi igazhitű keresztény tudományt ki-ki tehetsége és lehetősége szerint sajátítsa el, és ebből a házasságkötést megelőzően, a kézfogó után parókusánál vizsgát tegyen."

(Bacsinszky András munkácsi megyéspüspök, 1802)

„Csonka hazánk s egyházmegyénk megerősödését a jövő reményétől, az ifjúságtól várjuk. Már pedig erre nézve a hosszas háborútól és forradalmaktól megromlott mai korszellem a nemzet jobbjainak minden nemes törekvése, ellensulyozó ereje mellett is erős kisértéseket, nagy veszedelmeket rejt magában. Ha a gyermekeket és ifjakat kellő valláserkölcsi neveléssel meg nem edzzük, könnyen megtörténhetik, hogy a hangzatos jelszavakba burkolt vallástipró s államfelforgató hamis tanoknak áldozatul esnek. [...] Gondos hitoktatás, szertartásos nevelés nélkül, amelyeket szent hivatásuknál fogva elsősorban a lelkészeknek kell teljesíteniök, kivált mi, erőben és számban tulságosan megfogyatkozott görögkatolikus magyarok, fenn nem maradhatunk."

(Miklósy István hajdúdorogi megyéspüspök, 1922)

„Máriapócs az egység helye, ahol a különböző nemzetek és különböző vallások hívei tisztelik Mária anyai szeretetét, aki szomorú gyermekei bűne miatt, és buzgón közbenjár értünk isteni Fiánál, Jézusnál. Azt mondhatnánk, hogy az emberek azért mennek oda, hogy könnyeiket egyesítsék Máriáéval, hogy megtisztítsák azokat és egyesítsék a Megváltó Jézus egyetlen üdvözítő áldozatával."

(Szent II. János Pál pápa, 1991)

„… a liturgikus könyvek olyan furcsa kiadványok, melyeket először használni kell, s után törekedni a megértésükre. A használatukból következik a megértés. Minél aktívabban bekapcsolódunk az Egyház gazdag liturgikus életébe, annál inkább föltárul előttünk annak harmóniája és szépsége, annál világosabban fogjuk látni azt is, hol van szükség arra, hogy változtassunk azon."

(Dobos András görögkatolikus áldozópap, teológiai tanár, 2012)

„Én, ki Rómában, a Vatikán árnyékában nevelkedtem és módomban állott mindkét szertartást egyenlő mértékben megismerni, nemcsak külsőségei, hanem belső tartalmuk szerint is, egész mélységükben, azt mondhatom, hogy Kelet liturgikus imái jóval nagyobb mértékben telítve vannak dogmatikus igazságokkal, mint a Nyugat liturgiája… ”

(Dudás Miklós hajdúdorogi megyéspüspök, 1939)

„A teológia művelése a teológusok számára örömöt jelent, de ugyanakkor nagy felelősséget is. […] Hivatásuk mellett rájuk bízott feladatként élik meg és élik át, hogy teológusok is lehetnek, akik örömmel adják át nemcsak a katedrálól a megszerzett és elmélyített ismereteiket – végső soron valamiféle Isten-ismeretet –, hanem ezt írásban is megtehetik. Ugyanakkor mérhetetlen felelősséget is jelent ez. Nem csupán azért, mert az ősi mondás ma is érvényes: »scripta manent«, s így – minden bizonnyal – a késő utókor is olvasni fogja a papírra vetett és kinyomtatott gondolatainkat. Hanem elsősorban azért, mert mégiscsak az a felelősség nehezedik a vállukra, hogy a kimondhatatlan Istenről kell valamit szólniuk. S ezt a mózesi akadozó nyelvvel és az izajási, megtisztulásra szoruló ajakkal tehetik, de ugyanakkor előhírnöki, az Isten Bárányára mutató bizonyossággal kell tenniük.”

(Ivancsó István görögkatolikus áldozópap, teológiai tanár, 2010)

„Nem nézhetjük most sem kisebb fájdalommal a mi Üdvözítőnk halálát, mint nézték Őt a Kálváriára kísérő szent asszonyok. A mi fájdalmunk annyival kell, hogy sajgóbb legyen, amennyivel jobban tudjuk azt, hogy Üdvözítőnk a mi nagy bűneinkért halt meg, hogy mi minden rossz tettünkkel újólag meg újólag a keresztre feszítjük Őt. És sajnos, mily keveset gondolunk egész éven át arra, mily keveset foglalkozunk a mi megváltásunk szomorú történetével, mily gyakran feledjük, kisebb kellemetlenségek között is, hogy mit szenvedett érettünk Jézus ! De jön a Nagypéntek – akkor óh! akkor teljes idegrázó fájdalommal fog el bennünket a bánat!”

(S. Fenczik Olga,
Görög Katoholikus Szemle, 1905)

Tőled énem lettem,
Gyarlón hozzád értem,
Tőled szeretetből élek,
Harcolok ellened érted,
Érezni szeretni téged,
Bűnösen kérdezem léted,
Tudni felfogni kereszted
Szeretetből szeretetből érezlek

Végtelen boldog örök élet

(Telenkó Miklós
görögkatolikus papnövendék)

Viharban

Uram én Jézusom, isteni Mesterem,
Panaszos hangomat Te Hozzád emelem!
Te, ki viharoknak s tengernek parancsolsz,
Megnyugszik mindkettő, – hacsak egyet is szólsz.

Úgy vagyok, mint hajdan sz. Péter apostol,
Körül vagyok véve háborgó haboktól;
Kicsiny csolnakomat rém vihar dobálja,
Menekülésemnek minden útját állja.

Küzködöm, izzadok, erőm megfeszítve,
Hogy bejussak immár a várva-várt révbe;
S midőn azt gondolom, hogy közel vagyok már…
Csolnakomat ismét elborítja az ár!
…
Óh ! te gyarló szolga, ne légy kicsiny hitű;
Küzdj és bizva-bizzál, – légy mindenkor hithű;
Mert, ha hited vagyon – nincs lehetetlenség,
Félreáll, elnémul bármilyen ellenség!

(Részlet Andrejczó János görögkatolikus áldozópap verséből, 1908)

„Az emberi természet szükségszerűleg boldogság után törekszik. Aki az emberi természetet teremtette, Az olotta abba azt a kiolthatatlan vágyat, amelyből az ember minden körülmények között boldog akar lenni. […] Boldog csak az lehet, aki már többet nem kíván magának. […] Boldognak kell lennünk, de azok e földön nem lehetünk; kell tehát azokká lennünk a másvilágon. […] Isten maga képezi ott a boldogságot, Ő maga akarja kielégíteni szívünknek a boldogság utáni vágyát.”

(Rusznák Miklós görögkatolikus áldozópap, teológiai tanár, 1909)

„De amióta a kereszt az Úr keresztje lett, s Ő azt legszentebb vérének hullásával fölavatás, azóta a szent kereszt reánk nézve az öröm jelvénye, mely előtt örvendezve borulunk le mondván: »felmagasztaltattak a te alkotmányaid Uram, dicsőség néked!« Aki tehát úgy tekintene e jelre, mint egyszerű fából kőből avagy vasból való alkotmányra, az a szeretet és hódolat egyik legszebb virágát, a kegyelmet tarolná le keresztény érzületében! Ellenben aki ez ábrázolatban önmagát az ég küldöttjét s az ő áldozata által a vallásnak legyőzhetetlen győzelmét látja: annak ez a jelvény sokkal több lesz puszta képnél, egyszerű ábrázolatnál. Annak a szent kereszt a megváltás jele lesz, mellyel az emberiség feloldoztatott az átoktól és a megszabadításé, melyen az örök halál hatalma megtöretett, hogy az örök életnek adjon helyet!"

(Romanecz Aladár görögkatolikus áldozópap, 1907)

„Az öntudatos és önérzetes keresztény élet forrása nekünk a halottaiból dicsőségesen feltámadt Krisztus. Hódolatot, imádást követel tőlünk, de ugyanakkor felemel minket s eltölt a végleges győzelem diadalérzetével. Utat mutat, az örök élet útját, mely alázatban kezdődik ugyan, de büszke győzelemben végződik, hervadhatatlan babérokkal. Ezért ünnep, örömünnep a húsvét szent ünnepe. Középpontjában áll a dicsőséges Krisztus, ami tanítónk és vezérünk. Ajkain az örök igazság igéi, szívében az örök élet hatalmas ereje. Az előbbiekkel tanít, az utóbbival vezet és fenntart minket."

(Novák István görögkatolikus áldozópap, 1908)

„A lelkiség lényegében az az életforma, ahogyan egy keresztény ember megéli a mindennapok tetteiben a Krisztushoz fűződő jegyesi szeretetet. Ezzel szemben a teológia nem egyéb, mint az a tanítás, ami ebből az életformából kisugárzik, függetlenül attól, hogy az illető megszólal-e, vagy épp hallgat, hogy férfi-e vagy nő, hogy szegény-e vagy gazdag, hogy milyen vallású vagy rítusú, vagy, hogy mi a foglalkozása. Lényegébe azt jelenti, ahogyan az illető egész élete és lénye Istenről beszél."

(Kruppa Tamás görögkatolikus áldozópap, teológiai tanár, 2008)

„Érdemes nekünk görögkatolikusoknak is elgondolkodni, hogy hogyan szólítsuk meg a közeljövő embereit, hogyan éljük meg saját hitünket és vallásos életünk gyakorlatát, hogy az Evangélium hirdetésének jó szolgái, és ne hátráltatói legyünk. […] Ma újból föl kell fedeznünk a krisztusi tanítás legfontosabb igazságait, és azok fényében megvizsgálni a ma emberének életét és a rendelkezésünkre álló lehetőségeket, hogy a múlt kincseiből merítve, azokat nem eldobva, merjünk az új utak és eszközök felé elindulni. […] A keleti hagyomány, amit örökségül kaptunk őseinktől, nagyon gazdag, és ősi eredete mellett mégis nagyon életközeli tud lenni […] kérjük a Szentlelket, hogy vezessen bennünket egy hiteles keresztény élet, egy hiteles görögkatolikusság felé, hogy be tudjuk tölteni a nekünk adott küldetést: hogy Istennek jó és hiteles hirdetői legyünk a mai világban is."

(Gulybán Gergely görögkatolikus áldozópap, 2014)

„A magyar nemzet ezredéves életének irányzásában, dicsőséges múltjának és történetének korszakalkotó eseményeiben is a bölcs Isten vezető kezét ismerhetjük föl; akinek kifürkészhetetlen végzése intézte, hogy a nemzet sorsának megalapításában épp akkor adott nekünk óriási szellemi segítőt, amikor hazánk fejlődése fordulópontjához ért. […] a magyar nemzet jövőjének és az ehhez fűződő eszményi célok megalapításának szempontjából az ég nem is küldhetett volna méltóbb férfiut, mint Szent István! […] Valahányszor a szent király emlékezetét ünnepeljük, aki hősi szellemének apostoli lelkesedésével hazánk vallási és nemzeti újjászületésének munkáját vitte keresztül, s ezzel e nemzet nagyságának örök alapját vetette meg, és e hon minden fiának hervadhatatlan elismerését vívta ki magának…”

(Romanecz Aladár görögkatolikus áldozópap, 1907)

„Ha az ember úgy tud önmagára tekinteni, mint az Isten által szeretett, életre hívott, sajátos fizikai, lelki szellemi tulajdonságokkal megáldott teremtményre, akkor ajándéknak fogja tekinteni az életét, meg fogja becsülni az egészségét, képességét, idejét, lehetőségeit, és már nem fog gondot jelenteni az sem, hogy az embertársaira is hasonló módon tekintsen. Ennek elfogadása a másik emberhez való viszonyát is alapvetően megváltoztatja, hiszen felebarátként, az isteni szeretetet emberi módon tükrözve tud rá tekinteni.”

(Gánicz Endre görögkatolikus áldozópap, teológiai tanár, 2014)

„Művészet. Ablak az égre, ajtó a szívhez. Aki föltekint, azt a művészet közelebb viszi Istenhez, aki befelé tekint, azt pedig közelebb viszi saját magához. Igaz, a két irány ugyanaz. A Paradicsomkert itt maradt szeglete. Amikor a művész alkot, teljesíti a Teremtő parancsát, műveli és gondozza a földet, megsokasítva annak termését. Úgy nyúl az anyaghoz, ahogyan azt a Teremtő is elgondolta. Az alkotás visszahozza az ember bűnbeesés előtti romlatlan természetét, eközben olyan tud lenni, mint annak előtte. Keze alatt pedig az anyag is képessé válik önmaga túlszárnyalására. Műalkotások születésekor az anyag túllép önmagán, megtörténik, amire önmagától nem volna képes: az isteni hordozójává válik."

(Kocsis Fülöp hajdúdorogi érsek-metropolita, 2015)

„Isten Fia megalázza önmagát, ég dicsősége helyett a siralom völgyét választja, az élet ura magát kereszthalálra adja, s míg a kereszten elhangzik a nagy lstenengesztelés: »Atyám, bocsáss meg nekik!« – megtörténik a nagy kiengesztelődés és megindul egy nagy kegyelemforrás. Keresztek ékesítik szerte a világot. A keresztek tövében oltár áll. Az oltár zsámolyától hirdetik az Isten titkait, Krisztus tanítását, hirdetik az Isten akaratát, Krisztus példáján, s osztják a kegyelmek sokaságát Krisztus hatalmával. Onnan patakzik az újjászületés fürdője, melyben minden ember megnyerheti az istengyermekséget. Ott lebeg a Szentlélek pecsétje. Ott csordul Krisztus áldozati vére, lelkek eledele. Ott árad a kiengesztelődés kegyelme s az élet minden mozzanatának áldása. Üdvözlégy életadó Kereszt! Áldott légy kereszt áldozata, Isten ártatlan Bárányа! Magasztalt légy Istenünk kimeríthetetlen irgalma!"

(Görögkatolikus Szemle, 1942)

„Egy nemzetnek nagysága, jövendője és boldogulása nagy fiainak szellemétől s attól a géniusztól függ, amely őket a haza válságos pillanataiban megihleti, hatalmas tettekre lelkesíti. Mikor a magyar géniusz fénylő meteorja a Kárpátok alján legelőször feltűnt, az egész ország önfeláldozóan követte példáját, hogy a szabadság szent eszméjéért küzdhessen. A küzdelem később letöretett s a zsarnoki önkény annak előharcosát is kiüldözte, de az eszme annál jobban gyökeret vert, ideálképe pedig mindvégig megmaradt a honfi szívekben."

(Romanecz Aladár görögkatolikus áldozópap, 1907)

„Miután az Isten világot alkotott, embert is alkotott, és saját maga emberi formában meg is testesült. A művészet ezt a megtestesülést, Isten saját magának emberi formában való ábrázolását másolja, mintegy leképezi. […] A művész így tanúságot tesz saját hitéről. Tettenérhetővé válik, lelepleződik, hogy van-e saját istenképe vagy nincs. A minőség abban jelenik meg, hogy mindaz, amit a művész létrehoz, közelebb visz-e az Istenhez vagy sem. […] Az igazi műalkotás akkor lesz gyönyörű az ember számára, ha azt hallgatva, nézve, olvasva, valóságos harmóniát kap, megízleli a Teremtés ízét."

(Kisléghi Nagy Ádám Kossuth-díjas magyar festőművész, 2015)

„Mi az a többlet, amit a Szentlélek hozzáad a hitünkhöz, egyházunkhoz, keresztény életünkhöz? Ő az »Életnek megadója«. Nélküle a vallás nehéznek, unalmasnak, elavultnak tűnhet, lélektelen szenteskedéssé válhat a szentségek vétele. A hittan csak lecke, az erkölcsben csak a gátlást vesszük észre, a hazáról csak szaval az ember, s a körülöttünk lévő világ, mint rosszra való kísértés jelenik meg."

(Polgári László görögkatolikus áldozópap, 2016)

„Az utolsó vacsora ikonja nekünk, görögkatolikusoknak a titkos vacsora ikonja. Benne van a történelmi vacsora ábrázolása, de már előrevetíti a mennyei lakomát. Benne van a földi, az időbeli, az utolsó vacsora; és benne van az elővételezett, beteljesült lakoma is. […] A titkos vacsora ikonja számomra azt is mondja, hogy merjük választani a nehezebb utat. A keresztténység nemcsak arra való, hogy keresztjeinket utólag »igazolja«, gyógyítsa. Különféle keresztek – baleset, adósság, betegség és tragédiák – nehezednek a vállunkra, és vigasztalást keresünk a kereszténységben. A keresztténység nemcsak erre való. Hanem arra, hogy előre látva az alternatívákat, segítsen a nehezebb utat választani. mert a nehezebb utat járva találunk igazi kihívásokra, ott feszírjük meg minden erőnket, és ezeken célba érve lehetünk igazán boldogok. Sokat beszél erről Krisztus: merjük a szűk utat választani!"

(Papp Miklós görögkatolikus áldozópap, 2018)

„Az isteni gondviselés kiváltó kegyelme az, ha egy nemzetet a változó idők minden veszedelmei közepette megőriz; de az emberek föladata azt fönntartani, a nép anyagi- és szellemi erejét edzeni, nemesíteni, erényeit, tehetségeit kifejleszteni s így az emberiség végcéljához vezérelni."

(Romanecz Aladár görögkatolikus áldozópap, 1907)

„Sírban lévők vagyunk mi is, akik a bűn szakadékaiba estünk, és sírban lévők a körülöttünk hitetlenségben vagy látszatkereszténységben élő embertársaink is. Krisztus életet ajándékozott, de tudnotok kell: aki nem böjtöl, nem húsvétol igazán. Aki nem jár templomba, nem készül a mennyországba sem. Aki a gyermekét nem tudja hitre nevelni, a maga hitében is sántikál. Aki pászkát nem szenteltet, az életét sem szenteli istennek. Aki az anyagiakat fontosabbnak tartja hiténél, Júdáshoz hasonlít. Aki nem gyón rendszeresen, kegyelem nélkül éri a halál."

(Mosolygó Marcell görögkatolikus áldozópap, 2018)

„Ami testben a lélek, az a kereszténység a világban. vagy ha úgy tetszik, az Egyház bizonyos szempontból nem más, mint a világ lelkiismerete. Nagy-nagy határozottsággal, de még nagyobb szeretettel kell tennie azt, hiszen »ha a trombita bizonytalan hangot hallat, ugyan ki indul csatába?« Akkor is, ha ez néha kellemetlen vagy kényelmetlen. Akkor is, ha ez néha rosszul esik. Nem kell megköszönni. csupán elfogadni."

(Szabó Tamás görögkatolikus áldozópap, 2016)

„Az Istenbe vetett hit erősebb az istentagadó ideológiánál, mert a szovjet rendszer, a kommunizmus már nincs sehol, a kereszténység pedig még mindig él, létezik."

(Matl Péter kárpátaljai szobrászművész, 2021)

„A templom felé tartani sok mindent jelent, mivel a templom több mint a képek műcsarnoka, a hangok koncertterme, és az emberek találkozóhelye. Az Isten Háza a reményt, a boldogságot, magát a földön elérhető élet teljességét akarja nyújtani a feléje tartóknak. Máriapócsra jönni ezen dolgok teljessége. Aki örömét, szomorúságát, vágyát, vagy élete nehezen érthető fonákságát az értünk könnyező Istenszülő templomába hozza, az már érzi ezt a boldogságot. […] Az itt megkapott remény, az átélt vigasztalás, a Jó isten végtelen tervének értelmességébe vetett bizalom megtapasztalása, a Pócsi Szűzanyánál új értelmet ad életünknek, élhetőbb fényt kapnak a köznapjaink."

(Kapin István görögkatolikus áldozópap, 2015)

„Egy keleti rítusú Szent Liturgián mindennek megvan a maga helye, szerepe. Úgy a templomnak, mint a liturgia részeinek. Akárhova megyek, egy görögkatolikus Szent Liturgia mindig ugyanolyan. Ebbe csöppentem bele, és ahogy teltek az évek, egyre biztosabb voltam benne, hogy ez az, amire szükségem van. Egy szertartás nem a személyiség, az egyén helyszíne, hanem szolgálat, égi tükör, ami a mennyet hivatott tükrözni, fölfelé emel; nem pedig földi tükör, ami lefelé húz, és avval van elfoglalva, ami idelent történik."

(Kisléghi Nagy Ádám Kossuth-díjas magyar festőművész, 2015)

„Egy kultúrközösséget és annak minőségét alapvetően határozza meg, mennyire van tisztában gyökereivel, múltjával, mennyire vannak rendben az alapok. 2023-ra a magyar görögkatolikus identitást meghatározó fő kérdéseket szeretnénk tisztázni és az alapokat rendbe rakni. Az a célunk, hogy létrejöjjön egy hiteles, tényeken alapuló »történet«, melyet minden magyar görögkatolikus a sajátjaként mondhat el, amikor megkérdezik: és te ki vagy? Kik azok a magyar görögkatolikusok?"

(Véghseő Tamás görögkatolikus áldozópap, teológiai tanár, 2019)

„Valóban feltámadt! – És a feltámadás számunkra, földön küzdő emberek számára azt jelenti, hogy helyreáll bennünk az élet. Mert a bűnei által Istentől elszakadt ember olyanná válik, legalábbis lelkileg, mint a halott. Megvannak az életfunkciói, de az az élet, amit Isten adott, amit az ő jelenléte boldoggá tett, az elveszett. Így vész el hétköznapi kemény küzdelmeink során belőlünk is az élet öröme. Jézus egyebek között azért is jött utánunk ide a Földre, hogy újra hozzáférhetővé tegye az elveszített életet. Ő maga mondta, többször: »Én vagyok a feltámadás és az élet.« Aki Jézussal a hit által kapcsolatba kerül, abba beleárad Jézus isteni élete, és az ilyen – addig halott – ember megelevenedik, feltámad. Megelevenedő emberi életed által kell tapasztalnod húsvét napjaiban a tényt: Krisztus feltámadt!"

(Kruppa Levente görögkatolikus áldozópap, 2021)

„Egy parasztházon álló mondás így szólt: Tegyünk mindent Isten kezébe! Hagyjunk mindent az Isten kezében! Vegyünk mindent az Isten kezéből! Ezen szavak sugallják önmagunk átadását Istennek, mely után a jó szándékon és akaraton az Ő áldása lesz. Mindenkit küldtek valamiért ide a Földre. Életünk egyik legnagyobb pillanata, amikor rájövünk, küldetésünk, felelősségünk van. Lelkünkért, családunkért, egyházunkért. Előttünk az út, amely ezekkel az elhatározásokkal csak sikeres lehet."

(Jármi Zoltán görögkatolikus áldozópap, 2013)

„Föltámadt Krisztus! Ki tudja, hányszor hangzik el ebben az ünnepkörben. Nem lehet eleget mondani. Ha eleget mondjuk, ha elég hangosan mondjuk, ha hittel mondjuk, átjárja szívünket, házunkat, egyházunkat, hazánkat, nemzetünket. Amikor elég hit volt a magyar emberben, akkor vallásos népszokások alakultak ki, így például a húsvéti locsolkodás, mely a feltámadás örömteli hirdetése. A régi locsolóversekből ki nem maradhatott a feltámadás dicsőítése. Sőt, ez volt a lényege. […] Krisztus szeretete a mi szeretetünk forrása. A kereszt a megbocsátásunk alapja, a feltámadás a reményünk horgonya. Ha hittel és sokszor mondjuk, énekeljük a feltámadás örömét, kevesebb lesz a ráncainkból, szebbek leszünk, nemcsak külsőleg, hanem lelkünkben is."

(Polgári László görögkatolikus áldozópap, 2021)

„A keleti egyház szertartásai az egyház hitének húsvéti »örömhírét« közvetítik. Az imádságok során az embert bevonva a tér és idő is megszentelődik, miközben kirajzolódik előttünk Isten (mint az, akiben hiszünk, és akiben hinnünk kell) a maga teljességében, a Krisztus által végbevitt üdvözítő tette alapján. A napi istentiszteleti kör megismétli az egész üdvtörténetet, a teremtéstől kezdődően egész a Krisztussal való végső egyesülésig. […] Az új nap kezdetén áll az alkonyati szolgálat, mely a világ kezdetétől vezet bennünket Krisztus megjelenéséig."

(Kanyó Árpád görögkatolikus áldozópap, 2013)

„Bárki tehát, ki szertartásainkat beható-an tanulmányozza, be fogja látni, hogy a Szentírás eme szavai: »Szent és üdvösséges dolog a halottakért imádkozni, hogy bűneiktől felodoztassanak«, egyházunkban erős visszhangra találtak. Bizonyítja ezt azon körülmény, hogy szerkönyveinkben igen sok könyörgés, ténykedés és szertartás van a halottakért. De ezeken kívül még egyes meghatározott napok is vannak, amelyeket nálunk a holtak megemlékezésére és lelki javára szentelnek. és pedig vannak olyanok, melyeket egyesek magok választanak ki és azokon végeztetik halottaikért az officiumokat és vannak olyan napok is, melyeket maga az egyház választ ki halottainak lelki üdvére."

(Kiss Andor görögkatolikus esperes-lelkész, 1930)

„Önazonosságuk megfogalmazásakor a magyar görögkatolikusok az államalapítás és a kereszténység felvételének koráig tekintettek vissza. Örököseiként határozták meg magukat annak a bizánci keresztény jelenlétnek, mely a 10. századtól kezdődően kimutatható a magyar nemzet történetében. A bizánci hittérítés és a keleti szertartású kolostorok jelentősége fokozatosan ugyan háttérbe szorult, de a bizánci kereszténység Árpád-kori jelenléte a későbbi korok magyar görögkatolikusai számára alapvető identifikációs tényezővé vált. A 19-20. században önazonosságuk elfogadtatásáért küzdő őseinknek ezt a fontos üzenetet közvetítette: magyarság és bizánci szertartású kereszténység nem egymást kizáró fogalmak."

(Véghseő Tamás görögkatolikus áldozópap, teológiai tanár, 2015)

„Nekünk, görögkatolikusoknak különös hivatásunk is az egység munkálása. Ezt elsősorban a belső egységgel szolgálhatjuk. Összeköt bennünket a közös rítus, őseink gyönyörű hagyománya, az együtt hordozott történelem. Huszonegyedik századi, egyre inkább elgyökértelenedő világunkban éppen ez az újszerű, ez a friss erővel bíró, hogy merjük fölfedezni, megélni, mai élettel megtölteni az őseinktől ránk hagyott hitéletet. […] Találjunk egységre életünkben a teológiával, a liturgiával és a lelkiséggel; találjunk egységre őseinkkel, akik a legnagyobb kincsünket, a hitet hagyományozták ránk; találjunk egységre honfitársainkkal, akiket éppen sajátos karizmáinkkal gazdagíthatunk; találjunk egységre egymással, Magyarországon élő sokféle gondolkodású katolikus hittestvérünkkel; találjunk egységre más felekezetűekkel […]; találjunk egységre keleti keresztény testvéreinkkel […] Eggyé kell válni velük! Hiszen éppen ezért imádkozott Jézus: »Hogy mindnyájan eggyé legyenek!« (Jn 17,21)."

(Kocsis Fülöp hajdúdorogi érsek-metropolita, 2015)

„Isten kifürkészhetetlen gondviselése minket megkímélt attól a megpróbáltatástól, amelyen kárpátaljai testvéreinknek át kellett esni. Hatalmas az Isten, aki nekik erőt adott a szenvedésben és a tanúságtételben. […] A kárpátaljai testvérek megsegítése most igen fontos feladat. Egyházi életük és berendezkedésük szinte a semmiből indul. […] Kárpátaljai testvéreink szabadságának és egyházi életük fejlődésének ügyét paptestvéreim és híveim állandó imádságába ajánlom. Kérjük az Istent, hogy nekik és a környező országokban élő görög katolikus testvéreinknek elérkezzék az az idő, amikor teljes szabadsággal élhetik életüket. Kárpátaljai görög katolikus testvéreink most kezdődő szabadsága számunkra is a legszebb karácsonyi ajándék, hiszen az ő sorsukból mi is újra megértjük: Velünk az Isten!”

(A Hajdúdorogi Egyházmegye és a Miskolci Exarchátus körlevele, 1989)

„Nincs a világon még egy olyan látványos sereg, mint az egyház szentjeinek serege. Gyermektől az aggastyánig, koldustól a császárig, mindenféle ember megtalálható benne. Így is van ez rendjén. Mert szent az, aki nagyon szereti Istent, megtartja parancsait és neki él, és aki kimagasló fokon gyakorol valamely erényt. Ezt pedig mindenki meg tudja tenni Isten kegyelméből. A gyermek, a felnőtt, a szegény és gazdag, mind szeretheti Istent, és mindnyájan szolgálhatnak neki. Ezért mindenki szentté lehet, mert senki sincs kizárva abból, hogy szeresse Istent és szolgáljon neki.”

(Ivancsó István görögkatolikus áldozópap, teológiai tanár, 2021)

„A kereszt titkában az isteni és az emberi találkozik egymással. Gyönyörű jelkép, a vízszintes és a függőleges, a szeretet kétféle irányulása. Szeretet embertársaink felé, szeretet Isten felé, és viszont. A kereszt valóban találkozás, amelynek a középpontja maga Krisztus, aki Isten és ember is. Mindez benne tökéletesen beteljesedik. Bármennyire szeretnénk elfelejteni, ő figyelmeztet bennünket, hogy életünkben mindannyian keresztet hordozunk. Ezért kell folyamatosan készenlétben, és nem a felszínen, másokat és önmagunkat becsapva élnünk, hogy bármikor jön az óra, mindig el tudjunk számolni cselekedeteinkkel. A kereszt mindig időszerű, mindig abban a helyzetben üzenet, amelyben élünk. És mindenkor szembesít azzal, hogy a Nagypéntekben ott ragyog a Húsvét fénye."

(Tóth András görögkatolikus áldozópap, 2007)

„A jel mindig rendkívüli, más mint a megszokott. Megrendíti az embert, gondolkodásra készteti és irányítja. Ilyen figyelmeztetés számunkra Mária könnyezése, hogy félretéve hétköznapi gondjainkat megálljunk egy pillanatra lelkünket ápolni. Megálljunk és kezdjünk el gondolkodni: észrevettük-e azokat a jeleket, melyekkel megmutatta nekünk világias gondolkodásba süllyedő életünket? Észrevettük-e az alkalmakat, amelyekkel javíthattuk volna egyre romló emberi természetünket? […] Onnan lehet felismerni, hogy keresztények vagytok, hogy minden szavatok a szeretet jelét hordozza. Felismerhető a tekintetből, a mosolyból, sőt még a jó szándékkal elhangzott kritikából is. Felismerhetővé kell válnunk ebben a világban, hogy a jóság ne pusztán elmélet, hanem hétköznapi valóság legyen közöttünk. Ne higgyük azt, hogy Isten helyettünk lesz jó! Értünk igen, de helyettünk nem."

(Damjanovics József görögkatolikus esperes, 2015)

„Igen is, Szerelmeseim, én szív szerént szeretettel akarlak és Isten segítségével foglak titeket kormányozni, s igyekvendem minden tehetségem- és erőmből megtenni mindent a szellemi és anyagi jólét előmozdítására, az erkölcsiség, vallásosság és hitélet felvirágoztatására; mert erős hitem az, mikép mindnyájan, e hőn kedvelt hazának gyermekei, csak is így lehetünk boldogok és szerencsések. […] Végtére, mennyei Atyám, az édes Jézus érdemei által küldd le áldásodat én rám érdemetlen szolgádra, mert íme eljött az óra, hogy megkezdjem a munkát, melyet rám bíztál. Miért is szent nevedben megvetem hálómat leborulva esdvén: szenteld meg híveim boldogítására irányzott törekvéseimet, és adj sikert nehéz munkámnak, melyet megkezdek az Atyának és Fiúnak és Szentlélek Istennek nevében, Ámen."

(Pankovics István munkácsi megyéspüspök, 1867)

„Nehéz történelmi időket élünk. Isten új válaszok megfogalmazására szólít fel minket. »A Lélek ott fúj, ahol akar.« […] Hallod-e a szél zúgását? Kész vagy-e észrevenni a tüzet, melyet benned is gyújtani akar a Lélek? Benned van-e a halászok egyszerű alázata, mely képessé tesz a Lélek érintésének felfogására; Isten minden emberi bölcsességet fölülmúló »oktalanságának« csendes elfogadására? A Szentlélek erejében szólít meg a győzedelmes Krisztus: »Jöjj, kövess engem!« Telt kalászként, fejedet meghajtva, bölcsességet kereső, bölcsességre vágyó társam az úton: ismert fel, indulj, menj igazi célod felé!"

(Verdes Miklós görögkatolikus áldozópap, 1990)

„A kereszt alatt ott állt a szeretett tanítvány, János, és a Fájdalmas Anya, Mária. Most itt áll a feldíszített kereszt a templomban, s mellette a Kép. Már nem a fájdalom és gyász gondolatát hozza elénk ez a kettősség, hanem a győzelmet, a dicsőséget. Azt hiszem, hogy sok-sok éven át fogunk, fognak sokan visszaemlékezni erre az alkalomra, amikor nem mi mentünk el – gyalog, autóval, busszal; egyedül, családdal, közösséggel vagy bárhogyan – Pócsra, hogy köszöntsük a Pócsi Templom Csillagát, hanem Ő jött el közénk."

(Ivancsó Sándor görögkatolikus áldozópap a máriapócsi kegykép nyírcsaholyi megérkezésekor, 2015)

„Ne feledjétek el azonban, hogy az halhat meg csak bátran, kit előbb a kegyelem erőssé tett. A kegyelem a halálfélelemnek egyedüli ellenmérge. Igyekezzetek megszerezni és megőrizni ez isteni talizmányt, és ne tartsatok aztán mitsem a meghalás félelme, szenvedési, s veszélyeitől. Küzdjetek a bűn minden kísértései ellen; a bűn is halál, s pedig vészesebb még a test halálánál, mert ez utóbbi a lelki halál zsoldjában áll. A bűnös kettős halállal múlik ki, az igazak ellenben csak átszenderülnek, hogy egykor örök életre ébredjenek."

(Részlet a Popovics Bazil munkácsi megyéspüspök temetésén elhangzott beszédből, 1864)

„A szeretet mindenütt, minden körülmények között, minden álláspontón legbiztosb vezetője, irányadója s kísérője tetteinknek, mert félelmet nem ismervén, minden, a legnagyobb nehézséggel is szembeszáll. A szeretet int, buzdít minket arra, hogy mindenek előtt minmagunkat jól megvizsgálván, még mielőtt másokéit észrevennők, tulajdon hibáinkat javítani, az erény és erkölcsiség útján járni, a valódi hitélet és vallásosság szövétnekét kebleinkben fölélesztení s ezzel másoknak utánzás- és követésül jó példát adni teljes erőnkből igyekezzünk."

(Pankovics István munkácsi megyéspüspök, 1867)

„A felszenteltetés alkalmával letett fogadalmamhoz képest kötelességemnek ismerem: az Úr Jézus Krisztus által a Földre hozott mennyei tant őrizni és hirdetni, hogy folyton erősítselek titeket a keresztény katholikus hitben; feladatom, hogy nemcsak szóval, hanem tettel is kövessem az anyaszentegyház intézkedéseit és a dicső szent atyák példáját; kell, hogy atyai szeretettel viseltessem mindnyájatok, főkép az árvák és elhagyottak iránt. Teljesen átérzem ezen evangeliumi iga súlyát, mert látom az akadályokat is, melyek híveimnek vallás- és erkölcsi életét nyugtalanítják és akadályozzák. Azonban tudatában vagyok annak is, hogy küzdelem nélkül nincs győzelem. […] E küzdelemben pedig bátor vezéretek akarok lenni s nem ijedek meg a reám váró sok munka nehézségeitől, mert bízom a mi édes Üdvözítőnk hatalmas oltalmában… "

(Papp Antal munkácsi megyéspüspök, 1912)

„Nem lehet felednünk a múltat. Előtör az a koporsóból is és eget kér. Jóban és rosszban egyek voltunk a magyarsággal s a jövőben is egyek akarunk lenni. A fundamentum lerakva, épületet is raktunk rája, tetőt is. Ez a ház a miénk: a magyar haza. Szent annak minden köve. Kezünk munkája benne. Megbecsüljük azt. A múltunk és a jövőnk van benne. Életünk, boldogságunk. Földi és mennyei. Mert a magyar haza nemcsak kenyeret ad nekünk, de itt munkálkodunk a jövő hazánkért, az égi hazáért, és hogy sikeresen munkálkodhatunk, magyar hazánknak, a keresztényi, szentistváni Magyarországnak köszönhetjük. A magyar haza jelenti a keresztény erkölcsöt, a keresztény szellemet, a vallást, a jövő boldogságot. Mindent. A magyar haza jelenti számunkra a földet és a mennyet."

(Mondy Miklós görögkatolikus áldozópap, 1942)

„A szeretet megszüli a bizalom- és vonzalmat Istentől rendelt elöljáróink iránt, és egész életünk folytán hiven serkent arra, hogy fejedelmünknek hűséges alattvalói, hazánknak, azon szeretett hazának, mely ápol és eltakar, hű fiai legyünk; de egyszersmind buzdít minket arra is, hogy főpásztorunknak minden szavait parancs gyanánt fogadni, őt teljes erőnkből nehéz feladata- s működéseiben támogatni s neki örömmel engedelmeskedni édes kötelességünknek tartsuk, meglevén teljesen győződve, mikép minden tettei s intézkedései csakis ezen a túlvilágoni boldogításunk eszközlésére vannak és lesznek irányozva."

(Pankovics István munkácsi megyéspüspök, 1867)

„Nincs régibb és örökletesebb érzése a világnak a szeretetnél. Az emberrel született a világra, végig kíséri az életen és belenyúlik az örökkévalóságba. Kapocs az Ég és föld között. […] Vele és általa lesz az ember emberré. Axióma, hogy ember szeretet nélkül nem élhet meg, valamint szeretet ember nélkül el sem képzelhető. Ez teszi a társadalmat vonzóvá, a családot boldoggá, az embert synpatikussá. Ez ad a szépnek kellemet, a jónak csillogást, a szenvedőnek türelmet, mellyel viseli a reá rakott nehéz keresztet. Létalapja az életnek, alapköve a házassági frigynek, lelke a barátságnak. Erős alap, mely az élet minden viszontagságának, minden viharának bátran szemébe néz és a biztos győzelem reményével viszi a küzdelmet. […] Ez tölti be az életet tartalommal, ez teszi azt céltudatossá, mely nélkül unottá, beteggé válik a lélek és szánalmas annak minden működése. Ezért lesz a szeretettel felruházott ember a Teremtő örök dicső szép alkotása és ezért lesz hideg tömbbé a szeretettől megrabolt ember. Szeretet a lelke, az élete az életnek.”

(Görög Katholikus Szemle, 1911)

„Mikor mi magyar görögkatolikusok a trianoni gyászos temetésnél szívünkben mélységes fájdalmunkkal álltunk, s véres könnyeinket rásírtuk a trianoni sírkeresztre, elsírtuk külön könnyeinket azokért a hittestvérekért is, akik tőlünk elszakítva a szomorú rabságba indultak csak azért, mert az ezeréves magyar nemzeti szent eszmékhez, melyekért Vasvári Pál, Jaczkovits Mihály, Slepkovszky János, Csath Sándor s annyi névtelen hittestvérünk vértanúhalált szenvedett, hűek maradtak. A szomorú trianoni temetés után elszakított hittestvéreink megkezdték a rabság szenvedéseit, mi pedig árván maradt s megfogyatkozott, de szabad magyarok sírva tallóztunk e megcsonkított hazában.”

(Mikulich Károly, a Görögkatolikus Szemle felelős szerkesztője, 1929)

„A keleti rítus felfogásában a szentségek sohasem értelmezhetők összefüggéseikből kiragadva. A keleti liturgiát áthatja az üdvtörténeti gondolkodás, az égi liturgiát jelenítjük meg (kik a kerubokat titkosan ábrázoljuk). Az utolsó vacsorára emlékezünk, de a szentmise egyes részei végig vezetnek bennünket Jézus értünk vállalt áldozatában, a tanító Jézustól virágvasárnapi bevonulás- utolsó vacsora- nagypénteki szenvedéséig, haláláig a sírba tételig és feltámadásig."

(Cselényi István Gábor görögkatolikus áldozópap, teológiai tanár, 2007)

„A hó hull… s az egyszerű ruthén emberek lámpással kezeikben, áhítatos arcokkal mennek egy domb felé, melyen lágyan bong egy kis harang, egyetlen kincsük, kicsi fatemplomuk tornyában. Egyetlen kincsük! Ezt nem veheti el tőlük az adó, a hitelező… az uzsora. Ez az övék… a lelkeiké. Ezért drága."

(Görög Katholikus Szemle, 1911)

„A magyar görögkatolikusság intelligenciája az északkeleti Felvidék és a hozzá kapcsolódó Alföld népeinek, a magyarnak és a rutén gens fidelissimanak két alma matere keblén, Ungváron és Eperjesen szívta magába a Rákóczi-Kossuth-szellemű hazafiasságnak édesanyatejét, amely éppúgy, mint Egészmagyarország kultúrájának többi északkeleti végvárában, Máramarosszigeten, Beregszászon, Kassán vagy Munkácson, testvéri közösségbe tudta olvasztani a két nép intelligenciájának, polgári társadalmának tagjait. […] Ez a családi vérközösség, az egy földanyának egy édesteje tudta a közös vallás rutén nyelvű imáiban is egybefogni az uzsoki pásztort a beregi magyarral."

(Bilkei Endre, 1929)

„Testvérek, ha hisszük, hogy Jézus az Istentől megígért Messiás, akkor ennek erejében birtokoljuk az életet. Ezzel ellentétben a földi életet kifejezetten nem birtokoljuk, hiszen mindannyian a halandóság köntösét viseljük, ám a Jézus nevében való hit által maga Isten ruházza át ránk az ő életének birtoklását. E részesedés által birtokolhatjuk azt, ami egyedül Istené, aki mindeközben egyenrangúvá tesz önmagával, s aki felmagasztalva minket kitüntetett helyzetbe hoz. Így, a halál árnyékában zajló földi élet éles kontrasztjában már felsejlik, hogy mindenféle földi birtoklás és tulajdonlás csupán, de mégis Isten pedagógiai akarata szerint, előképe az élet ezen új típusú, hitbeni birtoklásának, ami azonban a legvalódibb magántulajdon, mert az egyedülállóan személyes."

(Urbán Evariszt görögkatolikus áldozópap, 2020)

„A keresztény egyház első napjaitól kezdve kultiválta a zenét. […] Az első egyház magasztos dallamai csodákat műveltek, az egyházba terelték a pogányokat, azok lelkét, erkölcsét megszelídítették. Ezzel vigasztalták és buzdították egymást a nagy üldözések korában, és mikor az egyház felszabadult, három világrész visszhangozta a keleti és nyugati egyház örömdalait, Istent dicsőítő hymnuszait, amelyeknek halhatatlan szerzői nem kisebb emberek, mint Nagy Szent Bazil, Aranyszájú Szent János, Nazianzi Szent Gergely, Szent Efrém, Szent Ambrus, Szent Damazus és még sok-sok hallhatatlan nevű szent férfiú, mindmegannyi költő, akik saját szövegükre szerzett eredeti dallamaikra lankadatlan szorgalommal tanították be híveiket, amely hymnuszok és énekek legnagyobbrészt ma is a görög és latin egyház törvényesen megállapított és még mindig használatban lévő énekei.”

(Boksay János görögkatolikus áldozópap, zeneszerző, 1911)

„Eltekintve a keleti szertartásnak kelet pompa iránti érzékéből fakadt esztétikus és harmonikus formáitól, melyek az istentisztelet méltóságát és fönségét oly méltóan érzékeltetik, ennek a szertartásnak eszmei, dogmatikus tartalma oly gazdag, hogy a katolikus hagyomány valóságos kincsesbányája még napjainkban is. Ennek a szertartásnak formai és tartalmi részét azok a szentatyák alakították ki, akik nemcsak az apostoli hagyományokhoz való közvetlen közelségük, hanem a Szentlélek által megvilágosított értelmük és tudományuk révén is a krisztusi hit és hagyomány legautentikusabb tanúiként szerepelnek az egyetemes Egyházban, éspedig nemcsak tudományos irataikban, hanem éppúgy liturgikus alkotásaikban is. […] Szent Atanáztól kezdve Szent Bazil, Aranyszájú Szent János, Damaszkusi Szent János nemcsak tudományos irataikban, hanem főleg liturgikus alkotásaikban tettek tanúságot a krisztusi hitletétemény tartalma mellett.”

(Dudás Miklós hajdúdorogi megyéspüspök, 1943)

„Akinek nem kedves a magyar haza, a fölszabadulás, az vagy bolond, vagy gonosz. Bolond, mert nem tudja, hogy mi a jó. Gonosz, mert egyháza, vallása, hazája ellen tör. Megmaradt egyházmegyénk épségben visszatért az elszakított rész, megszűnt a cseh [...] atheizmus, kommunizmus, fölvirradt a kereszténységünk."

(Sztojka Sándor munkácsi megyéspüspök, 1939)

„Az emberi lélek belseje egyedül a mindentudó Szellem előtt, mely a léleknek létet adott, áll teljes leplezetlenségében. Szerencsére azonban az ember lelkét egy kém kiséri; a test a lélek kéme, mely őt folytonosan elárulja. Ha a szavak néha rászednek is, az arczvonások, s még inkább a tettek mindig hangosan beszélik el, mit a lélek elhallgat vagy eltitkol."

(Részlet a Popovics Bazil munkácsi megyéspüspök temetésén elhangzott beszédből, 1864)

„Hiszen mindannyian nagyon jól tudjuk, hogy amióta a Szűzanya csodálatos könnyezése és egyéb csodás gyógyításai által Máriapócsot kegyhelyévé választotta, és onnan anyai bőkezűséggel osztogatja lelki és testi kegyelemkincseit, azóta a máriapócsi kegyhely és kegytemplom a tiszántúli, sőt még távolabbi katolikus hívek hitéletének központja és melegágya. Hogy az elmúlt 250 esztendő annyi borzalmas vihara nem sepert el és nem semmisített meg bennünket, azt Isten irgalma után a könnyező pócsi Szűzanyának köszönhetjük. Két és fél évszázadon át Tiszántúl népe itt erősödött meg hitében, amikor évről-évre a legtávolabbi falvakból is elzarándokolt a pócsi Szűzanyához. Itt tisztult meg lelke az irgalom és kegyelem szent fürdőjében, de testi bajaiban és szenvedéseiben is itt keresett és talált enyhítő írt és gyógyulást. […] Érthető tehát, ha a nyári búcsúk idején, a Kárpátok ormától le az aranykalászt ringató magyar rónáig, megmozdult szinte minden város és falu és díszes zászlók, vagy kicsi keresztek után elindultak a zarándokok ezrei és tízezrei a máriapócsi könnyező Szűzanyához.”

(Dudás Miklós hajdúdorogi megyéspüspök, 1943)

„… Örökített örökségük, talán a Bulcsu és Gyula vezérektől való, akik Erdélybe a görögkatolikus hitet hozták. Szívjóságuk lelkesedni tudásuk, bizonyosan atavisztikus, éppen a Carlottától, Szent István király édesanyjától való, aki maga görögkatolikus volt. Vallom, hogy éppen ma, amikor görögkatolikus testvéreinket ősi jogaikból, hitükből forgatja ki az idegenek; Erdélyben a románok toleranciát nem ismerő sovinizmusa, – fogjuk meg erősen a kezüket, akarattal, lelkünknek minden melegével, szeretetével. Vállvetve küzdve együtt, mint egykoron az Északi Kárpátok peremvidékén.”

(Szakáts Istvánné,
Képes Magyar Világhiradó, 1976)

„Tisztában vagyok azzal, hogy a hármas hatalom: a hitnek megőrzése, a szentség közlése és a szentségben mindvégig megtartás, valamint a kormányzás hatalmas felelőssége milyen roppant feladatot ró reám. Az Úr népemhez küld, Isten népéhez, aki ezredéves hagyománya szerint Bizánc liturgiájában, de az Anyaszentegyház egy és oszthatatlan hitében, a kenyértörés szentségének egy valóságában és törvényességében éli életét. Itt fogadom az Úr színe előtt, hogy ezt a népet hitében elmélyíteni, hitét és hitvallását az élet minden napjában az életre alkalmazni tanítom és példámmal akarok elől járni."

(Timkó Imre hajdúdorogi megyéspüspök, 1975)

„Istenünk, te Boldog Romzsa Tódor püspököt és vértanút többnemzetiségű híveid lelkipásztorává tetted. Segíts, hogy megalkuvás nélküli tanúságtételének és életáldozatának példáját keresztény életünkben mi is hűségesen kövessük. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön-örökké. Ámen."

„A keleti szertartás szervesen hozzátartozik az ezeréves magyar katolicizmus lelki arculatához. Első szent királyunk bölcsője felett Gyula vezér lányának, Sarolta nagyasszonynak személyében a görög szertartású katolicizmus dalolta a bölcsődalt. Ugyanazokba a magyar lelkekbe a keleti és nyugati hithirdetők együtt vésték bele a katolicizmus vonásait, ki-ki a maga stílusa szerint. Nyugati és keleti stílusban, de az egy krisztusi arculatot vésték rá ugyanazon magyar lelkekre a nyugati és keleti misszionáriusok. A magyar katolicizmus arculatán tehát ezer éven át a nyugati és keleti vonások a legtökéletesebb harmóniában olvadtak össze és legszebben tükrözték vissza annak katolicitását, egyetemességét. Ezekből a nyugati és keleti stílusban, de egy krisztusi képmásra cizellált magyar lelkekből épült a magyar katolicizmus ezeréves dómja."

(Dudás Miklós hajdúdorogi megyéspüspök, 1943)

„Ha csak Pankovits Istvánra, Pásztélyi Kovács Jánosra… és dr. Firczák Gyula v. b. t. t. működésére emlékezünk, ez már magában véve is szinte predesztinálta a következő püspök személyében a magyar szellemet, a ruthén nép iránti meleg szeretetet és mindazt, ami a magyar államszemléhez való ragaszkodást jelent. És Papp Antal püspök ezt a szellemet, ezt a mély, vallásos érzést és ezt a magyar politikát képviselte erőteljesen, mártírsága árán is."

(Legeza Pál, Pesti Hírlap, 1926)

„… a Román Népköztársaság alkotmánya, mind pedig az új vallásügyi törvény kifejezetten hangsúlyozza az állampolgároknak a lelkiismereti és a vallásszabadsághoz való jogát. E törvények szerint az állampolgároknak joguk van, hogy vallási meggyőződésüket szabadon kövessék és gyakorolják […] Ha tehát bárki felelőtlenül vallásotok elhagyására szólítana fel, ezen törvényekre való hivatkozással utasítsátok vissza. Nehéz helyzetben lévő görög katolikus testvéreinknek pedig legyetek tehetségetek, szerint segítségükre. Vállaljuk velük a testvéri szolidaritást, imádkozzunk érettük; templomainkat készséggel bocsátjuk rendelkezésükre, mert lelkünk mélyéből el kell ítélnünk a legszentebb emberi jognak, a vallásszabadságnak ezt a megsértését. […] Hitvalló ősök utódai vagyunk, a megpróbáltatások útját sokszor jártuk, de templomunkat, hitünket, törvényeinket és jogainkat minden cselvetéssel szemben megvédelmeztük. Isten velünk volt, velünk, lesz és átsegít a mostani időkön is.”

(Márton Áron gyulafehérvári megyéspüspök, 1948)

„Az apostoloknak útját követted tisztességgel, Tódor fölszentelt vértanú, és megóvtad Krisztus nyáját mint jó pásztor, lelkedet adva érte. Az istentelenek pedig megöltek téged, és te sebekkel fölékesítve mentél be az örök dicsőségbe, hol megkoszorúzott az Isten Báránya. Imádd őt a mi lelkünkért!”

(Boldog Romzsa Tódor fölszentelt vértanú ünnepi tropárja)

„Minden magyar görögkatolikus lélekre szinte mágneses vonzóerőt gyakorol Máriapócs s mindnyájunknak nagy-nagy ünnepe, ha oda elzarándokolhatunk. A nyíri buckák fölött messzire integető tornyok hívják-hívogatják a zarándokok ezreit s az ikonosztázion közepén a könnyező kegykép sugározza felénk a Boldogságos Szűz édesanyai szeretetét, felszárítva szenvedéseink és fájdalmaink könnyeit. E kegykép előtt kerestek és találtak vigaszt nagyatyáink, s ide fognak elzarándokolni unokáink is."

(Görögkatolikus Szemle, 1943)

„Mint a virág kívánja a Napot, úgy szeretted te is az igazság Napját, Krisztus Istent. Mint buzgó főpap, a Kárpátok földjét tisztes bölcsességre tanítottad, és mélyen alázatos életet éltél. A hit sziklájaként elzártad az istentelenek útját, és te, értékes gyöngyszem, a halálig türelmes voltál. Ma megrendülten kiáltunk hozzád, tisztelve téged, Tódor fölszentelt vértanú, imádkozz értünk, bűnösökért, az Irgalmas trónja előtt!"

(Boldog Romzsa Tódor fölszentelt vértanú ünnepi kontákja)

Elmúlt már húsz év
Krisztus vérével elárasztván…
Te Vele együtt felfeszítetted
Magadat a keresztfára,
Azért tetted, hogy részesülhessél az áldozatból
Ami Krisztus sebeiből fakad.
Fejeden ott a korona –
Ez a püspök sorsa!
És a gyűrű – mint egy
vércsepp a kézen.
Fénylik és ragyog a kehely,
Kívülről arany. –
Benne viszont a mi Krisztusunk vére van,
És az elmúlt nehéz napok.
Megyéspüspöknek lenni – Te tudod:
Annyit jelent, mint cipelni
A nehéz keresztet.
És inni a keserű kehelyből,
És virítani a gyomok között!

(Lyavinecz János görögkatolikus áldozópap verse Gojdics Pál eperjesi megyéspüspöknek, 1947, részlet)

„Neveljük, tanítsuk az embert arra a szeretetre, amely a világ Megváltójának szívéből sugárzik felénk. Ez a szeretet az a közös társadalmi vagyon, a melyből minden ember békét, nyugodalmat meríthet. Ez a szeretet az, mely Istenhez vezetve minket, eltalálja az utat embertársunk szívéhez; ez a szeretet az, mely az eszmék tömkelegében helyesen irányítja elménket; ez a szeretet az, mely értelmi erőink céltudatos működését biztosítja."

(Dudinszky István görögkatolikus áldozópap, 1910)

„Már gyermekkorodtól megszeretted Krisztust, az örök Igét. Vágyódtál neki szolgálni csendben és egyszerű szívvel. De a Leghatalmasabb jobbja a püspöki székre választott ki téged, és a nép rendíthetetlen pásztorává állított. Feláldoztad magad Istennek, mint teljes áldozat, a hit és az Egyház egységéért. Atya, püspök és vértanú Pál, kérjed Krisztus Istent, hogy üdvözítse a mi lelkünket!”

(Boldog Gojdics Pál fölszentelt vértanú ünnepi tropárja)

„Valamennyiünk, az egész magyar katolikus társadalom közös érdeke, hogy tanulóifjúságunk ne csak megfelelő tudományos és szakmabeli kiképzést nyerjen az iskolában, hanem erkölcsi életük fejlődése, világnézetük és jellemük alakulása is biztosítva legyen, mégpedig a katolikus hit és erkölcs szellemében. Hiszen egyáltalán nem lehet közömbös számunkra, hogy kik veszik kezükbe nemzetünk és társadalmunk, városaink és falvaink irányítását és milyen szellemben nevelkednek a jövő katolikus vezetők, hivatalnokok, ügyvédek, orvosok stb. Általános katolikus és magyar, egyházi és nemzeti érdek, hogy legyenek megfelelő katolikus diákotthonaink, melyekből hitvalló, egyházunkhoz és hazánkhoz hű, képzett és jellemes vezetők kerülnek ki.”

(Dudás Miklós hajdúdorogi megyéspüspök, 1943)

„… Máriapócs mindannyiunk számára egy olyan lelki központ, amely képes arra, hogy nekünk, kereszténydemokrata politikusoknak a »parlamenti küzdőtérhez« föltöltse a »lelki fegyvertárunkat», hogy helyt tudjunk állni az előttünk álló feladatokban.”

(Simicskó István országgyűlési képviselő, 2020)

„Meg kell menteni hazánkat! Vissza kell térni a keresztény államok jogforrásához: Krisztushoz! Vissza kell vezetni a magyar népet a krisztusi erkölcsökhöz! Vissza kell vezetni a társadalmat a krisztusi szeretet legragyogóbb forrásához: a betlehemi jászolhoz! Vissza kell vinni Krisztust a múzsák templomába és a nevelés középpontjává avatni! Meg kell újítani mindent Krisztusban!

(Juhász János görögkatolikus tanító, 1910)

„Mi, görögkatolikus magyarok, a könnyező Szűzanya máriapócsi kegyképe előtt érezzük magunkat legközelebb az irgalmasság anyjához. Háromszori csodálatos könnyezése mindennél világosabban bizonyítja, hogy ő minden viszontagságos időben igazi, gyöngéd anyai szeretettel és részvéttel viseltetik irántunk. Itt mi szinte kézzelfogható módon éreztük a múltban, és érezzük ma is az ő jóságának és segítségének szüntelen áradását. Valamint őseink két és fél évszázadon át mindig a könnyező pócsi Szűzanyánál kerestek és találtak enyhülést és vigaszt minden bánatukban és szenvedéseikben, úgy mi is azt érezzük, hogy a mai vészterhes idők aggódásai és szenvedései közepette itt találjuk legközelebb a segítő anyai jobbot, a megértő anyai szívet."

(Dudás Miklós
hajdúdorogi megyéspüspök, 1943)

„Fölhevülve az isteni szív szeretetétől, felragyogtál számunkra, mint nagyfényű csillag. Mint Egyházunk buzgó főpapját ismertünk meg téged. Ezért tiszteletreméltó emlékedet ünnepelve, hálát adunk érted Istennek, mert főpapunk és atyánk, ó Pál, ma is tanítasz minket szavaiddal: Isten a szeretet, és mi szeretjük őt."

(Boldog Gojdics Pál
fölszentelt vértanú ünnepi kontákja)

„Amikor eljövünk zarándoklatra, Máriapócsra vagy más kegyhelyre, akkor figyelni akarunk az Istenre. Ilyenkor formálódik talán leginkább bennünk ez az érzékenység, ilyenkor alakíthatjuk magunkban, hogy hogyan tudjuk meghallani Isten szavát, hogyan tudom azt tettekre váltani, hogyan tudom azt az életem rendjévé formálni. Mert ez az isteni szó, ez irányítja a világot, s ez a szó kell, hogy az én életemet is irányítsa."

(Kocsis Fülöp hajdúdorogi érsek-metropolita, 2020)

„Alkonyodik a Kárpátokalján, a leáldozó nap vörös fénnyel világítja meg az óriási hegyeket, melyek gyűrű alakban vesznek körül egy kisfalut, Volócot. Jobbról, az óriási hegyek körül kimagaslik a »Firczák«-havas, mint egy békét és türelmet hirdető apostol a rutén föld felett. Egy nagy magyar püspökről nevezték el, ormán zászló van, vagy talán a nagy magyar püspök palástja az? hogy védőleg lengjen a rutén föld felett reményt, bizalmat ébresztve. A keserű pohár elmúlására emlékeztesse e népet, melynek nemcsak atyai püspöke volt egykor, de hatalmas szószólója a parlamentben minden ügyes-bajos dolgában. […] Alkonyodik, megszólalnak a harangok a magas dombon épült, fenyőfákkal körülvett hármas-tornyú fatemplom tornyában. A nép ünneplőruhában, ájtatosan kivonul házaiból. Vízszenteléshez sietnek, bizakodva, remélve, hogy a szenteltvíz eltisztít minden rosszat, ami nem odavaló, megszabadítja a falut minden ellenségtől."

(Kissné Volenzky Anna, 1932)

„Mélységes megdöbbenéssel értesültem a munkácsi görögkatolikus egyházmegye püspökének, Sztojka Sándornak váratlan elhunytáról. Távozásával a munkácsi egyházmegye főpásztorát, a ruszin nép jóságos atyját, a magyar nemzet hűséges fiát, én pedig jó barátot és munkámban mindig értékes segítőtársat veszítettem el."

(Tomcsányi Vilmos Pál, Kárpátalja kormányzói biztosa, 1943)

„Csak egy dolog van, ami a magyar oroszt szürke és egyhangú életében állandóan és hatalmasan befolyásolja: a vallás. Az oroszok vallásossága igen nagy, sőt a vakbuzgóságig megy. És ez nem is csoda, mert a görög egyház a maga miszticizmusával, ragyogó pompájával, káprázatos szertartásaival, egyházi énekeinek szívet s lelket megragadó dallamaival, állandóan lebilincselve tartja a költői érzelgésre úgyis hajlamos népet. Ősi vallásához, annak szertartásaihoz, az egyház tanításaihoz és parancsaihoz híven és rendületlenül ragaszkodik az orosz. […] A születés percétől kezdve, életének minden órája, minden cselekedete, öröme, búja háztartása, gazdagsága stb. vallásával van összekötve. […] Egyik jellemző tulajdonsága vallásosságának, hogy szeret búcsúkra járni. A búcsújáró helyek közül Mária-Pócs az oroszok Mekkája. A legforróbb nyári napokon, napokig tartó, fárasztó gyaloglásokat tesz az orosz, – rendesen csapatokban – hogy lelki szükségleteinek kielégítése végett megjelenhessen a híres pócsi búcsún."

(Szabó Oreszt politikus, 1913)

„Templomok építése s azoknak lehetőleg díszes felszerelésére mindig kiváló gondja volt a magyar orosznak. Régebben bizánci stílusú fatemplomok emeltettek, ma azonban már legtöbb helyen többé-kevésbé ízléses kőtemplomok épültek… A templomok belső berendezésére igen sokat ad az orosz. Templomát igyekszik a legékesebb és legdrágább egyházi öltözékek és fölszerelésekkel ellátni. Igen gyakori az az eset, hogy egyes buzgó hívek százakat érő kelyheket, papi díszöltözékeket, továbbá harangokat vesznek saját költségükön templomuk részére. De nemcsak ezekkel mérsékelik az egyházi pénztár kiadásait, hanem az apróbb templomi szükségletek beszerzésével is, mint gyertya, tömjén stb. ezekkel annyira ellátják a templomot, hogy ezek a tárgyak soha sem hiányzanak. Az orosz ember ugyanis ha valamit elad, vagy ha valami kártól, veszedelemtől szabadul meg, temploma részére rendesen vásárol egy-két gyertyát, vagy nehány fillér árú tömjént.”

(Szabó Oreszt politikus, 1913)

Kinn voltam én ismét,
Kinn a temetőben.
Ott álltam szótalan
A kereszt tövében.
…
Imádkoztam csendben
És reátaláltam.
Megtaláltam őt a
Síri némaságban…
Lelke hozzám szállott
S felettem rebegett.
Jéghideg csókjával
Megcsókolt engemet.
Jóságos szemeit
Reám függesztette.
Anyai jóságát
Velem éreztette…
Beszélgetett velem,
Lágyan és édesen.
Míg végre búcsúzott,
Halkan és csendesen…

(Részlet Gebri János görögkatolikus kántortanító Mindenszentek estéjén című verséből, 1930)

„… illendő és méltó megemlékezni azok példájáról, akik a legszebb és a legmeggyőzőbb bizonyságot adták arról, hogy magyarnak lenni nemcsak a nyelvben lehet, de tettekben, együttérző és együttvérző kiállásokban és áldozathozatalban is. A kárpátaljai ruszin papok és kispapok példájára gondolunk, akik ruszin létükre életüket adták olyan számosan a magyar szabadságharcban a magyar hazáért, akik a magyar hazáért kiontott vérükkel írták meg a nemzethűségi bizonyítványt a ruszin nép számára és akik a somogyi, békési, hevesi, hajdúsági és tiszaháti magyarok mellett estek el a szentistváni közös haza védelmében.”

(Görögkatolikus Szemle, 1943)

„A jó iskola sokat tehet. Az iskoláskorú gyermek lelke még formálható, szíve nemesíthető. Azért – nagyon helyesen – az iskolától várják a hazafiságra, vallásosságra s így a legszebb erényre: a szeretetre való nevelést is. Itt lehet magvát elhinteni a jónak, az erénynek… s ezt ápolgatni, a szeretetet gyakorolni s azt a jövő nemzedék szívében meghonosítani. De ezen jó mag elhintése után az ápolgatást úgy a szülőnek, mint nevelőnek, tanítónak közösen kell végezniük. Arra pedig az képes, aki maga is tud szeretni, mert »viszontszeretetet csak szeretet érdemel.«”

(Tóth Elek görögkatolikus tanító, 1930)

„Ahogy Jézus szenvedésével váltotta meg a világot, úgy mi is türelmes keresztbordozással, a bántalmak elviselésével közelíthetünk Istenhez, végső célunkhoz. [...] A szenvedés önkéntes vállalásával megtörjük magunkban a rosszat, fegyelemre szoríthatjuk testünket. Föléje kerekedhetünk a pokolnak is, mert önkéntes szenvedéseinkkel jóvátehetjük vétkeinket, elégtételt nyújthatunk már itt a földi életünkben az isteni igazságosságnak. Így aztán mi is akkor vagyunk erősek, akkor jutunk előbbre, amikor gyengeségben, sikertelenségben, megalázottságban, szenvedésben vagyunk."

(Virányi György görögkatolikus áldozópap, 2000)

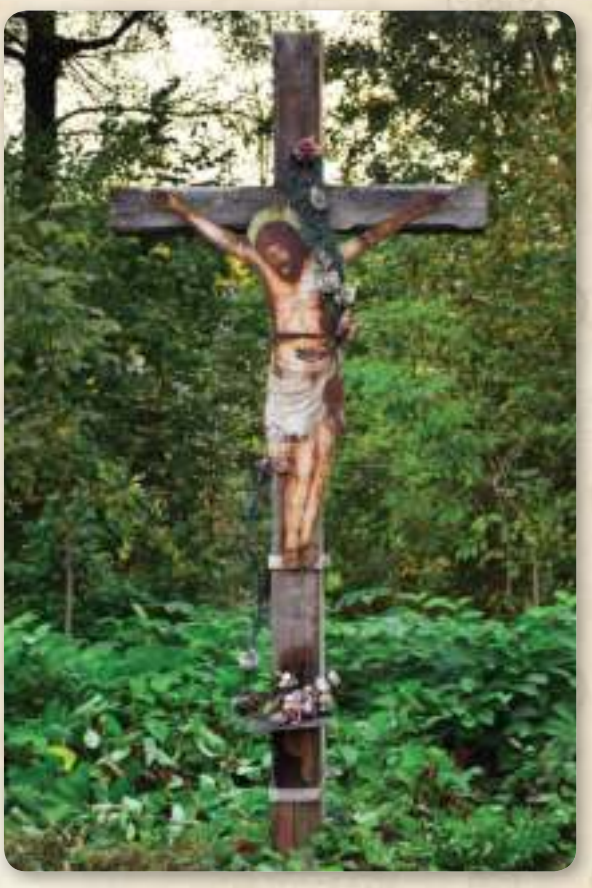

„Milyen csodálatos belső fejlődést indított el a görögkatolikusságban a pócsi csoda! Megszilárdult az öntudatunk, önazonosságunk. Amikor a görögkatolikus papság jobbágysorban élt [...] akkor ez az anyai gesztus ráébreszti közösségünket, meg környezetünket, hogy »mi is vagyunk valaki!« Nem győzték eléggé kifejezni hálájukat ezért a kitüntetésért. Megindult egy hosszú – lélektani, vagy kegyelmi? – folyamat, mely még ma is tart! – és amely egyre nyilvánvalóbbá tette, hogy nem másodrendű, megtűrt tagjai vagyunk a katolikus egyháznak."

(Oláh Miklós görögkatolikus áldozópap, 2005)

„A pap a szentély embere. Isten szentélyében, az oltár előtt a helye. Közbenjáró Isten és ember között. Az oltár felé fordul, kitárt karokkal mondja imáját – Istennél jár közben. Máskor a nép felé néz, evangéliumot olvas, igét hirdet, köszöntést, áldást mond – Isten adományait közvetíti. […] Ő képviseli a gyógyító, vigasztaló, bűnbocsátó Krisztust a beteg ágyánál. Fellebbenti Isten-titkait, oktat Isten parancsára és részese újjászületésünk titkának. Isten nevében beszél, mint az Ószövetség prófétái, Isten örömhírüzenetét közvetíti, mint az Úr angyala. Krisztus küldetésében szorgoskodik, Krisztus megbízásából, Krisztus hatalmával fáradozik. Osztja Isten kegyét, áld, mint ahogy áldott Krisztus. Áldja az új életkezdést, az élet elemeit, az élet minden mozzanatát. Hajlékot, ételt, italt, bölcsőt és halotti nyoszolyát. Nem a maga jószántából jön a világból Isten örökségében, nem emberi erejével munkálkodik, hisz róla, mondja a mester: »Nem ti választottatok engem, hanem én váIasztottalak titeket.«”

(Görögkatolikus Szemle, 1943)

„Az általános társadalmi és etikai kérdések nevelő munkájában a mi papságunk egy természetes segítséggel rendelkezik s ez az ő élettársa – a feleség. Igen helyes megállapítás az, hogy a görög-katolikus papnak a felesége az első segédlelkésze, aki nehéz munkáját bizonyos vonatkozásokban átvállalja, segít neki, természetesen nem lelki ügyekben, hanem azok segítő eszközeinek, különösen az ilyen szociális, egyleti s társadalmi munkáknak és problémáknak megoldásában. […] A hivatását helyesen felfogó papné előtt oly nemes és gazdag tartalmú életpálya áll nyitva, amelyben egy-egy falu és környéke valóságos nagyasszonya, úrnője lehet, akinek emlékét még a késői nemzedék is szeretettel, hálaérzettel fogja emlegetni.”

(Baulovics Zoltán, 1930)

„A mi liturgiánk nem csupán a jelen lévő egy-kétszáz embernek az imádsága összefűzve egy csokorba, hanem sokkal több, az egész Egyháznak, a szenteknek és a most élő bűnösöknek, élőknek és holtaknak az együttes istentisztelete, és, noha az időben megnyilvánuló, de mégis örök liturgiája."

(Bacsóka Pál [1929–1995] görögkatolikus áldozópap)

„Imádságos odafigyelésünk az Istenszülő Szűzre május hónapban azonban nem csak kérésekkel teli odafordulás a Mindenható előtti legfőbb pártfogónkon keresztül az egyetlen emberszerető Istenhez. A tavaszi hónapban végzett, Máriához szóló imádságok […] másik fontos oldala az, hogy Máriát újra és újra, májusról májusra a hívek elé helyezi mint példaképet. Ő az, aki »új Évaként« igent tudott mondani Isten akaratára. Ő az, aki a kereszténység »prototípusaként« elsőként hitt Jézus Krisztusban mint Megváltóban… "

(Erdei Tamás görögkatolikus áldozópap, 2020)

„Addig nem vagyunk képesek változtatni a felfogásunkon, amíg földies a gondolkodásunk, amíg a keresztény eszménykép helyett a gyorsan elévülő eszméket, a most még csillogó sztárokat, de nemsokára lehulló csillagokat követjük, addig nem tudunk kikerülni a saját magunk által rohanóvá tett élet malomkerekei közül. […] Amikor Krisztus megjelenik az ember életének a horizontján, akkor előbb-utóbb mindenkinek színt kell vallania, akarje-e őt követni, vagy pedig nem. Az ember igazán boldog csak akkor lehet, ha visszatért arra az útra, amelyet a Teremtő kijelölt számára: újra felfedezi az Isten törvényeiben fellelhető alapvető igazságokat."

(Feczák László görögkatolikus áldozópap, 2020)

„Menjen. Ha Isten akarja, a határon túl talán túléli azt a nehéz próbát, ami hozzánk közeleg. De mi, itt, többségünkben, el fogunk pusztulni. Szívesen élnék száraz kenyéren és vízen egy keresztény országban, de ha nekünk ez jutott, ezt vállalom. Maga elmegy innen. Emlékezzék rá, hogy tehetségéről és papi munkájáról felelnie kell Isten ítélőszéke előtt. Tanuljon sokat, majd tegyen meg mindent magyar görögkatolikus népünk lelki és szellemi fejlődéséért!"

(Romzsa Tódor munkácsi megyéspüspök, 1945)

„Nincs a világon még egy olyan ereklye, melyet annyi féltő gonddal őriztek volna, mint Krisztus keresztjének maradványait. A legszebb történelmi csodáknak egyike, hogy a gyalázat fája évszázadok tovatűntével a hála és a szeretet drága kincsévé magasztosult."

(Véghseő Dániel görögkatolikus áldozópap, 1995)

„Ott, hol jelenleg Munkács átellenében, a Latorcza jobb partján a Csernek-hegy lejtőjén 1780 óta egy terjedelmes, pompás kolostor fénylő bádogtornyú tágas templomával együtt áll, hajdan, a XIV. század végén igénytelen fazárda még igénytelenebb, egyszerűbb fatemplomkával keletkezett, melyet később a XVII. század elején egy hat parányi czellából álló kőépület váltott fel, melyhez püspöki lakul egy két kis szobából, piczi konyha és kamarából álló melléképület ragasztatott, mely a XVII. század közepéig a munkácsi görögkeleti, majd 1650 után, az egyesült püspökök szerény székhelyéül szolgált. […] A XVII. század második felében azonban a görögkeleti orosz felekezet itt a római katholikussal egyesülvén, azóta a munkácsi papok és püspökök sorsa is tűrhetőbbé kezde válni, s tekintélyök hova tovább emelkedett."

(Lehoczky Tivadar főügyész, történész, 1887)

„Nagy feladat vár reánk, mert egy generáció nőtt fel abban hogy nem hallott mást csak meghamisított „magyar“ tanítást. A ruszin nép öregjeinek lelkében azonban még ott él a nagy Rákóczi emléke, még emlékeznek arra az időre, amikor a havasi legelőkön a magyar államtól kapott barmokat legeltették. A kárpátaljai fenyők zúgása olvadjon egybe az alföldi búzatáblák zizegő hullámzásával s a havasi kürt szava olvadjon egybe a nyájak tilinkójával. A húsz év alatt megfertőzött ruszin lelket vissza lehet vezetni a szentistváni gondolathoz, ezért dolgozunk, ha kell, ezért meg is halunk.”

(Ortutay Jenő görögkatolikus esperes, országgyűlési képviselő, 1940)

„… az első magyar apostoli király az országalapítás és fönntartás vonalán azt az örökséget hagyta fiára és általa összes utódaira, hogy szeressék és tiszteljék azokat a más származású és nyelvű népeket, amelyek a magyarsággal együtt kívánnak maguknak hazát alapítani és ebből a célból a magyar élettérben keresnek és találnak maguknak lehetőséget és területet a letelepülésre.”

(Ilniczky Sándor görögkatolikus nagyprépost, 1942)

„Isten, király, haza! E hármas egység ragyogása vezette a magyar nemzetet annyi vész és vihar között az elmúlt ezer év küzdelmein keresztül, akarjuk, hogy ez vezesse a jövő évezredben is. Mert csak vallásos, istenfélő, királytisztelő honfikebel lehet székhely az önzetlen, tiszta honszeretetnek, amennyiben ezt a szent érzelmet maga az Isten alkotó keze fonta össze szívünk gyökér szálaival akkor, midőn irthatlanul természetünkbe oltá a társulási ösztönt s ez által a hon eszméjét megalapítá. […] Azért Kedves Polgártársaim imádjuk az Istent, tiszteljük a nemzet atyját, a királyt, s szeressük híven ez áldott hazát, melynek őseink vérétől ázott földjén bölcsőnk ringott, melynek anyai keblén pólyaálmainkat leálmodtuk, átörültük az ifjúság rózsakorát, átfáradtuk a férfikor munkanehéz éveit, s egykor pihenendjük a halál nyugalmas szenderét azokkal egyesülve, kik azt nekünk hátrahagyva, előttünk áldásaink közt elhunytanak.”

(Neviczky Kornél görögkatolikus áldozópap, 1896)

„… Felemelem a fejem, és nézem az ikonosztázion képeit. Krisztust, az Istenszülőt, a szenteket, minden kép egy-egy mondat, egy-egy üzenet, amit Isten akar értésemre adni. Nem vagyok egyedül, tudom, egyikünk sincs egyedül. A templom csendje egyre inkább megtelik az imádság hangjával, életek történetével. Hányan elmondták már itt bajaikat, hányan elsírták már itt még megmaradt könnyeiket, hányan örültek, hálálkodtak, hányan leltek nyugalomra, békére, hogy élni tudjanak újra. Idős, élettől megpróbált öregek, gyermekek, reménnyel és álmokkal teli fiatalok, nehéz felelősségbe öltözött, kemény tekintetű felnőttek. Mind mind oltalomra vártak. […] Imádkozni kezdek. Oltalomért, békességért imádkozom. Imádkozom, hogy ne csüggedjek, hogy lássak, hogy a közeledő télben se hagyjon el az élet ereje. Kérem az Istent azokért is, akiket hordoznom kell, végig, míg egyszer majd hazaérek. Hűvös van, de a lelkem melegedni kezd.”

(Dalanics Zoltán görögkatolikus áldozópap, 2017)

„… Boldog Romzsa Tódor személye összeköti a munkácsi tradícióból származó híveket. Közös görögkatolikus történelmi gyökerünk az 1646-os ungvári unió, amellyel Munkácsi Egyházmegyénk egységre lépett az Apostoli Szentszékkel, az egyetemes egyházzal."

(Milan Šášik munkácsi megyéspüspök, 2018)

„Üdvözlégy, Istenszülő Szűz Mária, kit itt a te kegyképed előtt teljes szívemből köszöntelek. Üdvözlégy, keresztények segítsége és a kereszténység ellenségeinek leghatalmasabb legyőzője, Magyarország nagy pártfogója. Üdvözlégy, betegeknek gyógyítója, szomorúak vigasztalója, a megtérni akaró bűnösöknek oltalma. […] Add, hogy minden keresztemben, nyomorúságomban, üldöztetésemben és minden veszélyben védelmet, bátorítást és vigasztalást nyerhessek általad! Mennynek és földnek leghatalmasabb Királynéja, oltalmazd ezt a rád bízott országot, Magyar Hazánkat és hitben élő vezetőit! Oltalmazd e helységet, melyet kegyelmeid helyéül választottál! Anyai közbenjárásoddal távoztass el tőlünk minden fertőzést, éhséget, belső és külső háborúkat, idegenek betörését, földrengést, vízáradást, tűzvészt és minden más csapást! Légy szószólónk, ó áldott Istenszülő, a te mindenható Fiad, az üdvözítő Jézusunk előtt, hogy e mulandó élet után részesítsen minket dicsőségében, az örök életben! Ó kegyelmes, ó áldott Szűz Anya, Mária, Amen!"

(Ima a Sajópálfalai kegykép előtt, 1836)

„Ha a kegyetlen erőszak ellen már nem tudjátok megtartani templomotokat, és azt elveszik, ne legyetek kishitűek. Minden egyes tiszta hívő lélek a »Magasságos temploma«, otthon imádkozzatok ezután hozzátartozóitokkal, és sohase hagyjátok el az igaz hitet."

(Romzsa Tódor munkácsi megyéspüspök, 1947)

„A görögkatolikus papok Istenbe vetett mély hitükkel és a római Szentszék iránt tanúsított hűségükkel nemcsak a saját szabadságukat veszítették el, hanem erkölcsi és anyagi nyomorba sodorták családjaikat is, amelyekben többnyire 8–10, sőt ennél több gyermek nevelkedett. A magukra maradt görögkatolikus papnék (családanyák) mélyen együtt éreztek férjeikkel, vállalták és elviselték a rendszer megaláztatásait. Miközben férjeik elszántan mentek a halálba hitükért, és mialatt a gulágok rabjaiként építették a »szebb és boldogabb jövőt«, addig ők otthon küzdöttek az élet nehézségeivel, gondoskodtak gyermekeik részére a mindennapi kenyérről, megmentve őket az éhhaláltól. Erős hitük adott erőt ezeknek az anyáknak ahhoz, hogy megbirkózzanak a lehetetlennel."

(Bendász Dániel görögkatolikus áldozópap, 1994)

„Ma emeljük Ábel atyát a püspöki székbe. Ma emelkedik a fiatal Nyíregyházi Egyházmegye tekintélye és súlya. Ma emelkedik magyar görögkatolikus egyházunk fénye és ereje. De csakis akkor, ha Krisztussal együtt emelkedünk. Ezért kérem Ábel atyát, a vele együtt munkálkodó Nyíregyházi Egyházmegye papságát, s velük együtt a híveiket is, hogy Krisztussal összeforrva akarjunk emelkedni. Növekedjünk együtt a szeretetben Isten és egymás iránt! Emelkedjünk Krisztus Urunkkal a szentség útján, hogy rajtunk keresztül a világ is megszentelődjön. A mai nap különös hatékonysággal járuljon hozzá törekvésünkhöz, hogy képesek legyünk minél több embert fölemelni az Úrhoz. E különleges Szent Liturgiában, amikor Ábel atya életében először gyertyatartókkal a kezében szólít föl bennünket, hogy »emeljük föl szívünket!«, akkor ez mindnyájunk számára igazi fölemelkedést jelentsen!”

(Kocsis Fülöp
hajdúdorogi érsek-metropolita, 2018)

„A szovjet végül a görögkatolikus egyház működését betiltotta. A hittagadást elutasító papok jelentős része lágerbe került. […] Félelemben éltünk, állandóan szemmel tartottak bennünket, három-négy évig nem is mertünk papi munkát végezni. […] Amikor Ungvárra kerültem dolgozni, egyházunkhoz hű társaimmal nagy titokban megkezdtük a lelkipásztori munkát. […] Kereszteltünk, temettünk, a halott felett még a lakásban elvégeztük a temetési szertartást; az évek során hihetetlenül tevékeny, élő, földalatti egyház alakult ki Kárpátalján. Ez a magyarázata annak, hogy mikor a görögkatolikus egyház újra megkapta a működési engedélyt, templomaink azonnal megteltek hívekkel.”

(Holovács József
munkácsi segédpüspök, 1997)

„A görögkatolikus szellem hamisítatlanul katolikus és izzóan magyar, s méltó arra, hogy drága kincse legyen az egész magyar nemzetnek s az minden áldozat árán ne csak fentartsa, hanem fejlessze. Mivel egy emberi közület szellemi tartalmának hordozója mindig legfőképpen az értelmiség, legelső feladat a görögkatolikus értelmiség helyes nevelése."

(Bencze István, 1937)

„A nép lelki élete – különösen a kárpátaljai népé – csaknem kizárólag a vallásra szorítkozik; a vallás tehát a ráhatásnak a legelső módja. Kiemelni a hitélet tartalmát s ez által a jobb útra térésre, nemes elhatározásra és általános cselekvésre bírni a tömegeket: ez a pap legfőbb hivatása. E szegény nép körében nem elég, ha a pap a kötelességeit pusztán akként teljesíti, miként a kézi munkás naponként végzi bérért a maga teendőit; oh nem, ehhez a hivatáshoz a lélek belső tüze kell, mely a környezetet elragadja s tettekre hevíti. A mi népünket meg kell hódítani a keresztény életnek."

(Kelet, 1895)

„Hálát adok a szentháromságos egy Istennek egyházunk fejlődéséért, máriapócsi Szűzanyánk közbenjárásáért és oltalmáért. Hálás vagyok azért is, hogy olyan korban születhettem, amikor görögkatolikus egyházunk kibontakozásának, fejlődésének én magam is részese lehetek. […] Hálával tartozom ezért Szentatyánknak, Ferenc pápánknak, hogy emberi gyarlóságaim ellenére méltónak talált arra, hogy a Nyíregyházi Egyházmegye első püspöke legyek, így ennek a történelmi pillanatnak én is részese lehetek. Hálával tartozom mindazoknak, akik támogatták az ő döntését, hogy ez így alakult. Hálával tartozom, hogy olyan korban élhetek, amikor országunk vezetői közül sokan keresztény értékrend szerint élnek, és keresztény kultúránkat, hagyományainkat munkájukkal támogatják, s lehetővé teszik, hogy hazánkban gyakorló keresztény életet éljünk."

(Szocska Ábel nyíregyházi megyéspüspök, 2018)

„A második világháború éveiben Sztálin hatalmának tetőfokán érezte magát. Dicsőítése teljességéhez már csak a hívő emberek hódolata hiányzott, ezért, megszüntetvén a brutális, nyílt vallásüldözést, látszólagos szabadságot adott az orosz pravoszláv egyháznak, teljesen alárendelvén az államhatalomnak. Ugyanakkor a katolikus egyház »világhatalmának« ellensúlyozására, gyengítésére törekedett. […] Bátran nemet mondani a zsarnoknak, a hitet, meggyőződést akár az élet árán megvallani – ez volt a tét, amiért papjainknak érdemes volt vállalniuk a meghurcolás minden keservét. E hősies helytállással papjaink hozzájárultak ahhoz, hogy egy válságos történelmi időszakban. egyházunk kétezeréves jubileumának a küszöbén, mint annyiszor már a történelem folyamán,
– Krisztus kegyelméből megállta a helyét, a »pokol kapui« nem vettek erőt rajta."

(Szabó György görögkatolikus áldozópap, 1993)

„Ha sorsunkkal megelégedve lenni annyit tesz, mint boldognak lenni, úgy én valóban boldog, sőt a legboldogabb ember vagyok. Az én sorsom ugyanis, az isteni kéz által alakítva oly szerencsésen alakult, hogy azzal nem lenni megelégedve fukarság, kedvezőbbet pedig kívánni a mértéktelenség bélyegét viselné magán."

(Bacsinszky András munkácsi megyéspüspök, 1776)
(Zsatkovics Kálmán György fordítása)

Hazánk! a léted ezer év köszönti
S reád dicsőség szent fenségét hinti
Az ezredik év első reggelén…
Szentelt fejedre koszorút fonunk.
Tíz századév győzelmi koszorúját,
S dicsőséged fényébe öltözünk.

Örvend magyarhon! ezredéves multad
Kezedbe ad egy végtelen jövőt:
Örvendj magyarhon! hangozzék vidám dal
A hármas bércz és négy folyam között…
Tíz századév tekint reád a múltból
S egy évezredről zeng ma a jelen.

…

Együtt vigadnak a magyar s orosz
A haza szent, magasztos ünnepén,
S éjszakeletnek zordon bércein
Két lelkesült, kél harsogó örömzaj
A haza ezredéves ünnepén…

(Máthé Miklós görögkatolikus áldozópap, 1896)

Hazánk! a léted ezer év köszönti
S reád dicsőség szent fenségét hinti
Az ezredik év első reggelén…
Szentelt fejedre koszorút fonunk.
Tíz századév győzelmi koszorúját,
S dicsőséged fényébe öltözünk.

Örvend magyarhon! ezredéves multad
Kezedbe ad egy végtelen jövőt:
Örvendj magyarhon! hangozzék vidám dal
A hármas bércz és négy folyam között…
Tíz századév tekint reád a múltból
S egy évezredről zeng ma a jelen.

…

Együtt vigadnak a magyar s orosz
A haza szent, magasztos ünnepén,
S éjszakeletnek zordon bércein
Két lelkesült, kél harsogó örömzaj
A haza ezredéves ünnepén…

(Máthé Miklós
görögkatolikus áldozópap, 1896)

„Látom az én szenátusomat, mely erénye, tudománya és teljesített munkája miatt idősebb koránál. Látom tanácsosaimat és főpapi székemnek ülnökeit. Látom végre óhajainak czélját, fáradozásaimnak gyümölcsét és rokkant erőimnek, míg élek, biztos támasztékját, vagyis a rég kivánt káptalant […] ti a mi egyházmegyénknek tömegénél fogva majdnem szenvedő lelki épületét, mint hét rendíthetetlen oszlop, nem csak fel fogjátok velünk tartani, hanem abban, mint hét arany gyertyatartó, a Szentlélek hét ajándékától lángolva a tudománynak és jó példának fényét fogjátok mindenfelé szórni.”

(Bacsinszky András
munkácsi megyéspüspök, 1776)
(Zsatkovics Kálmán György fordítása)

„…Tehát csak azon tanító töltheti be kellőleg hivatását, ki tanítványaival folytonosan munkálkodva, őket nemcsak a szükséges szellemi ismeretekre, hanem egyúttal jó erkölcsre és az életben boldoguláshoz szükséges gyakorlati prodoktumokra is megtanítja. […] A tanító isteni mesterét, mint igazi tanítót mindig szem előtt tartsa, melynek kegyelme folytán hivatalát könnyen betöltheti, – ha emellett minden képmutatás nélkül igazi vallásosság lengi át belső érzelmeit, mely alapja és oszlopa minden erénynek. Következetesen, lelkiismeretesen gyakorolja és teljesítse hivatása kötelességét. Ő előtte a legkisebb dolog legyen éppen olyan fontos, mint a legnagyobb, mely hivatásához tartozik.”

(Hornyák János görögkatolikus tanító, 1893)

„Egyetlen tűzhelye köznépünk lelki örömeinek, lelki szükségleteinek a templom. Ez az egyedüli hely, amely köznépünknek az igazságra, jóra és szépre törekvő vágyakozását kielégíti, kegyelete érzelmeit táplálékkal látja el és legalább egy pár órára felszabadítja elméjét a megélhetés nehéz gondjainak nyomása alól. A vasár- és ünnepnap csak a templom által válik ünneppé a köznépre nézve. A templom elfoglalja képzeletét, az istenes, a nemes, a szent dolgok részesévé, munkásává teszi értelmét; míg a test pihen, a lélek foglalkozik és ezzel ünnepel.”

(Kelet, 1894)

„A görögkatolikus papság hazafiassága vitán felül áll, ám a hétköznapokban a közösségnek így is folyamatosan szembesülnie kellett a bizalmatlanság megnyilvánulásaival."

(Tisza István miniszterelnök, 1914)

„... Apáink, akik amaz emlékezetes napokat végigélték, végig küzdötték úgy, amiként egyetlen más nemzetiség népe sem e hazának, szintén a haza védelmének tényét látták az 1848/1849-- háborúban. A szabadság eszméit proklamáló ifjúság egyik legdicsőbb tagja, a dicső vértanúhalállal kimúlt Vasvári Pál, a mi fiunk volt; akkori nagyemlékű püspökünk, Popovics Bazil, nyíltan pártját fogta a haza ügyének; papjaink, papjelöltjeink karddal cserélték fel a reverendát, népünk a honvéd zászló alatt ontotta vérét."

(Kelet, 1894)

Nagy nap és dicső nap, üdvünk drága napja,
Jöttödet úgy vártuk, mint a szép tavaszt
S ím az Úr megszerzi, a napot megadja,
Mely világosságot életet fakaszt!

Ma teszi az egyház Püspökünk fejére
Méltó ajándékát, a szent koronát,
Hogy egykori fényét újra visszakérje
S beragyogja népünk csöndes otthonát.

Ma a mennyországban az angyali rendek
Dicsőítő hangon zengnek éneket,
Ma egyházunk üdvét éneklik a szentek
S a Szentlélek szárnyal püspökünk felett.

Ma az apostolok Krisztus elé lépnek,
Hogy a nagy utódért hálát mondjanak;
Ég és föld üdvöt két hosszú életének
Az égben, a földön ez a hálanap!

(Máthé Miklós görögkatolikus áldozópap verse Firczák Gyulának munkácsi püspökké szentelése alkalmából, 1892)

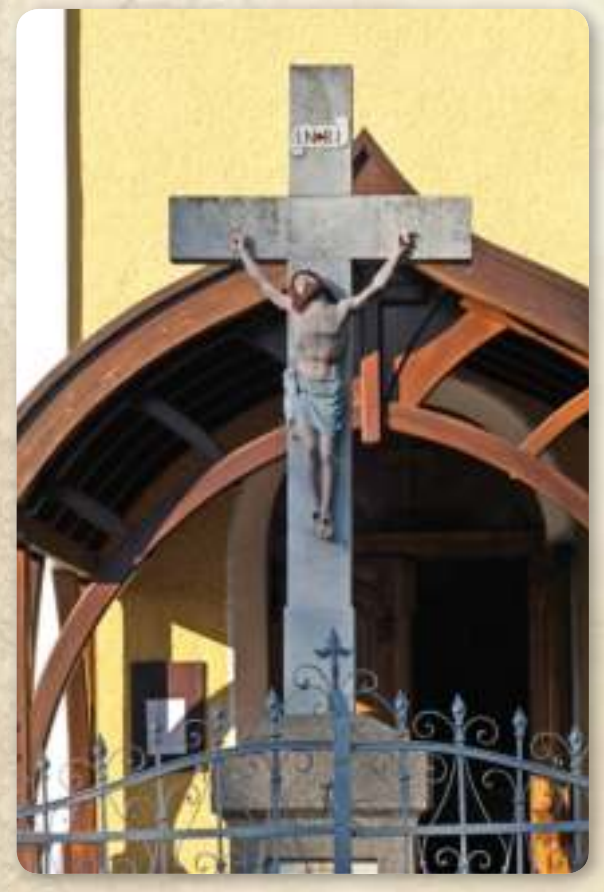

„Széles terjedelmű a munkácsi egyházmegye. Nyolcz törvényhatóság fogadja híveit kebelén. A Beszkid hegy láncza és a máramarosi havasok zord vadregényes bérczeitől le egész Hajdu megye forró homok buczkájáig mindenütt találkozol híveivel, akik különböző nyelven de görög szertartású katholikus hitben imádják Istenöket. Lelkészei példás életűek és a legjobb családapák, akik szeretett gyermekeiket nagy anyagi gond és nélkülözések között az isteni félelemre, a szelíd erkölcsök elsajátítására és a haza szeretetére oktatják és nevelik.”

(Kelet, 1888)

…
Zengjen tehát a dal, diadalének
Munkács áldott és fölkent Püspökének!
Imázzék szív ajak az Urhoz érte
Hogy hosszú, boldog légyen drága élte!
Hogy, míg vigaszt ad a bús embereknek,
S könnyeit törli árva özvegyeknek:
Ne érje bú, ne sujtsa soh'se bánat,
Munkája közt ne légyen soh'se fáradt!

Bájos dalu zenészi ligetnek!
Harangok – mind – Néki csendüljetek
Áldjátok Őt ti is, kinek nyomán
Virulni fog a hit s a tudomány!
Erdők, mezőknek millió tarka bokra…
Virágok Néki illatozzatok ma!
S te Nap – dicsfényt vonj homloka köré!
Legyen a ma tisztán csak az Övé!

(Részlet Csurgovich György görögkatolikus papnövendék verséből, melyet Firczák Gyula munkácsi püspökké szentelése alkalmából írt, 1892)

„1989 novemberében Máriapócson, a kegytemplom címünnepén végeztem először nyilvános szent liturgiát. Életemben először jártam ott. Kárpátaljáról 16 áldozópap és két püspök vett részt ezen az eseményen. Ott éreztem először igazi papnak magamat. Ugyanezt éreztem, amikor a következő évben a nagyheti szertartásokat végeztük a salánki templomban. Még reverendám sem volt, Vaszkó József atya adott nekem egy használt gombos papi öltözéket."

(Szabó Konstantin görögkatolikus áldozópap, 2015)

„Hol nyilatkozott a hazaszeretet jobban, mint atyáinknál a Rákóczy szabadság harczában? Szolgálta e azt hívebben valaki atyáinknál? Nem! Hazaszeretet! hol ifjodtál és férfiasodtál meg nemesebben mint 1848-ban a mikor »jövő reményed« reverendája felett viselte a szabadság nemzeti jellegét, a kokárdát?! Hol lehet a szeretetet méltóbban dicsőíteni: ha nem ott, hol a pap mindened, hol ő vigasztal, hol ő emel fel téged, hogy emlékezzél arra, miszerint keresztény létedre kötelességeid és jogaid vannak a haza érdeke és boldogulásáért."

(Kelet, 1888)

Virág- és tölgyfalombokkal ékesen
Ünnepi díszt vőn Sion várfoka,
mert ott üli győzelmi ünnepét,
Az Úr egy ősz és tisztes Bajnoka!
Négy tizede, hogy ott a többi közt,
Kik Leóval csatáznak lelkesen;
Sok háborút kellett már vínia…
De nem csüggedt el hajh ő perczre sem!
…
Zászlód alatt maradtak harczosid,
Közülük senki el nem széledett.
Te hős Vezér, te öreg Hadvezér,
Te jól megtudtad védeni népedet!
Ahol te voltál: ottan élt a hit,
Hit, remény s a drága szeretet.
Óh ott a béke kedves angyala
Néped felett mosolyogva repkedett!

(Részlet Csurgovich György görögkatolikus papnövendék verséből, melyet Pásztélyi Kovács János munkácsi megyéspüspök pappá szentelésének 40. évfordulója alkalmából írt, 1889)

„Tavasz van: alig több mint negyvenedik életemben. És íme: arczom fonnyadt, hajam ősz, lábaim alig bírják gyönge testemet. Mily ellentét köztem és a természet közt! A fanedv, mely télen át nyugodott, keringésbe jő; a meleg szellő kicsalja a rügyeket; levél és virág fejlik ki; a föld bársony takaróval boríttatik be, mint a természet templomának oltára, melyen hálaadó áldozat mutattatik be a Magasságbelinek. De én nem érzem a vér meleg keringését; nem jelentkeznek lelkemben vidám napok remény rügyei. Úgy látszik, létem földe, mint elfeledett rom, gyásszal borítva marad. De ha úgy is, egyben én is osztozkodom a természettel. Oltárt emelek lelkemben a Magasságbelinek, és örömest feláldozom neki erőmet és a világi örömöket, egyet kérve csak, ami fölülmúlja a világ összes örömeit és szépségeit, ami drágább a nagyok összes kegyeinél, és kérésemnek ezen tárgya a következő: a természetfölötti természetben legyek részesévé az örök tavasz örömeinek!"

(Zloczky Theodoz görögkatolikus áldozópap, 1889)

„Testvéreim! Elmúltak már azok a szörnyű idők, amikor durván, barbár módon ledöntötték az útszélen a kereszteket, mikor bezárták templomainkat, üldözték a vallásos hívő embereket, és hitükért a munkából is elbocsátották őket. Ezért ne féljünk és ne szégyelljük hitünket megvallani! Tanítsuk meg gyermekeinket imádkozni! Tanítsuk meg őket hitünk alapigazságaira! És ezen kívül türelmesen de állhatatosan kérjük és követeljük, hogy a világi hatalom birtokosai ismerjék el a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye létjogosultságát! […] Nyomatékosan követeljük, hogy az állami hatalom birtokosai a sztálini éra alatt elkövetett jogtalanságot orvosolja! És főképpen adja vissza a jogtalanul elvett ungvári püspöki katedrálist éppen úgy, mint Kárpátalja összes görögkatolikus templomát!"

(Szemedi János munkácsi megyéspüspök, 1989. október 14.)

„Adj rögös ösvényt! Igen Uram, ha fáradsággal, küzdelemmel kell előretörnöm, akkor meg fogom tudni becsülni a célt. Szeretnék jó pap lenni […]. Szeretnék mindig ideális pap lenni, hogy tudjak lelkes apostol lenni. Szeretnék munkás pap lenni, hogy mindenkinek munkatársa tudjak lenni. Szeretnék egy képzett pap lenni, hogy mindenféle embernek tudjak tanítója lenni! Szeretnék egy megértő pap lenni, hogy tudjak mindenkinek testvére, barátja lenni. Szeretnék egy szerény pap lenni, hogy mindenkinek szolgája és nem pedig ura tudjak lenni. Ezt elérhetem. Sok, nagyon sok tőlem függ. Erős akarat, kitartás és hit. Uram, hiszek tebenned. Áldd meg munkámat! Engedd meg, hogy felszentelt igazi szolgád legyek!”

(Ortutay Elemér görögkatolikus papnövendék, 1937)

„Reánk, a magyar és orosz görög katholikus nép vezetőire hármas feladat vár. Előmozdítani a gondjainkra bízott nép szellemi előrehaladását, hogy e hálátlan – bár szép – talajon könnyebbé és hálásabbá váljék a létért folytatott nehéz küzdelme; közvetett és közvetlen utakon előmozdítani anyagi érdekeit, kellemesebbé tenni hegyei között életét, hogy még jobban ragaszkodjék a röghöz, melyen született, a göröngyhöz, mely alatt apáinak csontjai porladoznak; ápolni, fejleszteni hiterkölcsi életét, hogy – miként eddig is tevé – becsülettel állja meg helyét Isten előtt a haza más vallású és anyanyelvű polgárai között. E hármas feladat harmadik része a papság első és fő kötelessége, de a másik kettő tényleges teendője, hogy ki a nép szellemi és anyagi jólétével nem törődik, jó papnak egyáltalában nem nevezhető.”

(Kelet, 1893)

…
Nagy ünnep van – föl és örvendjetek!
Megnyitva ím' a mennynek ajtaja;
Megnyílt az Ég, nincsen becsukva már,
Föltárta azt Krisztus diadala.
Bár elbukunk, bár sokszor vétkezünk,
Van felettünk egy szép és drága hon,
Van egy haza, Krisztus szerezte meg,
Hol boldogan élünk majd egykoron!

Nagy ünnep van, – fül és örvendjetek!
Dics'éneket kiáltson minden ajk!
Vigadjatok a diadal napon
Feledve gyászt, búbánatot és bajt!
Feledjetek minden földi zavart,
Mert hisz van a síron túl is „javunk",
Van reményünk, hogy a halál után,
Miként Krisztus, – mi is föltámadunk!

(Részlet Churgovich György görögkatolikus áldozópap Föltámadás napja című verséből, 1888)

„…Üldözőink, azok is, akik a görögkatolikus egyházunkat összezúzni, megsemmisíteni akarták, ők is a mi felebarátaink és testvéreink. Testvéri szeretettel fordulunk hozzájuk és e szeretettel tekintünk reájuk. Értük is imádkozunk, hogy a Jó Isten áldja meg őket és bocsássa meg bűnüket. […] Nemcsak hogy gyűlölet nincs szívünkben üldözőink iránt, de hálát is adunk az Úrnak, hogy elfogadta tőlünk azokat az áldozatokat, melyeket hitvalló és vértanú papjaink ajánlottak fel az Úrnak. Igen, igen, nem a mi erőnknek, de hitvalló-vértanú papjaink áldozatvállalása és a ti türelmes és alázatos imáitok esdekelték ki számunkra a kegyelmet, hogy itt lehetünk…"

(Szemedi János munkácsi megyéspüspök, 1989. október 14.)

„… Az Ortutay Elemér Görögkatolikus Központ támogatása kiemelten fontos nemzetpolitikai célkitűzés, hiszen minden magyar hitközösség egy forrás is. Forrása a magyar kultúrának, a tudásnak, fiatalja-ink biztos jövőjének, egymás és nemzetünk iránti szeretetünknek. Olyan kincse, mint a magyar kultúra, nem sok nemzetnek adatott meg, hiszen 1000 éven keresztül olykor csodával határos módon sikerült megtar-tanunk. Ebben az egyházak kiemelkedő szerepet vállaltak és vállalnak a mai napig is. Bízom abban, hogy hamarosan a központ másik, szakrális épületrészének avatóünnep-ségén is közösen, egy újabb magyar sikert ünnepelve vehetünk részt itt Kárpátalján!”

(Potápi Árpád János államtitkár, 2020)

„Sokat tudnék beszélni a múltról. A múlt kötelez! Nagyon jó lenne a helyes következ-tetéseket levonni a múlt történéseiből. […] Amikor a hitvalló és a hithű papjaink életét kutatom – Orosz Péterét, a nagyapámét, az édesapámét, a szeretett professzoromét, Or-tutay Elemér atyáét, Bendász István kano-nokét –, sokszor erőt merítek tőlük. Az adott szó betartásának létfontosságát, a kötelesség teljesítését, és a kereszténységem megőrzését tőlük tanultam. »Teljesen más fajta meg-próbáltatásokat, más időket élünk« – hal-lom gyakran. Az ellenség ma is ugyanaz: a Sátán, a gonosz, amely, mint diabolosz, most is megosztani akar, eltéríteni Istentől. Egy olyan társadalmat akar létrehozni, amelyben minden a feje tetején áll. Ahol minden, ami érték, ami szent, ami szép és jó, az nem kell.”

(Szabó Konstantin görögkatolikus áldozópap, 2021)

Megváltó Jézusunk, magasztos égi fény
A halhatatlan szent Atya dicső egén!
A midőn felmosolyog az alkonyat pírja,
S ajkunk az esteli lég balzsamát szívja,
A Szentháromsághoz zengünk dicséneket:
Méltó vagy, óh Urunk, hogy áldjuk szent neved
Létünk pályájának minden idejében
Hálaszózatokban, összhangzó zenében;
A dicsérő hangok buzgón hozzád szállnak,
Mert életet adtál az egész világnak.

(Petrásovszky Leo
görögkatolikus papnövendék, 1889)

„Egyházunk és nemzetünk fájához tartozunk, amit az alapkő letételkor megszentelt kövekkel és gerendával is ki szerettünk volna fejezni, amelyet az Ortutay-kollégium bejáratánál helyeztünk el. A kövek Pannonhalmáról, a Kárpát-medence legrégebben és folyamatosan működő oktatási helyéről; Máriapócsról, az Istenszülő szeretett kegyhelyéről, a magyar, a ruszin, az ukrán, a román és a szlovák népek görögkatolkikusainak kedves kegyhelyéről; és az ungvári görögkatolikus Székesegyház kriptájából, Romzsa Tódor püspök sírhelyéről származnak, mely a XX. századi vértanúkhoz és hitvallóinkhoz kapcsolnak bennünket. Összefogja őket az a tölgyfa gerenda, amely Tiszabökényből, a kárpátaljai magyarság és a magyar görögkatolikusok egyetlen megmaradt fatemplomából származik, így legalább ötszáz éves. Ezek a szimbólumok erősítik bennünk azt a tudatot, hogy nem vagyunk »hulló falevelek«, vannak értékeink és vannak hőseink, akik már előttünk is végigjártak kemény utakat.”

(Marosi István görögkatolikus áldozópap, 2020)

„A korszellem, mely lerombolta az emberiségnek védő falait, a hitet és alázatos egyszerűségét, és kitépte a szívekből a legszebb erények virágait. A kor szelleme ma nem ismer Istent, gúnyolja a vallást, s annak legszebb intézményeit fogcsikorgatva fenyegeti végromlással. A kor szelleme, melynek szolgái őrült vakságukban haladásnak nézik a visszaesést, sport gyanánt űzik az erkölcstelenségek hajmeresztő ezer nemét, a korszellem ma inkább mint valaha követi Voltaire híres elvét: »Csak hazudni, hazudni, vakmerően és szemtelenül, mint az ördög.«”

(Kupár Gedeon bazilita szerzetes, 1890)

Firczák Gyulában Püspököt nyerénk,
Ki harmincz évnek förgetegje közt
Ragyogtatá a tények emberét,
Mutassa meg, hogy Püspök akkor is,
Ha nem a trónja, de szíve ragyog!
Az ő nevéhez fűzve mindenünk!
Klió új könyvet vett elő e névhez
S a könyv legelső égi himnuszát
Arany betűkkel írta meg nekünk.
Most pálmaágat tart kezében a hit,
Most győzelem dalt énekel az Egyház,
Most szent imára gyúl magyar hazánk.
Egyházmegyénk elbúsult egéről
Egy ritka csillag szórja most a fényt,
Egy ritka csillag, ez a drága hír.
Mely neki újjászületést jelent:
Nekünk tűzoszlop ez a sivatagban,
Mely megmutatja ezt a nagy utat,
Mely az ígéret földjéhez vezet!

(Részlet Máthé Miklós görögkatolikus papnövendék verséből, melyet Firczák Gyula munkácsi püspökké történő kinevezése alkalmából írt, 1891)

„Őseink csaknem háromszáz év előtt a szakadárság nyűgét lerázva őszintén egyesültek a római egyházzal; mi is apáink példája szerint őszintén híven ápoljuk az egyesülést mindekor és amennyire csak külön görög szertartásunk engedi, összeforrtunk az iker egyházzal, hogy soha senkinek se legyen módja még csak távolról is gyanút ápolni ellenünk, vagy hűségünk felett habozni!"

(Fesztóry József, 1889)

„Mi nagyon vártunk erre az Ortutay Elemér atyáról elnevezett csodálatos kollégiumra. Most pedig, mikor látom, hogy milyen lett, azt mondom, érdemes volt várni, hogy megláthassuk ezt a szépséget. Azonban az épület külső és belső szépsége sokkal mélyebb dolgokról árulkodik nekünk. Itt fognak élni és formálódni gyermekeink és diákjaink, és ami a legfontosabb, hogy itt fog növekedni fiataljaink, jövőnk lelki szépsége. Biztos vagyok abban, hogy ez a fejlődés gyönyörű lesz, mert Elemér atya és Tódor püspökünk közbenjárása fogja segíteni."

(Luscsák Nílus, a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye apostoli adminisztrátora, 2020)

„Isten színe előtt ünnepélyesen ígérjük és fogadjuk, hogy Méltóságodnak utolsó leheletünkig engedelmes és szerető fiai leszünk; s ha majd Méltóságodnak fölszentelt kezei által az Úr Jézus Krisztus méltatlan szolgáivá leszünk felavatva, az lesz minden törekvésünk, minden óhajunk, minden vágyainknak netovábbja, hogy Méltóságodnak főpásztori legbölcsebb kormányzása alatt Isten dicsőségét s ezzel egyházmegyénk felvirágzását munkáljuk."

(Részlet az ungvári papnevelde növendékeinek leveléből, melyet Firczák Gyula püspökké választásakor írtak, 1891)

„Egyházunk oly gazdag megható szertartásokban, oly gazdag fenséges énekekben, hogy aki azokat egyszer elfogulatlanul szemlélte és hallotta, meghatottsággal szól felőlök. És ez természetes! Hiszen teremtői s továbbfejlesztői között ott látjuk: Nagy Szent Bazilt, Aranyszájú Jánost, Damasceni Szent Jánost, édes szavu Románt, és másokat, kiket anyaszentegyházunk mint szertartásainak s énekeinek megteremtői, ős időktől fogva különös tiszteletben részesít. Keleten született egyházunk, keleten éneke is, a szép kelet ihlete ömlik el rajta. Ha kesereg Megváltónk szenvedésein vagy a bűnös ember elvetemültségén, dallama vallásos kedélyi mélységet vall forrásának. Ha örvend a Megfeszített dicső feltámadásán, vagy a bűnös embernek megtérésén, forrón örvendő s minden földi salaktól megtisztult szívet vall forrásának."

(Kizák János görögkatolikus áldozópap, 1888)

„Küzdjünk századunk átka a tévhit és istentelenség ellen, melyek a vallás iránti közönyt terjesztik, s megvetik, nem hiszik az örök igazságot. Hol van a hit és igazság? A megváltó Istenember végtelen szenvedésében és dicsőséges feltámadásában! Higyjünk! A hit a boldogulás lépcsője, melyen a lélek felemelkedve a menny magaslatáig, eljut az Isten trónja elé. Csak a hívő lehet boldog! ”

(Antalóczy Péter görögkatolikus áldozópap, 1889)

„Isteni eredetű szent vallásunk, a történet tanúsága szerint, hazánkban a görög szertartás szerint jelenvén meg, honfoglaló magyar testvéreink szíveit az égi szeretet tüzével áthatni kezdette, s a szent tan mint a bevetett kis mag, gyökeret vert, s fejlődésnek indult, s már első szent királyunk jogara alatt az ősöket a szelídségnek kedves igájába hajtá. Falvakba, városokba gyűjté össze az Úr jelvénye, hogy innen az Ő nevében kelve csatára, az üdv olajágát elnyerhessék, s így dicsőítsék Istent és áldják emlékét Szent Istvánnak, ki a kereszténység megszilárdításán annyit fáradozott s az utókornak a görög typusu palástban és koronában örök emléket hagyott.”

(Kelet, 1890)

„Talán egy nép lelkülete sem fogékonyabb a buzgóság iránt, talán egy sem szeret az ájtatos körmenetben s a búcsújárásokban annyira részt venni, mint a kárpátaljai népünk. Ki előtt nem ismeretes az: hogy híveink nem rettenve vissza a hossza út fáradalmaitól, az időjárás viszontagságaitól, minden földi gondot félrevetve, s teljesen magába szállva, évenkinti búcsújárásai által önként vállalt lelkigyakorlatot igyekszik tartani."

(Jaczkovics Sándor görögkatolikus áldozópap, 1891)

És legelső szent királyunk,
Apostola nemzetének,
A mennyei pártfogásnak
Szent alapját mint veté meg?
Leggyöngédebb szeretettel
Ajánlta fel Szűz Anyánknak
Védelmébe mindenünnen
Szorongatott szép hazánkat.
…
Ezredéve áll hazánk és
Őseinknek hithűsége
Mint örökség nemzedékről
Nemzedékre lánggal ége.
…
Legyen múltunk tanulsága
Szebb jövőnknek alkotója;
Szép hazánkat Szűz Anyánknak
Pártfogása védje, óvja!

(Részlet Zoltsák János görögkatolikus áldozópap verséből, 1896)

„Szóval a Boldogságos Szűz hathatós pártfogásának sikerdús, kézzelfogható nyomait látjuk kifejezve hazánk népének egész történetében. E pártfogás hódolatteljes elismerésének folyton kifejezést adni igyekeztek a koronás fejedelmek, az ország főbbjei, városok, még a szegény falvak is, midőn Szűz Mária tiszteletére templomokat emeltek, ünnepeit nemzetkegyelettel megülték, szent képét pénekre verették, házaikra illesztették, s minden elképzelhető módon legmélyebb tiszteletük s hálás ragaszkodásuknak világos jeleit nyilvánították."

(Vályi János eperjesi megyéspüspök, 1896)

Feltámadott Üdvözítőnk,
Mindenható erejével;
Általa jött meg az erőnk:
Feltámadunk, nem veszünk el!
...
Beteljesült: teste ledőlt,
De föltámadt harmadnapra,
S megtörténe, mit jövendölt:
Hozzánk jött ő megváltásra.

Lelkünk, testünk tisztuljon meg,
Boruljunk le ím orczánkra,
Térjünk meg hát keresztények,
Tekintsünk fel Megváltónkra.
...
Zengjen, szóljon a dicsének,
Örüljön hát a mi szívünk,
Feltámadás ünnepének:
Igazolva üdvözülünk!

(Részlet Dudinszky István görögkatolikus áldozópap Feltámadott című verséből, 1893)

„Jézus néz és lát. […] A teremtményeket nézi, de rajtuk keresztül a Teremtő, a Mennyei Atya igazságának fényét, gondviselő jóságát és irgalmas szeretetét is látja. Jézus hallgat és hall. […] De az emberi intelmeken és az Írás szent sorain át mindenkinél tisztábban és erősebben hallja a Törvény a Próféták és a Zsoltárok üzenetében hozzá szóló Abba szerető hangját.
Jézus ért és beszél. Harminc év rejtett párbeszédjei után megnyitja ajkát és úgy szólal meg, ahogy ember még nem beszélt. […]
Látásra hív, hogy nézve a világ törékeny ékességét, lássuk a Teremtő Isten szépségét, és ennek inspiráló vonzásában legyünk a bűn által kicsorbult világ szebbé tételének munkatársai. Hallásra hív, hogy a szelíd szavú Megváltó tanítására hallgatva életadó igéit tettekre váltsuk. Szólásra és beszédre hív. Nem felszínes fecsegésre, nem is csupán eszmecserére, hanem a vallomásra. Hogy a Lélek által a szívnek abból a mélységéből szóljon a szánk, ahonnan maga a Bölcsesség beszél.”

(Janka Ferenc görögkatolikus áldozópap, teológiai tanár 2020)

Ünnepet ül bérczes Kárpátok alján
Ős Ungvár város összes gyermeke.
Öröm danától csengve bong az erdő,
Zeng a völgyek hűs berke s ligete!
…
Mert Ungvárnak dicső és nagy fiát,
Püspök Atyánk ma püspökké avatja.
Ám e fiát Ungvár úgy szereti,
Hogy ünnepe: … neki is drága napja!
…
Nagy szellemed és áldott jó szíveddel
Hódítsd meg lelki gyermekeidet,
Hogy nevelhess Istennek és Hazádnak
Bátor, – derék és hű vitézeket!

Hogy nagy lelked, szíved, egész valód,
Melyért rajong Kárpátsorsűzte népe:
Hirdesse majd a horvátok között
Ki volt Ungvár s Megyénknek büszkesége!

(Részlet Csurgovich György görögkatolikus papnövendék verséből, melyet Drohobeczky Gyula kőrösi püspökké szentelése alkalmából írt, 1892)

István, te szent apostol!
Buzgó szívvel áldunk.
Nézz le ránk a magasból
Koronás királyunk…

Véren szerzett hazánkat
Bástyákkal raktad meg.
Őrül a szabadságnak
Falai közt had lett.
Testvértelen nemzetünk
Az égnek ajánltad:
Tíz-száz éves életünk
Áll, istencsodának…

Vérszentelte hantokon
Járunk ezer éve.
Csont nevelte halmokon.
Borulunk le térdre:
Magyarok nagy istene,
Fordítsd meg a sorsot:
Add ez új évezredbe'
Legyen a hon boldog!

(Petrus Jenő görögkatolikus író, gazdálkodó, 1896)

„Mi szeretjük vallásunkat, népünk bensőleg vallásos; a mely népnek vallása benső, annak hazaszeretete is nagy és erős! E vallásos hit görög, szép ritusunkban először, majd később latin szertartású öltönyében magyar testvéreink őseit hazánkban annyi sok szép erényre oktatta! E vallásos hit éleszti a hazaszeretet lángját, csak ez képes a támadások ellen erőt önteni belénk, e vallásos hit, mely hazánkban a sok nyelvű nemzetiségeket, kiváltképpen pedig szegény, jámbor orosz népünket a magyar nemzethez oly erősen oda kapcsolta. ”

(Kelet, 1890)

Apostolok utódjává
Kinevezett a király,
Áldott az ő akarat…
Hálaimánk égbe száll.

Kormányod lesz kis megyénkben;
Jámborság és szeretet;
Híveid mind összeforrnak
És hozzánk tér ellened.

Élj sokáig bölcs Apostol,
Édes hazánk hű fia;
Úgy látják majd, hogy miként kell
Hitünknek virulnia.

Élj sokáig, hogy megyénknek
Üdve legyen mennyei,
S örök legyen a dicséret,
Örök fényről zengeni!

(Részlet Gvosgyák Gábor főhadnagy verséből, melyet Drohobeczky Gyula kőrösi püspökké szentelése alkalmából írt, 1891)

„Te pedig halhatatlan szelleme Szent István első apostoli királyunknak, kinek áldó keze egy ezredév viharjai után sem porladott el az enyészetben, hanem jelenleg is hangosan hirdeti a késő nemzedéknek nagy alkotásidat: te dicső férfiú, te országalapító, kire mindig önérzettel, tisztelettel és szeretettel emlékezik vissza e honnak minden hű fia: óvjad és védelmezzed minden veszélytől és meghasonlástól hazánkat; add, hogy szeresse őszintén e drága földet minden alattvaló; és növeld nagyra ezek szívében a tiszteletet, bizalmat és felebaráti szeretetet egymásunk irányában, te, kit egyházunk ily fennen magasztal: »Jertek, gyűljünk egybe oh hívek Szent István, Magyarország atyja és tanítója drága emlékének tiszteletére; mert ő tartománya összes magyar népét az igaz hitre magtanítá, s határairól a hamis vallást kiküszöbölé… «”

(Csoma Miklós görögkatolikus áldozópap, 1893)

„A folyó millenáris év hazánk szinezetét ünnepélyessé, a honfiak hangulatát örömteljessé tette. […] Így örömtől hangosak ma hazánk térségei, s az örömünnepek zajától visszhangzanak ma édes Kárpátjaink bérczei. […] Hogy azonban ezen jubilláris év örömei ne legyenek múlók, ne mehessenek egykönnyen feledésbe, a hazafiui lelkesedés állandó emlékművek felállításával teszi emlékezetessé a haza ezer éves fennállását. […] Leleplezzük a vereczkei szoros millenáris emléktábláját. Annak emlékére, hogy őseink ezen szoroson át léptek jelenlegi hazánk földjére; továbbá annak emlékére, hogy a hálás utódok ezer év múlva a honfiui öröm kitörő lelkesedésével ünnepelték az édes haza ezeréves fennállását és büszkeséggel jelölték meg a honfoglaló ősök vitézségére emlékeztető történelmi nevezetességű helyeket. És végül a leleplezendő emlékmű hirdetője lesz a magyar nemzet hű szövetségesének a magyarországi, kárpátaljai orosz nép őszinte hazafiui érzületének is."

(Fankovics Antal görögkatolikus áldozópap, 1896)